

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU
Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj

**Program
2024.**

Zagreb, 2024.

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU
Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj
Hrvatske bratske zajednice 4
p.p. 550
10000 Zagreb
Republika Hrvatska
Elektronička pošta: cssu@nsk.hr
URL: <http://cssu.nsk.hr/>

Sadržaj

Uvodna riječ

Programski odbor

Prijava na klasične tečajeve

Prijava na webinare

E-tečaj na zahtjev

Program

Modul I: Intelektualna sloboda i pravna i etička pitanja knjižničarske profesije

Modul II: Knjižnične službe i usluge

Modul III: Upravljanje zbirkama

Modul IV: Bibliografska kontrola

Modul V: Vrednovanje, istraživanje i projektno upravljanje

Modul VI: Elektronički informacijski izvori i sistemsko knjižničarstvo

Modul VII: Nakladništvo

Modul VIII: Digitalizacija građe

Modul IX: Generičke kompetencije

PRILOZI:

Popis predavača CSSU-a

Adrese mjesta održavanja tečajeva

UVODNA RIJEČ

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj od 2002. godine kontinuirano provodi programe stalnog stručnog usavršavanja knjižničara i informacijskih stručnjaka na nacionalnoj razini. Uz Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu, koja je ujedno i administrativno središte Centra, programe zajednički ostvaruju: Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Knjižnice grada Zagreba te Hrvatsko knjižničarsko društvo. *Sporazumom o međusobnoj suradnji u radu Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj 2023. godine u zajedničko odlučivanje o odvijanju programa za stalno stručno usavršavanje knjižničara uključile su se suradničke ustanove visokoškolskog obrazovanja knjižničara: Odjel za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru i Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku.*

Godišnji program edukacije obuhvaća novosti iz područja knjižničarstva, informacijskih i komunikacijskih znanosti, a tečajevi omogućuju, osim usvajanja novih, osvježavanje postojećih znanja i vještina putem vježbi, radionica te u interakciji s predavačima i polaznicima u vidu diskusija, *brainstorminga* i sl.

Obrazovni sadržaji Centra namijenjeni su knjižničarima iz svih vrsta knjižnica te svih stručnih zvanja, kao i informacijskim stručnjacima u baštinskim ustanovama. Strukturirani program stalnog stručnog usavršavanja održava se u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, županijskim matičnim knjižnicama te visokoškolskim i sveučilišnim knjižnicama diljem Hrvatske ili na daljinu, putem sustava za webinarne i e-tečajeve. Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara također organizira gostovanja domaćih i stranih stručnjaka namijenjena široj AKM zajednici.

Program ostvaruje više od 80 predavača, sveučilišnih profesora, knjižničara i informacijskih stručnjaka. Program za 2024. godinu sadrži više od 80 tečajeva modularno strukturiranih u devet tematskih područja. Učenjem na daljinu putem e-tečajeva i webinarne nastojat će se povećati dostupnost edukacija te mogućnost sudjelovanja za veći broj polaznika. Cilj je također potaknuti primjenu novih tehnologija u učenju i poučavanju te naglasiti važnost računalne pismenosti i digitalnih kompetencija.

Za 2024. godinu planirano je uključivanje novih webinarne o zelenim knjižnicama, webinar i tečaj o Wikipediji i Wikimedijima te načinu na koji knjižničarska zajednica može sudjelovati u unaprjeđenju podataka i sadržaja dostupnih na internetu. Novitet su i webinarne o primjeni umjetne inteligencije u knjižničarskom okruženju, o knjižničnim izložbama koncipiranim uz pomoć alata za proširenu stvarnost, interpretaciji baštine, važnosti normativnih baza podataka za imena te alatu za grafički dizajn *Canva*. U program su uključeni i tečajevi, odnosno radionice, tematski vezani uz zaštitu pisane baštine, načela izgradnje žanrovskog sustava te primjenu normi za knjižničare i informacijske i dokumentacijske stručnjake. Nove teme obuhvaćaju i trajnu dostupnost i pohranu digitalne građe u knjižnicama, upravljanje konfliktima na radnome mjestu te informacijsko opismenjavanje na visokoškolskoj razini i ulogu knjižničara u tom kontekstu. Dio tečajeva bit će dostupan i u obliku webinarne. Tijekom 2024. godine, uključivanjem novih edukacijskih sadržaja,

nastavit će se besplatne edukacije o *Pravilniku za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima*, dostupne na nacionalnoj razini.

Svaki polaznik Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH nakon sudjelovanja u edukaciji dobiva potvrdu o odslušanom programu trajne izobrazbe na kojoj je iskazana vrijednost CEU bodova (1 CEU bod ima vrijednost odslušanih 10 sati, odnosno 600 minuta programa trajne izobrazbe). Potvrdu o CEU bodovima polaznicima izdaje Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH u svrhu bilježenja postignutog učenja i usavršavanja.

Programski odbor

PROGRAMSKI ODBOR

Godišnji program edukacije Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH odobrava Programski odbor, stručno tijelo čije članove predlažu i imenuju: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti, Knjižnice grada Zagreba, Hrvatsko knjižničarsko društvo te Odjel za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru i Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku. Programski odbor usvaja godišnji program tečajeva, predlaže planove razvoja programa stalnoga stručnog usavršavanja knjižničara i potiče suradnju s drugim sličnim organizacijama.

Članovi Programskog odbora (2024.):

Doc. dr. sc. Drahomira Cupar, Sveučilište u Zadru

Doc. dr. sc. Martina Dragija Ivanović, Sveučilište u Zadru

Mr. sc. Ivančica Đukec Kero, knjižničarska savjetnica, Knjižnice grada Zagreba

Prof. dr. sc. Sanjica Faletar, Filozofski fakultet u Osijeku

Antonija Filipeti, viša knjižničarka, koordinatorica CSSU-a, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Matilda Justinić, viša knjižničarka, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Doc. dr. sc. Denis Kos, Filozofski fakultet u Zagrebu

Kristina Krpan, viša knjižničarka, Knjižnice grada Zagreba

Lea Lazzarich, knjižničarska savjetnica, Hrvatsko knjižničarsko društvo

Anita Malkoč Bišćan, viša knjižničarka, Hrvatsko knjižničarsko društvo

Izv. prof. dr. sc. Anita Papić, Filozofski fakultet u Osijeku

Prof. dr. sc. Radovan Vrana, Filozofski fakultet u Zagrebu

PRIJAVA NA TEČAJEVE

O tečajevima

Osnovni tečajevi

Osnovni tečajevi Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj organizirani su u 9 modula prema svojoj namjeni i sadržaju: Modul I: Intelektualna sloboda i pravna i etička pitanja knjižničarske profesije, Modul II: Knjižnične službe i usluge, Modul III: Izgradnja zbirki, Modul IV: Bibliografska kontrola, Modul V: Vrednovanje, istraživanje i projektno upravljanje, Modul VI: Elektronički informacijski izvori i sistemsko knjižničarstvo, Modul VII: Nakladništvo, Modul VIII: Digitalizacija građe i Modul IX: Generičke kompetencije. Osnovni tečajevi Centra održavaju se u informatički opremljenim učionicama u knjižnicama u Zagrebu te izvan Zagreba. Webinarari su za polaznike besplatni te im je u najavljenom terminu moguće pristupiti s vlastitog računala. Snimka je za polaznike dostupna u razdoblju od dva do tri tjedna nakon održavanja ili dulje, ovisno o dogovoru s predavačima.

Na klasičnom tečaju može prisustvovati najmanje pet (5) do optimalno dvadeset i pet (25) polaznika. Osnovni tečajevi Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH bodovani su CEU (continuing education units) bodovima. CEU bodovi naznačeni su na *Potvrdi o sudjelovanju u programu cjeloživotnog učenja knjižničara*, koja se po odslušanom tečaju ili webinaru uručuje polaznicima tečaja.

Posebni tečajevi

Svim knjižničarima, polaznicima Centra za stalno usavršavanje knjižničara (CSSU) dostupne su informacije o pohađanju tečajeva Sveučilišnog računskog centra (Srce), koji obuhvaćaju područja osnovne uporabe računala i interneta, web-tehnologija, baza podataka, multimedijских alata itd. Tečajevi se održavaju u suvremeno opremljenim učionicama, a svaki polaznik dobiva popratne nastavne materijale i potvrdu o odslušanom tečaju.

Pohađanje tečajeva određeno je cjenikom dostupnim na internetskoj stranici: <https://www.srce.unizg.hr/edu/cjenik>

Osim tečajeva u učionicama, svim zainteresiranim polaznicima na raspolaganju su i online tečajevi, dostupni putem sustava za udaljeno učenje.

Prijava na klasične tečajeve

Osnovni tečajevi Centra, u slučaju plaćanja kotizacije, prijavljuju se ispunjenom prijavnicom koja je dostupna na mrežnom portalu Centra uz svaki tečaj.

Ispunjenu i ovjerenu prijavnicu prije početka tečaja potrebno je poslati elektroničkom poštom na adresu **cssu@nsk.hr** ili klasičnom poštom na adresu:

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH

Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb, p.p. 550.

U slučaju da se kotizacija ne naplaćuje, dovoljno se prijaviti putem obrasca dostupnog na mrežnim stranicama tečaja.

Na tečajeve se potrebno prijaviti najkasnije dva (2) dana prije početka tečaja. Tečaj se može i odjaviti najkasnije jedan (1) dan prije početka tečaja putem elektroničke pošte (cssu@nsk.hr).

Prijava na webinare

Upute za prijavu na webinare dostupne su na mrežnim stranicama webinara nakon najave o terminu održavanja. Sudjelovanje je za polaznike besplatno, a sustav omogućuje istodobno uključivanje do 100 polaznika. U slučaju velikog interesa, povećava se broj polaznika koji mogu pristupiti webinaru ili se edukacija planira u dodatnom terminu.

E-tečaj na zahtjev

E-tečaj na zahtjev je tečaj u kojem polaznik samostalno upravlja procesom učenja, čime se postiže fleksibilnost trajne izobrazbe. Dostupan je na digitalnoj platformi i ima multimedijски sadržaj. Polaznik po završetku e-tečaja pristupa polaganju testa, nakon čega dobije potvrdu o pohađanju. Potvrda e-tečaja CSSU-a može se priložiti u svrhu stručnog napredovanja.

Dostupni e-tečajevi CSSU-a bit će 2024. godine objavljeni na mrežnim stranicama CSSU-a. Polaznici im mogu pristupiti bez ograničenja. Kroz e-tečaj polaznici prolaze samostalno, a dinamiku svladavanja sadržaja e-tečaja određuje svaki polaznik za sebe, ovisno o interesima i slobodnom vremenu.

Pristup e-tečaju ostvaruje se AAI@EduHr elektroničkim identitetom. Za sve polaznike koji ne posjeduju elektronički identitet iz sustava AAI@EduHr, omogućeno je samostalno otvaranje lokalnih korisničkih računa. U sustavu MoD (<https://mod.srce.hr/>) korisnik jednom treba popuniti mrežni obrazac (<https://mod.srce.hr/login/signup.php>) kako bi mu se izradio lokalni korisnički račun. S izrađenim računom prijavljuje se u sustav klikom na „Prijava s lokalnim korisničkim računom“.

Kotizacija

Edukacije CSSU-a povremeno se organiziraju uz kotizacije.

Iznos kotizacije objavljuje se na mrežnim stranicama tečaja.

Kotizaciju uplaćuju polaznici ili ustanove na račun Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (IBAN: HR6623400091100010081) s naznakom „Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH“ s oznakom broja tečaja (npr. **I.I.** ili **VI.I.**) po ispostavi računa, a **nakon** održanog tečaja.

PROGRAM

MODUL I: INTELEKTUALNA SLOBODA I PRAVNA I ETIČKA PITANJA KNJIŽNIČARSKE PROFESIJE	12
I.1. Vrijednosti knjižničarske profesije	12
I.2. Zaštita prava autora i korisnika	13
I.3. Mentoriranje i mentorska praksa: koliko nam je mentoriranje važno?	13
I.4. Mentoriranje i praksa – izazovi i rješenja (<i>webinar</i>)	15
I.5. Autorskopравни aspekti digitalizacije i objave digitalizirane građe	16
I.6. Autorsko pravo i uporaba autorskih djela u digitalnom okruženju (<i>webinar</i>)	17
I.7. Autorsko pravo i društveni mediji u knjižnicama (<i>webinar</i>)	18
I.8. Načela i praksa zaštite osobnih podataka u knjižnicama (<i>webinar</i>)	18
MODUL II: KNJIŽNIČNE SLUŽBE I USLUGE	20
II.1. Krizno komuniciranje u knjižnicama (<i>webinar</i>)	20
II.2. Odnosi s javnošću u knjižnicama	21
II.3. Kako pokrenuti TEDx programe u vlastitoj knjižnici	22
II.4. Izgradnja demenciji prijateljskih narodnih knjižnica	23
II.5. Sedam ključeva za čitanje s razumijevanjem	25
II.6. Knjižnice i turizam (<i>dostupno i u obliku webinara</i>)	26
II.7. Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja standardnog tiska (<i>webinar</i>)	27
II.8. Digitalna pristupačnost u knjižnicama (<i>webinar</i>)	28
II.9. Vizualni identitet knjižnice ili kako učiniti knjižnicu prepoznatljivom (<i>webinar</i>)	30
II.10. Razvijanje knjižničnih usluga za poticanje rane i obiteljske pismenosti (<i>dostupno i u obliku webinara, v. II.11.</i>)	30
II.11. Razvijanje knjižničnih usluga za poticanje rane i obiteljske pismenosti (<i>webinar</i>)	32
II.12. Flippity – učenje kao igra: mrežni alat za oblikovanje igara (<i>webinar</i>)	33
II.13. Uloga školske knjižnice u programskoj diferenciranosti koja se odnosi na darovite učenike	34
II.14. Građanska znanost u knjižnicama (<i>webinar</i>)	35
II.15. Razvijanje kritičkog mišljenja kod djece pomoću biblioterapijskog pristupa (temeljenog na tradicionalnim pričama) (<i>dostupno i u obliku webinara, v. II.16.</i>)	36

II.16. Razvijanje kritičkog mišljenja kod djece pomoću biblioterapijskog pristupa (temeljenog na tradicionalnim pričama) (<i>webinar</i>)	37
II.17. Posebni programi poticanja čitanja: biblioterapijskim i logo-biblioterapijskim pristupom za osobe s problemima čitanja i osobe treće životne dobi	38
II.18. Služba pokretne knjižnice kao dio županijske mreže narodnih knjižnica (<i>webinar</i>)	39
II.19. Kako kreirati program informacijskog opismenjavanja na visokoškolskoj razini: uloga knjižničara/poučavatelja – <i>novo</i>	41
II.20. Zelena knjižnica (<i>webinar</i>) – <i>novo</i>	43
II.21. Wikipedija i Wikimediji za knjižničare (<i>dostupno i u obliku webinara</i>) - <i>novo</i>	44
II.22. Razumijevanje i primjena umjetne inteligencije (AI) u knjižničarskom okruženju (<i>webinar</i>) – <i>novo</i>	45
II.23. Korak u proširenu stvarnost: knjižnična izložba uz alat Artsteps (<i>webinar</i>) – <i>novo</i>	47
MODUL III: UPRAVLJANJE ZBIRKAMA	49
III.1. Revizija i otpis u školskim knjižnicama (<i>webinar</i>)	49
III.2. Revizija i otpis knjižnične građe u knjižnicama (<i>dostupno i u obliku webinara</i>)	49
III.3. Privatni život stare knjige: interpretacija baštine, oživljavanje duha vremena i mjesta (<i>webinar</i>)	50
III.4. <i>Kako? Za koga? Što? i Zašto?</i> sačuvati knjižničnu baštinu	51
III.5. Službene publikacije Republike Hrvatske i njihovo pretraživanje (<i>e-tečaj</i>)	52
III.6. Digitalna glazbena građa u knjižnici – kako do nje i kako s njom (<i>webinar</i>)	54
III.7. Koncept i opća načela upravljanja zaštitom pisane baštine - <i>novo</i>	55
III.8. Zaštita knjižnične građe u izvanrednim okolnostima: iskustva i preporuke (<i>dostupno i u obliku webinara</i>)	55
III.9. Procjena rizika od katastrofa za knjižničnu građu	57
III.10. Osnove preventivne zaštite pisane građe (<i>e-tečaj</i>)	58
III.11. Izazovi posudbe i izlaganja baštinske građe s gledišta zaštite (<i>dostupno i u obliku webinara</i>)	59
MODUL IV: BIBLIOGRAFSKA KONTROLA	61
IV.1. Identifikatori i identifikacijski sustavi: međunarodni identifikatori knjižnične građe u NSK (<i>webinar</i>)	61
IV.2. Načela izgradnje predmetnog sustava (<i>webinar</i>)	62
IV.3. Sadržajna obrada knjižnične građe	63
IV.4. Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima (<i>webinar</i>)	64
IV.5. Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: identifikacija i opis agenata (<i>e-tečaj</i>)	65

IV.6. Međunarodni standardni bibliografski opis za pojavni oblik (ISBDM) i Pravilnik za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima (KAM) – <i>novo</i>	68
IV.7. Pravilnik KAM i serijska građa (<i>webinar</i>) – <i>novo</i>	69
IV.8. Važnost normativnih baza podataka za imena (<i>webinar</i>) – <i>novo</i>	70
IV.9. Načela izgradnje žanrovskog sustava – <i>novo</i>	72
MODUL V: VREDNOVANJE, ISTRAŽIVANJE I PROJEKTNO UPRAVLJANJE	73
V.1. Metodologija anketnog istraživanja (<i>dostupno i u obliku webinara</i>)	73
V.2. Primjena ISO standarda u knjižničnoj statistici	73
V.3. Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – najčešće pogreške (<i>webinar</i>)	74
V.4. Upisnik knjižnica: pomoć pri upisu školskim knjižnicama (<i>webinar</i>)	75
V.5. Osnove deskriptivne statistike za knjižničare s praktičnom primjenom u MS Excelu (<i>webinar</i>)	76
MODUL VI: ELEKTRONIČKI INFORMACIJSKI IZVORI I SISTEMSKO KNJIŽNIČARSTVO	78
VI.1. Izvori podataka Europske unije	78
VI.2. Knjižnice i otvoreni pristup znanstvenim informacijama	79
VI.3. Digitalni repozitoriji (<i>dostupno i u obliku webinara</i>)	80
VI.4. Uporabljivost – temelj izgradnje mrežnih mjesta (<i>dostupno i u obliku webinara</i>)	81
VI.5. Knjižnica i društveni mediji (Facebook, Instagram, Twitter – kako stvoriti virtualnu mrežu prijatelja)	82
VI.6. Struktura i sadržaj mrežnih stranica - smjernice i preporuke za školske knjižnice i dječje odjele narodnih knjižnica (<i>webinar</i>)	83
VI.7. Otvorena znanost i uloga knjižnica	84
VI.8. Arhiviranje weba: identifikacija, obrada, arhiviranje i korištenje u Hrvatskom arhivu weba (<i>dostupno i u obliku webinara, v. VI.9.</i>)	86
VI.9. Arhiviranje weba: identifikacija, odabir, obrada i arhiviranje u Hrvatskom arhivu weba (<i>webinar</i>)	87
MODUL VII: NAKLADNIŠTVO	89
VII.1. Elektroničko nakladništvo s posebnim naglaskom na e-knjigu	89
VII.2. Članstvo u Crossrefu posredništvom Hrvatskog ureda za DOI (<i>webinar</i>)	89
VII.3. Uređivanje stručnih i znanstvenih časopisa	91
VII.4. Normizacija i norme za arhive, knjižnice i muzeje (<i>webinar</i>) – <i>novo</i>	91
VII.5. Primjena norma za knjižničare i informacijske i dokumentacijske stručnjake – <i>novo</i>	93
	10

MODUL VIII: DIGITALIZACIJA GRAĐE	95
VIII.1. Virtualne izložbe digitalizirane građe (<i>dostupno i u obliku webinara</i>)	95
VIII.2. Digitalizacija starih novina	96
VIII.3. Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama – <i>novo</i>	97
VIII.4. Digitalne zbirke: temelj izgradnje digitalne knjižnice	98
VIII.5. Uspostava digitalne zbirke na temelju softverskog rješenja otvorenog koda (<i>webinar</i>)	99
MODUL IX. GENERIČKE KOMPETENCIJE	100
IX.1. Kako uspješno komunicirati: učinkovito pregovaranje i vještine govorništva	100
IX.2. <i>Design thinking</i> za knjižnice	101
IX.3. Canva – internetski alat za grafički dizajn (<i>webinar</i>)	102
IX.4. Upotreba aplikacije za videokonferencije na primjeru platforme Zoom (<i>webinar</i>)	103
IX.5. Mentalno zdravlje na radnom mjestu (<i>webinar</i>)	103
IX.6. Od sagorijevanja do ravnoteže - radionica za prevenciju <i>burnouta</i>	105
IX.7. Knjižničarska početnica (<i>webinar</i>)	106
IX.8. Izrada animacija i prezentacija korištenjem mrežnog alata Powtoon (<i>e-tečaj</i>)	108
IX.9. Upravljanje konfliktima na radnom mjestu – <i>novo</i>	108
IX.10. Canva 2 – internetski alat za grafički dizajn (<i>webinar</i>) – <i>novo</i>	110

MODUL I: INTELEKTUALNA SLOBODA I PRAVNA I ETIČKA PITANJA KNJIŽNIČARSKE PROFESIJE

I.1. Vrijednosti knjižničarske profesije

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Prof. dr. sc. Aleksandra Horvat

Namjena: Knjižničarima svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja: Po završetku tečaja od polaznika se očekuje da će prepoznati primjere dobre prakse i analizirati slučajeve primjene ili kršenja etičkih načela knjižničarske profesije.

Sadržaj: Ističe se važnost stručne etike u svakodnevnom radu knjižničara te nude odgovori na pitanja poput: Koju građu i koje sadržaje knjižničar ne smije dati na uvid? Što treba učiniti kad se u knjižnici pojavi policajac koji traži uvid u podatke o članstvu i posudbi? Treba li novinaru pomoći u pripremi podataka o tome što čita ministar kulture? Smije li se u knjižnici pripremiti izložba osobnih pisama poznate operne pjevačice? Smije li se odbiti donacija povijesnih dokumenata? Smije li se primiti donacija dokumenata političke stranke? Treba li izlučiti iz knjižnične zbirke knjige za koje se zna da su u knjižnicu prispjele na nezakonit način? Smije li se u knjižnicu uvesti videonadzor? Znaju li korisnici, ali i knjižničari, koji se podatci bilježe pri pretraživanju kataloga? Što je profesionalna tajna? Smiju li knjižnice koristiti biometrijske podatke? Odnosi li se pravo na zaborav i na podatke objavljene u novinama?

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje, rad u grupama

Mjerenje postignuća: Polaznici će opisati primjer dobre prakse ili analizirati slučajeve kršenja etičkih načela te obrazložiti postupke.

Kompetencijska matrica: E.3.1

Odabrana literatura:

1. The ethics of librarianship : an international survey / edited by Robert Vaagan. München : K.G. Saur, 2002.
2. Gorman, M. Our enduring values : librarianship in the 21st century. Chicago; London : ALA, 2000.
3. Hauptman, R. Ethics and librarianship. Jefferson, North Carolina : McFarland & Co., 2002.
4. Horvat, A. ; Živković, D. Između javnosti i privatnosti : knjižnice u vremenu e-knjige. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada, 2012.
5. Jones, B. Protecting intellectual freedom in your academic library : scenarios from the front lines. Chicago : American Library Association, 2009.
6. Pinnell-Stephens, J. Protecting intellectual freedom in your public library : scenarios from the front lines. Chicago : American Library Association, 2012.
7. Scales, P. R. Protecting intellectual freedom in your school library : scenarios from the front lines. Chicago : American Library Association, 2009.

I.2. Zaštita prava autora i korisnika

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Daniela Živković, red. prof. u miru

Namjena: Knjižničarima svih vrsta knjižnica, posebice onima na voditeljskim položajima.

Ishodi učenja: Po završetku tečaja od polaznika se očekuje da će identificirati zaštićeno autorsko djelo i znati kada i za koje službe, usluge i postupke u poslovanju knjižnice treba tražiti dopuštenje od nositelja prava te kako to treba učiniti.

Sadržaj: Cilj je tečaja omogućiti knjižničarima da slobodno postupaju s tiskanom i digitalnom građom u svakodnevnom radu, pri posudbi i pružanju informacija, pretraživanju, katalogiziranju, dostavi dokumenata, izradi mrežnih stranica, zaštiti građe, digitalizaciji zbirki i objavljivanju jedinica građe iz vlastitog fonda, a da pritom ne povrijede važeće zakonske propise o autorskom pravu i srodnim pravima te propise o zaštiti osobnih podataka.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje, vježbe

Mjerenje postignuća: Simulirat će se mogući korisnički zahtjevi ili odluke knjižnice o pružanju određene usluge, a polaznici će opisati kako će riješiti zahtjev ili provesti odluku.

Kompetencijska matrica: E.3.2.

Odabrana literatura:

1. Horvat, A. Digitalizacija i knjižnice. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 55,2(2012), str. 17-27. Dostupno na: <http://www.hkdrustvo.hr/vbh/broj/107>
2. Horvat, A.; Živković, D. Copyright issues related to the digitization of cultural heritage in Croatia. // Second International Symposium on Information Management in a Changing World, IMCW 2010, September 22-24, 2010, Ankara. Dostupno na: <http://darhiv.ffzg.unizg.hr/9020/>
3. Horvat, A.; Živković, D. Između javnosti i privatnosti : knjižnice u vremenu e-knjige. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada, 2012.
4. Horvat, A.; Živković, D. Knjižnice i autorsko pravo. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada, 2009. Dostupni i na: <https://core.ac.uk/download/pdf/11890907.pdf>
5. Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima. // Narodne novine 167(2003), 97(2007), 80 (2011), 125(2011), 141(2013), 127(2014), 62(2017).
6. Živković, D. Elektronička knjiga - neka autorskoppravna pitanja. // Vizija i stvarnost : zbornik u povodu 40 godina djelovanja Aleksandre Horvat u knjižničarstvu. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada, 2016. Str. 153-167.

I.3. Mentoriranje i mentorska praksa: koliko nam je mentoriranje važno?

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

Dorja Mučnjak, knjižničarska savjetnica

Namjena: za sve vrste knjižnica - mentore u knjižnicama, voditelje knjižnica, sve koji rade sa studentima i novim djelatnicima. Nije potrebno prethodno predznanje.

Ishodi učenja: Na kraju programa očekuje se da će polaznici moći:

1. raspraviti važnost mentoriranja u knjižničarskoj profesiji
2. opisati kompetencije mentora u mentorskom odnosu

3. prosuditi koju od dimenzija mentorske uloge primijeniti u cilju postizanja utvrđenih ishoda
4. koristiti određene metode u razvoju vlastitih mentorskih kvalifikacija.

Sadržaj: Tema mentoriranja u knjižničarstvu je zadnja dva desetljeća bila mnogo puta obrađena, ali u hrvatskom kontekstu nije bila često spominjana. S obzirom na paradigmatičke promjene knjižničarskog okruženja i smjene generacija djelatnika, ističe se potreba za formalnim ili ne/informalnim programima mentoriranja. Smjenom generacija i velikim brojem mladih diplomiranih stručnjaka koji ulaze na tržište rada, a potpuno drugačijeg seta profesionalnih vrijednosti, proces profesionalne socijalizacije postaje izazovom.

Proces profesionalne socijalizacije mladih djelatnika potiče u dva smjera: kroz proces socijalizacije u profesiju te kroz organizacijsku socijalizaciju, tj. u radnu sredinu (vidi: IDIZ-ov priručnik, 2014.). Za proces organizacijske socijalizacije neophodno je imati podršku iskusnijih kolega iz ustanove, ali za proces socijalizacije u profesiju nije nužno da mentor bude iz iste organizacije. Glavnu ulogu ovdje igraju stručna društva ([HKD](#), [HID](#)...), neformalna udruženja, poznanstva i sl. Jedan od modela koji se zadnjih desetljeća u svijetu egzistira je i suradničko mentoriranje (*peer-mentoring*) gdje ne postoji utvrđeni hijerarhijski obrazac mentor-mentorirani, već kolege ravnopravno dijele iskustva i međusobno se potiču na profesionalni rast. Od formalnih programa mentoriranja, u hrvatskom knjižničarstvu se ističu studentska praksa te mentoriranje djelatnika na „stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa“. Uviđamo da su, bez obzira na dokazanu korist koju institucija dobiva, oba formalna programa uvjetovana izvan same struke, tj. iz akademskog kurikulumu odnosno kroz zahtjev države pri ostvarivanju mjere za poticanje zapošljavanja.

Kako bi se struka uz suvremene zahtjeve nastavila uspješno razvijati, potrebno je mlade djelatnike što prije osamostaliti, ali i usaditi institucionalne i profesionalne vrijednosti, uzuse i procedure. To znači da je vrijednost mentora, formalnog ili ne/informalnog, od neizmjerne važnosti, kao i korist koju mentor ima od mentoriranja. Ukratko, „mentoriranje se odvija u kontekstu kontinuiranog i podržavajućeg odnosa mentora i mentoriranog“ (prema Žižak, 2014.). Cilj i svrha ovog tečaja su podići svijest o važnosti mentoriranja u knjižničarskoj profesiji, educirati potencijalne mentore o svim dimenzijama mentorskog odnosa te pomoći im razviti mentorske kompetencije. Tečaj će se odvijati u dva dijela:

1. teorijski dio tijekom kojega će se polaznicima
 - približiti trenutne teorijske postavke i znanstvena istraživanja o mentorskom odnosu i procesu
 - predstaviti potrebne mentorske kompetencije
 - praktični dio u kojem će se kroz vježbu
2. osvijestiti očekivanja u mentorskom odnosu i procesu
 - razviti mentorske kompetencije.

Ukratko, ovaj će tečaj polaznicima pomoći da, kao mentori tijekom mentorskog procesa, prepoznaju vlastite snage i ograničenja te da identificiraju potrebe i mogućnosti mentoriranog s ciljem postizanja utvrđenih ishoda

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje, radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će opisati mentorske kompetencije te odrediti kojim se metodama koristiti u mentorskom odnosu kako bi se ostvarili određeni ciljevi.

Kompetencijska matrica: F.1, G.1, G.4.

Odabrana literatura:

1. Lamb, C.; Hendricks, B.; Galbraith, Q. D. Growing the Profession : Mentoring Undergraduates for Librarianship // College and Undergraduate Libraries. 22, 2(2015). Str. 123-148.

2. IDIZ-ov priručnik za mentoriranje mladih istraživača / Vlasta Vizek Vidović, Marija Brajdić Vuković, Jelena Matić. Zagreb, Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, 2014.
3. Žižak, Antonija. Izazovi mentoriranja kvalitativnih istraživanja. // Ljetopis socijalnog rada. 21, 3(2014). Str. 367-392.
4. Robbeloth, H.; Eng, A.; Weiss, S.. Disconnect between literature and libraries : the availability of mentoring programs for academic librarians. // Endnotes : the Journal of the New Members Round Table. 4, 1(March 2013). Str. 1-19.
5. Mentoring in the library : building for the future / Martha K. Lee. Chicago, American Library Association, 2011.

Dotatne napomene vezane uz realizaciju programa: potrebno računalo za predavača, projektor

I.4. Mentoriranje i praksa – izazovi i rješenja (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Dorja Mučnjak, knjižničarska savjetnica

Namjena: Ovaj webinar namijenjen je mentorima, voditeljima knjižnica, svim knjižničarima koji rade sa studentima i novim djelatnicima kako bi osmislili praksu u svojoj knjižnici na najjednostavniji način.

Ishodi učenja: Nakon webinara polaznici će biti u mogućnosti kroz osnovne koncepte mentoriranja osmisliti praksu za studente i nove djelatnike u svojoj knjižnici te odgovoriti na izazove koji se pred njih postavljaju.

Sadržaj: Webinar će se održati u dva dijela: prvi dio bit će posvećen osnovnim teorijskim konceptima mentoriranja (vrste, oblici i modeli mentoriranja, vrste profesionalne socijalizacije, uloge mentora, mentorski odnos i proces te ishodi mentoriranja), a u drugom dijelu će se govoriti o iskustvima iz prakse te rezultatima hrvatskih istraživanja na temu mentoriranja i prakse u knjižnicama. Upoznavanje s osnovnim konceptima pomoći će knjižničarima mentorima da svoje mentorsko djelovanje usporede i usustave prema pozitivnim smjernicama, a drugi dio će omogućiti raspravu i oblikovanje rješenja za neke od izazova s kojima se knjižničari mentori susreću, poput uspostavljanja što uspješnijeg odnosa s mentoriranim osobama ili (samo)evaluacije mentora i prakse, uz praktične primjere.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će opisati mentorske kompetencije te odrediti kojim se metodama koristiti u mentorskom odnosu kako bi se ostvarili određeni ciljevi.

Kompetencijska matrica: F.1; G.1; G.4.

Odabrana literatura:

1. Lamb, C.; Hendricks, B.; Galbraith, Q. D. Growing the Profession : Mentoring Undergraduates for Librarianship // College and Undergraduate Libraries. 22, 2(2015). Str. 123-148.
2. IDIZ-ov priručnik za mentoriranje mladih istraživača / Vlasta Vizek Vidović, Marija Brajdić Vuković, Jelena Matić. Zagreb, Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, 2014.
3. Mučnjak, Dorja. A Mentor – from an Inspirer to a Friend: Librarian Mentoring Programs in Croatia // IFLA Satellite Meeting 2019 - Librarians and information professionals as (pro)motors of change: immersing, including and initiating digital transformation for smart

societies. Zagreb, Hrvatska, 2019.

4. Mučnjak, Dorja; Lisek, Jadranka. Mentori – okosnica praktične poduke studenata bibliotekarstva Filozofskog fakulteta u Zagrebu // Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 61 (2018), 2; 155-177 doi:10.30754/vbh.61.2.661

I.5. Autorskopравни aspekti digitalizacije i objave digitalizirane građe

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Renata Petrušić, prof., knjižničarska savjetnica

Jelena Sekulić, dipl. pravica

Annemari Štimac, prof., viša knjižničarka

Namjena: Knjižničarima iz svih vrsta knjižnica koji se bave digitalizacijom.

Ishodi učenja: Po završetku tečaja polaznici će steći znanja o temeljnim pojmovima autorskog prava i odredbama zaštite autorskih djela u digitalnom okruženju, moći će prepoznati djela zaštićena autorskim pravom te provesti postupke koji prethode javnoj objavi digitaliziranih djela.

Sadržaj: Tečaj će dati pregled autorskopavnog zakonskog okvira te odredbi koje se odnose na pravne aspekte digitalizacije i javne objave svih vrsta digitalizirane građe. Predstaviti će se odredbe koje se odnose na autorska djela i predmete zaštite srodnih prava u digitalnom okruženju, s naglaskom na jezična i fotografska djela, djela siročad (Baza podataka djela siročadi), djela koja više nisu dostupna na tržištu, djela u javnoj domeni te druge odredbe koje utječu na mogućnosti javne objave i korištenja digitaliziranih djela. Predstaviti će se EU regulativa i soft-law te nove inicijative na europskoj razini. Usporedit će se europske i hrvatske prakse u području digitalizacije građe, opisat će se postojeći modeli licenciranja digitalne/digitalizirane građe te kolektivnog ostvarivanja prava. U praktičnom dijelu radionice proučit će se primjeri iz prakse te će se predstaviti rješenja povezana s pitanjima odabira, objave i korištenja digitalizirane građe.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje i vježbe.

Mjerenje postignuća: Polaznici će na primjerima dobre prakse opisati i obrazložiti postupke odabira, objave i korištenja digitalizirane građe.

Kompetencijska matrica: B.2.1, D.1.3., E.3.1., E.3.2., G.2.

Odabrana literatura:

1. A Digital Single Market Strategy for Europe, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. European Commission, Brussels, 6.5.2015, COM(2015) 192 final.

Dostupno na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52015SC0100>

2. Directive 2001/29/EC of the European Parliament and of the Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society. // Official Journal of the European Communities L 167, 44(2001), 10-19. Dostupno na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32001L0029>

3. Memorandum of Understanding on Key Principles on the Digitisation and Making Available of Out-of-Commerce Works. Brussels, 20 September 2011. Dostupno na:

http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/copyright-info/20110920-mou_en.pdf

4. Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima. // Narodne novine 167(2003); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima. // Narodne novine 80(2011); 141(2013); 127(2014).

I.6. Autorsko pravo i uporaba autorskih djela u digitalnom okruženju (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Renata Petrušić, prof., knjižničarska savjetnica

Namjena: Webinar je namijenjen svima koji objavljuju sadržaje na digitalnim platformama i u digitalnim sustavima.

Ishodi učenja: Polaznici će steći znanja o pravilnom postupanju s djelima zaštićenima autorskim pravom prilikom njihova korištenja u digitalnom okruženju te će biti u mogućnosti provesti i vrednovati postupke koji prethode javnoj objavi digitalnih sadržaja. Polaznici će moći razlikovati djela kojima se mogu slobodno koristiti od djela koja su zaštićena autorskopравnim odredbama te će moći donijeti odluke o načinima objave i uporabe digitalnih sadržaja.

Sadržaj: Webinar će dati sažet pregled autorskopравnog zakonskog okvira te odredbi koje se odnose na pravne aspekte uporabe autorskih djela u digitalnom okruženju u baštinskim ustanovama. Izdvojiti će se iznimke i ograničenja Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima koja se odnose na baštinske ustanove. Predstaviti će se sadržaji koji se mogu upotrebljavati bez ograničenja (javno dobro) te će se opisati postupanje sa sadržajima koji su zaštićeni odredbama autorskog prava i srodnih prava prije njihove objave u digitalnim sustavima i na društvenim mrežama, s posebnim fokusom na aktualne primjere korištenja građom u baštinskim ustanovama u vrijeme posebnih okolnosti poput pandemije i potresa.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će na primjerima prepoznavati djela zaštićena autorskim pravom te predlagati načine uporabe u baštinskim ustanovama.

Kompetencijska matrica: D.1.3.; E.3.1.; E.3.2.; G.2.

Odabrana literatura:

1. Copyright and Cultural Heritage: Preservation and Access to Works in a Digital World.

Edited by Estelle Derclaye. Cheltenham : Edward Elgar, 2010.

2. Direktiva (EU) 2019/790 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu. // Službeni list Europske unije L

130, 62(2019), 92-125. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0790&from=EN>

3. Limitations and Exceptions in EU Copyright Law for Libraries, Educational and Research

Establishments: A Basic Guide. LIBER, 2016. Dostupno na: <https://libereurope.eu/wp-content/uploads/2016/10/A-Basic-Guide-to-Limitations-and-Exceptions-in-EU-Copyright-Law-for-Libraries-Educational-and-Research-FINAL-ONLINE.pdf>

4. Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima. // Narodne novine 167(2003); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima. // Narodne novine 80(2011); 141(2013); 127(2014); 62(2017); 96(2018).

I.7. Autorsko pravo i društveni mediji u knjižnicama (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Renata Petrušić, prof., knjižničarska savjetnica

Annemari Štimac, dipl. knjižničarka

Namjena: Knjižničarima svih vrsta knjižnica koji objavljuju i koriste se sadržajima na društvenim medijima.

Ishodi učenja: Polaznici će steći znanja o vrstama i karakteristikama sadržaja zaštićenima autorskim pravom koji se rabe na društvenim medijima te će moći donositi informirane odluke o objavljivanju i daljnjoj uporabi takvih sadržaja na društvenim medijima u knjižnicama.

Sadržaj: Brojne knjižnice rabe i objavljuju sadržaje (fotografije, ilustracije, glazbu, filmove, knjige i dr.) na društvenim medijima. Na način i mogućnost uporabe tih sadržaja velik utjecaj imaju odredbe Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima. U webinaru će se opisati autorskopравни aspekti uporabe sadržaja na društvenim medijima u knjižnicama, predstaviti će se pravila o autorskom pravu i pravila uporabe pojedinih društvenih medija te će se prikazati primjeri dobre prakse iz Hrvatske i svijeta.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će navoditi primjere uporabe različitih vrsta sadržaja na društvenim medijima u knjižnicama.

Kompetencijska matrica: D.3.; E.3.; F.2.; G.2.

Odabrana literatura:

1. The Cost of Copyright Confusion for Media Literacy. Center for Social Media, 2007.

Dostupno na: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED499465.pdf>

2. A European library agenda for the post Covid-19 age. EBLIDA, 2020. Dostupno na:

<http://www.eblida.org/Documents/EBLIDA-Preparing-a-European-library-agenda-for-the-post-Covid-19-age.pdf>

3. Intellectual property and social media. European IP Helpdesk Blog, 2020. Dostupno na:

<http://www.iprhelpdesk.eu/blog/intellectual-property-and-social-media>

4. Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima (NN 167/03, 79/07, 80/11, 125/11, 141/13, 127/14, 62/17, 96/18). Pročišćeni tekst dostupan na:

https://www.dziv.hr/files/file/zastita/zakon_autorsko_procisceni_HR.pdf

I.8. Načela i praksa zaštite osobnih podataka u knjižnicama (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Dr sc. Anita Katulić, viša knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima iz narodnih knjižnica.

Ishodi učenja: Nakon tečaja polaznici će biti u mogućnosti primijeniti načela zaštite osobnih podataka u svakodnevnom radu u knjižnicama prema sadašnjem zakonskom okviru.

Sadržaj: Uporaba knjižničkog softvera, porast korištenja internetom i društvenim mrežama te razvoj i primjena informacijsko-komunikacijskih tehnologija u knjižnicama otvaraju mnogo

moogućnosti za zlouporabu osobnih podataka i povredu privatnosti knjižničnih korisnika. Povećana mogućnost da se osobni podatci prikupljaju, obrađuju i prenose u različite svrhe u digitalnom okruženju otvara niz pitanja i etičkih dilema o granici između privatnog i javnog prostora. Cilj webinara upoznati je knjižničare s pravilima postupanja s osobnim podacima knjižničnih korisnika. Polaznici će se upoznati s temeljnim načelima, pravnim temeljima i svrhama za obradu osobnih podataka u knjižničnom poslovanju, u skladu sa zakonskim okvirom zaštite osobnih podataka u Hrvatskoj i Europi, s posebnim osvrtom na Opću uredbu o zaštiti podataka (OUZP). Naglasak će biti na praktičnom dijelu, u kojemu će polaznici dobiti odgovore na najčešća pitanja koja se tiču postupanja s osobnim podacima korisnika u svakodnevnom situacijama u knjižnicama: u koje je svrhe dopušteno obrađivati osobne podatke, kako odrediti pravne temelje za obradu, koje tehničke i organizacijske mjere za zaštitu podataka su primjenjive u knjižnicama prema zakonskom okviru.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će na primjerima iz prakse utvrđivati postupke i mjere zaštite osobnih podataka u knjižnicama.

Kompetencijska matrica: E.3.1., E.3.2., G.2., G.3.

Odabrana literatura:

1. Charillon, A., Peachey, J., Heydecker, R. Leading the Way – a guide to privacy for public library staff. Dostupno na: <https://www.carnegieuktrust.org.uk/publications/leading-the-way-a-guide-to-privacy-for-public-library-staff/>
2. Danielisová, T.; Denár M.; Kovářová P. Ochrana osobních údajů - Příručka pro knihovny. Praha : Knihovnický institut, 2018.
3. Horvat, A.; Živković, D. Između javnosti i privatnosti : knjižnice u vremenu e-knjige. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada, 2012.
4. Katulić, A. Obveze knjižnica prema Općoj uredbi o zaštiti podataka. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 61, 2(2018) , 343-365. Dostupno na: <https://doi.org/10.30754/vbh.61.2.690>
5. Pedley, P. A practical guide to privacy in libraries. London: Facet Publishing, 2020.
6. UREDBA (EU) 2016/679 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&from=HR>
7. Zakon o provedbi Opće uredbi o zaštiti podataka. // Narodne novine 42, 805(2018). Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_05_42_805.html

MODUL II: KNJIŽNIČNE SLUŽBE I USLUGE

II.1. Krizno komuniciranje u knjižnicama (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Mr. sc. Ivančica Đukec Kero, knjižničarska savjetnica

Janja Maras, viša knjižničarka

Namjena: Knjižničarima svih vrsta knjižnica koji žele ojačati kompetencije kriznog komuniciranja.

Ishodi učenja: Nakon webinara polaznici će savladati osnovne pojmove kriznog komuniciranja te će kroz primjere dobiti smjernice kako komunicirati s različitim javnostima u kriznim situacijama.

Sadržaj: Epidemija bolesti COVID-19, potresi, ali i druge krizne situacije stavile su knjižnice u novije vrijeme pred izazove s kojima se dosad nisu susretale. *Krizno upravljanje* pojam je koji se rabi prigodom planiranja reakcije ustanove, u ovom slučaju knjižnice, tijekom krizne situacije, a upravo je komunikacija jedna od ključnih funkcija kriznog upravljanja te određuje uspjeh ili neuspjeh cjelokupnog pokušaja obrane ustanove od negativnih posljedica krize.

Rješavanje krize iziskuje brzo djelovanje, otvorenu komunikaciju, korištenje tehnikama upravljanja projektima i čvrsto vodstvo. Glavna načela u rješavanju krize su: razvijanje pozitivnog stajališta prema krizi i nastaloj situaciji, postavljanje poslovnih aktivnosti organizacije u skladu s očekivanjima okruženja i traženje prilika u krizi. Ustanova mora imati sastavljen plan za krizno komuniciranje, koje može biti reaktivno i proaktivno. Webinar će sudionicima omogućiti uvid u osnovne pojmove kriznog komuniciranja te im putem konkretnih primjera dati smjernice kako komunicirati s različitim javnostima u kriznim situacijama. Na kraju je dio vremena planiran za pitanja polaznika.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će iz vlastitog iskustva navesti primjere komunikacije u kriznim situacijama te izdvojiti prijedloge za unaprjeđenje.

Kompetencijska matrica: F.1.; G.1.; G.3.

Odabrana literatura:

1. MacIlwaine, J. IFLA-in kratki priručnik za pripravnost i planiranje mjera zaštite u slučaju katastrofa : središnji program za zaštitu i konzervaciju, Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2012.
2. Jugo, D. Menadžment kriznog komuniciranja. Zagreb: Školska knjiga : Edward Bernays Visoka škola za komunikacijski menadžment, 2017.
3. Radalj, M. Odnosi s javnošću u neprofitnim organizacijama. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada : Hrvatska udruga za odnose s javnošću, 2018.
4. Komunikacija od A do Uprava : priručnik za komuniciranje u javnom i neprofitnom sektoru / Mateja Jalušić. Zagreb : TIM4PIN, 2019.

II.2. Odnosi s javnošću u knjižnicama

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Mr. sc. Ivančica Đukec Kero, knjižničarska savjetnica
Janja Maras, viša knjižničarka

Namjena: Knjižničarima svih vrsta knjižnica koji žele povećati vidljivost svojih programa i usluga, osobito u medijima.

Ishodi učenja: Polaznici će usvojiti temeljna znanja o metodama i načinima komuniciranja, s posebnim naglaskom na komunikaciju s medijima. Također će usvojiti vještine prezentacije u svrhu povećanja prisutnosti programa i usluga u medijima te vidljivosti u javnosti.

Sadržaj: Odnosi s javnošću postali su neizostavan dio suvremenog knjižničnog poslovanja, omogućuju knjižnici stvaranje pozitivnog imidža te doprinose uspješnosti poslovanja. Kroz uvodno predavanje polaznici će biti upoznati s osnovnim pojmovima odnosa s javnošću i procesima komunikacijskih strategija. Knjižnice se obraćaju različitim vrstama javnosti (korisnicima, financijerima, stručnoj javnosti itd.) pa se razlikuju i načini oblikovanja poruke. Za veću uspješnost odnosa s javnošću važna je komunikacijska strategija prema svim ciljanim skupinama. Drugi dio predavanja bit će usmjeren na komunikaciju s medijima kao najznačajnijem segmentu komunikacijskih strategija.

Naglasak će biti stavljen na sustavnu komunikaciju s medijima, vrste medija i prilagodbu sadržaja ovisno o vrsti medija (tisak, radio, televizija, novi mediji), načine komunikacije s medijima (konferencija za medije, *briefing*, objava za medije i sl.), važnosti *press clippinga* za evaluaciju poslovanja i drugo.

Kroz radionički dio polaznici će se koristiti nekima od alata za komunikaciju s medijima na konkretnim primjerima.

Predavanje i radionica zamišljeni su kao svojevrsni priručnik za bolje razumijevanje procesa komunikacije, kao i kvalitetniju komunikaciju s medijima.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će na konkretnim primjerima primjenjivati odgovarajuće alate za komunikaciju s različitim vrstama javnosti.

Kompetencijska matrica: F.2., F.5., G.1., G.5.

Odabrana literatura:

1. Holy, M. Agencije za odnose s javnošću. Zagreb : Školska knjiga, 2019.
2. Aleksić, Lj. Javnost i imidž knjižnice: marketinško istraživanje. // Glasnik Društva bibliotekara Split 14 -15/2016. - 2017., str. 11 - 26. Dostupno na: <http://dkst.hr/wp-content/uploads/2018/11/Aleksi%C4%87-Javnost-i-imid%C5%BE-knji%C5%BEnice.pdf>
3. Radalj, M. Odnosi s javnošću u neprofitnim organizacijama. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada : Hrvatska udruga za odnose s javnošću, 2018.
4. Marketing with Social Media. / Edited by Beth C. Thomsett – Scott, Atlanta : USA American Library Association, 2018.
5. Goodman, A. L. Marketing Plans in Action: A Step-by-Step Guide for Libraries, Archives, and Cultural Organizations. Chicago : ALA Editions, 2019.
6. Duraj, E. Odnosi s medijima u lokalnoj i regionalnoj samoupravi u Hrvatskoj. Zagreb : Hrvatska udruga za odnose s javnošću, 2017.
7. Pavelin, G. Odnosi s javnošću u funkciji potpore arhivskom menadžmentu i menadžmentu događanja. Zagreb : Alinea, 2017.
8. Đukec, I. Komuniciranje knjižnica s javnošću putem mrežnog mjesta: magistarski rad. Zadar, 2009.

II.3. Kako pokrenuti TEDx programe u vlastitoj knjižnici

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

Petar Lukačić, prof., viši knjižničar

Ida Gašpar, viša knjižničarka

Ana Škvarić, prof., viša knjižničarka

Maja Krulić Gačan, prof., viša knjižničarka

Namjena: knjižničarima iz svih vrsta knjižnica koji žele organizirati TEDx programe u vlastitoj ustanovi te na taj način sudjelovati u svjetskom pokretu širenja vrijednih ideja. Za sudjelovanje u radionici nisu potrebna određena predznanja jer će sudionici tijekom radionice proći kroz sve elemente potrebne za implementiranje TEDx programa u programe vlastite ustanove.

Ishodi učenja: Polaznici će na tečaju usvojiti osnovne organizacijske vještine i znanja potrebna za pokretanje TEDx programa u vlastitoj knjižnici. Nakon predavanja/radionice bit će u mogućnosti samostalno organizirati TEDx programe, usvojiti osnovna TEDx pravila potrebna za organizaciju te samostalno pronaći odgovore na sve probleme koji se pojavljuju u organizaciji programa. Predavači će podijeliti svoje šestogodišnje iskustvo u organizaciji konferencija, uključujući pogreške i primjere dobre prakse, te općenita znanja utemeljena na pozitivnim reakcijama koprivničke publike koja prati konferencije.

Sadržaj: TED, neprofitna organizacija posvećena idejama vrijednim širenja, započela je s radom kao četverodnevna konferencija u Kaliforniji prije 35 godina te s vremenom narasla u globalnu organizaciju. Na TED-u vodeći svjetski mislioci i stručnjaci održavaju govor svog života u 18 minuta. Govori su poslije dostupni besplatno na <https://www.ted.com/>. Među poznatijim TED govornicima bili su papa Franjo, Al Gore, Bill Gates, Jane Goodall, Elizabeth Gilbert, sir Richard Branson, Benoit Mandelbrot, Philippe Starck, Ngozi Okonjo-Iweala, Isabel Allende i bivši britanski premijer Gordon Brown. Dva glavna TED događanja održavaju se svake godine: TED konferencija održava se svakog proljeća u Long Beachu, u Kaliforniji (uz paralelnu konferenciju TEDActive u Palm Springsu), a TEDGlobal svakog ljeta u Edinburghu, u Škotskoj.

S ciljem da potakne građanski aktivizam, odnosno zalaganje i sudjelovanje građana u oblikovanju javnog života lokalne zajednice i društvu općenito, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" u Koprivnici počela je u svibnju 2013. s organizacijom TEDxKoprivnicaLibrary. Prvi TEDxKoprivnicaLibrary održan je u kolovozu 2013., a Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" prva je knjižnica u Europskoj uniji koja je dobila dopuštenje za održavanje TEDx konferencija. Želja je organizatora da ovaj inovativni program koji potiče obnavljanje lokalnih zajednica u Hrvatskoj s vremenom postane brojniji među knjižnicama. Knjižnice su prepoznate kao zahvalna, javna i svima u zajednici otvorena mjesta za održavanje ovakvih događanja te je namjera predavača potaknuti i ostale knjižničare na organizaciju sličnih događanja.

Predavanje/radionica je koncipirana tako da sudionici prođu sve korake organizacije TEDx programa utemeljene na iskustvu organizatora konferencija TEDxKoprivnicaLibrary. Predavači će kroz praktične primjere i konkretne savjete i rješenja voditi polaznike do krajnjeg cilja – pokretanja TEDx programa.

Predavanje/radionica je podijeljena na sljedeće cjeline:

1. Povijest TED-a i TEDx-a
2. Vrste licencija za TEDx program
3. TEDx pravila a. Osnove organizacije

- a) Razlika između predavanja i TED govora
 - b) TEDxLibrary licencija
 - c) Brendiranje i naziv TEDx programa
 - d) Sponzori i financiranje
 - e) Suradnja s medijima
 - f) Internetska stranica i društvene mreže
 - g) Fotografiranje i snimanje
 - h) Potpisivanje ugovora
1. Organizacija prostora
 2. Komunikacija s govornicima
 3. Koordinacija programa
 4. Pogreške i propusti
 5. Primjeri dobre prakse – TEDxKoprivnicaLibrary, TEDxNKPPBjelovarLibrary i TEDxKarlovacLibrary
 6. Što nakon održanog programa.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje i radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će uz pomoć predavača osmisliti “probni” TEDxKnjižnica program s osnovnom pripremom uz aktivnu pomoć predavača.

Kompetencijska matrica: C.1.3., F.1., F.2., F.5., G.1., G.5.

Odabrana literatura:

1. Chung, B. As libraries become cultural hubs, TEDx events bring the community in. (7.1.2015.) Dostupno na: <http://blog.ted.com/as-libraries-become-cultural-hubs-tedx-events-bring-the-community-in/> (23.11.2019.)
2. Lukačić, P. *TEDxKoprivnicaLibrary – velike ideje u malom gradu.* // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 58, 1-2(2015), str. 297-303. <http://hrcak.srce.hr/143639> (23.11.2019.)
3. Krulić Gačan, M. Lukačić, P. Library as a TEDx platform. Dostupno na: <https://npsig.wordpress.com/tag/koprivnica-library/> (23.11.2019.)
4. About TEDx & Libraries. American Library Association. Dostupno na: <http://www.ala.org/tools/librariestransform/tedx-libraries> (23.11.2019.)
5. Lukačić, P. TEDxKoprivnicaLibrary - library filled with ideas worth spreading. Wednesday Afternoon Ignite Talks / Next Library 2017. Od 6 minute. Dostupno na: <http://www.nextlibrary.net/video/wednesday-afternoon-ignite-talks-next-library-2017> (23.11.2019.)

II.4. Izgradnja demenciji prijateljskih narodnih knjižnica

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

prof. dr. sc. Sanjica Faletar

prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog

Namjena: Knjižničari uposljeni u narodnim knjižnicama. Nije potrebno nikakvo predznanje.

Ishodi učenja:

Po odslušanom tečaju polaznici će biti u mogućnosti:

- razumjeti obilježja demenciji prijateljskih zajednica te izazove s kojima se suočavaju osobe s demencijom (i njihovi članovi obitelji)
- razumjeti kompleksnost problema informacijskih potreba osoba koje pate od početnih stadija demencije, kao i obiteljskih skrbnika osoba u kasnijim fazama demencije
- uspješno komunicirati s osobama s demencijom
- razumjeti obilježja fizičkog prostora knjižnice koji je prilagođen starijim osobama i osobama s demencijom
- planirati nabavu knjižnične građe za osobe s demencijom i članove njihovih obitelji
- organizirati knjižnične programe za osobe s demencijom
- organizirati programe podrške za obiteljske skrbnike
- organizirati programe (u svrhu senzibilizacije i informiranja) za sve članove lokalne zajednice uspostaviti suradnju s ustanovama i udrugama u okruženju koje skrbe o osobama s demencijom

Sadržaj:

Tijekom tečaja polaznici će prijeći sljedeće sadržaje:

- osnovne značajke demencije i izazovi života s demencijom (demenciji prijateljske zajednice)
- informacijske potrebe osoba s demencijom i članova njihovih obitelji
- komuniciranje s osobama u ranim fazama demencije
- obilježja knjižnične građe prilagođene za osobe s demencijom (sadržaj, oblikovanje)
- knjižnični programi i usluge za osobe s demencijom (i osobe starije životne dobi)
- organizacija knjižničnih programa i usluga za obiteljske skrbnike osoba s demencijom
- organizacija knjižničnih programa i usluga za sve građane (prevencija, senzibilizacija, destigmatizacija)
- fizička obilježja knjižničkog prostora za starije osobe i osobe s demencijom
- uspostava suradnje s partnerskim ustanovama u okruženju
- kreiranje usluge za osobe s demencijom i njihove skrbnike uz pomoć Logičnog modela.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: Predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će osmisliti koncept pristupa i usluge za osobe s demencijom i njihovim skrbnicima.

Kompetencijska matrica: C.1.3., C.2., F.5., G.1., G.6.

Odabrana literatura:

1. Dickey, T. J. Library dementia services: how to meet the needs of the Alzheimer's community. Emerald, 2020.
2. Faletar Tanacković Sanjica; Kornelija Petr Balog; Sanda Erdelez. How can libraries support dementia friendly communities? The study into perceptions and experiences of Croatian public librarians. / Education for Information. 37(2021), str. 525-543.
3. Howarth, L. C. Dementia Friendly memory institutions: designing a future for remembering. // The International Journal of Information, Diversity, & Inclusion 4(1): 20-41. Interest Group for Alzheimer's & Related Dementias (IGARD). (n.d). Librarian toolkit. 2020.
URL: <http://igardascla.blogspot.com/p/blog-page.html>
4. Mortensen, H. A.; Skat Nielsen, G. IFLA-ine Smjernice za knjižnične usluge za osobe s demencijom. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2011.
5. Petr Balog Kornelija; Faletar Tanacković, Sanjica; Erdelez, Sanda. Information support

system for Alzheimer's disease patients' caregivers in Croatia: a phenomenological approach. Information Research. 25 (2020), 4; 2011, 17. URL: <http://informationr.net/ir/25-4/isic2020/isic2011.html>

II.5. Sedam ključeva za čitanje s razumijevanjem

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

Suzana Jurić, prof. savjetnica za hrvatski jezik

Mirjana Milinović, prof., dipl. knjižničarka

Namjena: Tečaj je namijenjen školskim knjižničarima, knjižničarima na dječjim odjelima narodnih knjižnica i odjelima za mlade te učiteljima i profesorima hrvatskoga jezika.

Ishodi učenja: Polaznici će nakon tečaja biti u mogućnosti osmisliti slične zadatke i prenijeti ih ciljnoj skupini s kojom rade na poticanju čitanja i razvijanju kritičkog mišljenja, a to su:

- razvijati sposobnosti stvaranja senzornih slika
- razvijati vještinu korištenja prethodnih osobnih znanja
- razvijati vještine postavljanja pitanja, predviđanja i usmjeravanja pozornosti
- razvijati sposobnosti zaključivanja
- određivati bitno, najvažnije ideje i teme; ekscerpirati ključne pojmove
- razvijati sposobnosti za sintetiziranje pročitano
- naučiti koristiti se strategijama za „izvlačenje iz škripca“
- učiti dijete čitati sa samopouzdanjem i ljubavlju.

Sadržaj:

Uvod: upoznavanje sudionika i motivacija za sudjelovanje u radionici Sedam ključeva za čitanje s razumijevanjem, čija je namjena promicati kvalitetno čitanje i stvarati istinskog čitatelja.

1. KLJUČ: Vježbanje stvaranja vizualnih, zvučnih, taktilnih, okusnih i mirisnih senzornih slika uz pomoć dijaloške metode, čitanja u sebi, interpretativnog čitanja naglas, aktivnog slušanja, crtanja i prezentiranja stvorenoga.

2. KLJUČ: Upoznavanje s mogućnostima upotrebe vlastitog predznanja kako bi se kvalitetnije čitalo. Vježbanje vještina povezivanja i stvaranja dodirnih točaka teksta s osobnim životnim iskustvom, s drugim tekstom ili drukčijom vrstom umjetničkog djela, te teksta sa svijetom koji nas okružuje.

3. KLJUČ: Uvježbavanje vještina postavljanja pitanja prije, za vrijeme čitanja i nakon čitanja teksta.

4. KLJUČ: Osvješćivanje važnosti moći predviđanja, otkrivanja važnih ideja na temelju dokaza, povezivanja, prisjećanja, obraćanja pažnje detaljima, ponovnog promišljanja o značenjima, obavljanja unutarnjeg dijaloga i zauzimanja stajališta, zaključivanja i nagađanja.

5. i 6. KLJUČ: Vježbanje uočavanja ključnih pojmova u tekstu, odvajanja bitnog od nebitnog, stvaranja natuknica; vježbanje sintetiziranja i stvaranja sažetka.

7. KLJUČ: Osvješćivanje važnosti njegovanja budne svijesti kod čitatelja i upoznavanje „trikova za izvlačenje iz škripca“.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će osmisliti zadatke vezane uz poticanje čitanja demonstrirajući tehnike i metode s kojima su se upoznali tijekom radionice.

Kompetencijska matrica: C.1.3., C.2., G.1., G.3.

Odabrana literatura:

1. Zimmermann, Susan; Hutchins, Chryse. 7 ključeva čitanja s razumijevanjem: Kako pomoći djeci da čitaju i razumiju pročitano. Buševac : Ostvarenje, 2009.
2. Čitanje i pisanje za kritičko mišljenje (RWCT) : vodič kroz projekt. Zagreb : Forum za slobodu odgoja, 2001.

II.6. Knjižnice i turizam (*dostupno i u obliku webinara*)

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Ksenija Tokić, znanstvena suradnica

Namjena: Radionica je namijenjena knjižničarima iz svih vrsta knjižnica. Nije potrebno posebno predznanje o promociji i marketingu u turizmu i knjižničarstvu.

Ishodi učenja: Po završetku tečaja od polaznika se očekuje opće razumijevanje odnosa knjižnica i turizma, kao i osposobljenost za prepoznavanje knjižničnih resursa koji imaju turistički potencijal. Na temelju toga knjižničari mogu razvijati i ponuditi narativ koji će za knjižnicu i lokalnu zajednicu biti iskoristiv u kulturnom i gospodarskom smislu putem turizma. To je osnova za proširenje usluga i aktivnosti knjižnica, koje mogu povećati vidljivost te osnažiti položaj i ulogu u razvoju lokalnih zajednica. Time se, između ostaloga, kod polaznika ujedno povećavaju izgledi i za uspješnu pripremu raznih vrsta projekata, uključujući i projekte za korištenje fondovima EU.

Sadržaj: U uvodnom dijelu polaznici se upoznaju s teorijskim osnovama povezanosti knjižnica i turizma. Tečaj nudi metodološki okvir za uključivanje knjižnica s njihovom ponudom i uslugama u turističke tijekove. Zbog trendova u turističkoj industriji koji se šire posljednjih desetljeća, turizam je načelno vrlo pogodan za prezentiranje lokalne kulturne baštine. Knjižnice pohranjuju značajan dio te baštine, ali zasad ne sudjeluju sustavno u njezinoj većoj prezentaciji kroz turističke programe. Stoga će tečaj pokazati, s jedne strane, na koje sve načine knjižnice već sudjeluju u razvoju turizma, a s druge strane - i što je još potrebno učiniti da baština, kao i ostali resursi u knjižnicama, postanu turistički proizvod na obostranu korist. Također, radionica će kritički upozoriti i na neke negativne aspekte turističkog razvoja na lokalnu kulturnu baštinu te uputiti na moguća rješenja koja će omogućiti optimalan odnos turizma i baštine, kao i ulogu knjižnica u tome odnosu.

U praktičnom dijelu cilj je da polaznici kroz vježbe na konkretnim primjerima nauče kako otkriti resurse knjižnica s turističkim potencijalom, kako izgraditi narativ oko knjižničnih resursa i oko čitave knjižnice koji je pogodan za pretvaranje tih resursa u turističke atrakcije te način prezentiranja tih sadržaja korisnicima i ostalim posjetiteljima (turistima). Polaznici radionice imat će priliku za iznošenje vlastitih iskustava i uočenih problema te će imati mogućnost zajedničkog pronalaženja rješenja za te izazove.

Stoga je praktični dio radionice podijeljen u sljedeće cjeline:

- 1) Identificiranje knjižničnih resursa s turističkim potencijalom

Polaznici će pod vodstvom predavača uočavati, prepoznavati i identificirati takve resurse u

knjižnicama u kojima rade.

2) Izgradnja narativa za knjižnične resurse

Upoznati polaznike s tehnikama izgradnje narativa te na konkretnim primjerima izraditi po jedan narativ po izboru polaznika.

3) Prezentiranje sadržaja

Upoznati polaznike općenito s načinom prezentiranja sadržaja u turističke svrhe u knjižnicama. Zajedno s polaznicima osmisliti optimalne načine prezentiranja na primjeru njihovih knjižnica.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će procijeniti turistički potencijal određenog knjižničkog resursa, obrazložiti izbor narativa te načina njegove prezentacije.

Kompetencijska matrica: C.1.3., F.2., F.5., G.1., G.3., G.5.

Odabrana literatura:

1. Bovero, E. (2009). Cultural tourism and libraries. New learning needs for information professionals // World library and information congress: 75th IFLA general conference and council, Milano, <http://conference.ifla.org/past-wlic/2009/192-bovero-en.pdf>
2. Miedzin'ska, M., Tanaś, S. (2009). The tourism attractiveness of Polish libraries // Tourism, 19 (1/2): 69-75.
3. Spentza, E., Kyriakaki, A. (2013). The Role of Libraries in the Tourism Development: the case of Koraes Library on Chios Island, Greece // 5th International Scientific Conference "Tourism Trends and Advances in the 21st Century" : conference proceedings, University of the Aegean, Rhodes.
4. Weaver, D. (2006). *Sustainable tourism: theory and practice*. Amsterdam ... [et al.] : Elsevier : Butterworth Heinemann. ISBN 978-0-7506-6438-7.
5. Whitman, J. R. (2008). Libraries and Tourism // UNESCO Network of Associated Libraries [UNAL], http://portal.unesco.org/ci/en/ev.php-URL_ID=13678&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

II.7. Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja standardnog tiska (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Karolina Zlatar Radigović, ravnateljica Hrvatske knjižnice za slijepe

Jelena Lešaja, voditeljica odjela posudbe Hrvatske knjižnice za slijepe

Ivana Vinko, knjižničar u Hrvatskoj knjižnici za slijepe

Namjena: Knjižničarima koji se u svom radu susreću sa slijepim i slabovidnim korisnicima ili se nastoje otvoriti prema čitateljskoj populaciji osoba koje ne mogu čitati standardni tisak uključujući i rastuću populaciju učenika s disleksijom.

Ishodi učenja: Polaznici webinara dobit će informacije o građi u pristupačnim formatima i uslugama namijenjenim osobama koje ne čitaju standardni tisak, o zakonskim okvirima vezanim uz proizvodnju i distribuciju pristupačnih formata te o vidovima suradnje koje druge knjižnice i ustanove mogu ostvariti s Hrvatskom knjižnicom za slijepe. Upoznat ćemo polaznike s uslugom preuzimanja zvučnih i EPUB knjiga s internetske stranice te načinima reprodukcije digitalnih

formata. Prikazat ćemo način obrade pojedinih formata. Također, polaznici će na primjeru iz prakse naučiti kako slijepa osoba može biti ne samo korisnik nego i pružatelj usluge bez obzira o kojem tipu knjižnice i fonda se radilo.

Sadržaj:

1. O Hrvatskoj knjižnici za slijepe i knjižničnim uslugama za osobe koje ne mogu čitati standardni tisak.
2. Zakonski okviri pružanja usluga osobama kojima standardni tisak nije čitljiv (Ugovor iz Marakeša, Zakon o autorskim i srodnim pravima, Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti itd.)
3. Knjižničar u digitalnom okruženju i obrada pristupačnih formata
4. Korisnik u digitalnom okruženju (učlanjenje, pretraživanje kataloga, preuzimanje sadržaja, reprodukcija)
5. Suradnja Hrvatske knjižnice za slijepe i drugih knjižnica posebice narodnih i školskih
6. Suradnja Hrvatske knjižnice za slijepe u međunarodnom okruženju

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje, rasprava.

Mjerenje postignuća: Polaznici će pristupiti prilagođenim formatima te planirati uslugu namijenjenu slijepim i slabovidnim osobama.

Kompetencijska matrica: B.1.1-2., C.1.1-2, C.2.1-2, F.1, G.1, G.6

Odabrana literatura:

1. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti. Narodne novine (NN 17/2019).
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_17_356.html
2. Zakon o autorskom pravu i autorskim pravima. Narodne novine (NN 111/2021).
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_10_111_1941.html
3. Mrežna stranica Hrvatske knjižnice za slijepe <https://hkzasl.hr>
4. Počnimo: provedba Ugovora iz Marakeša za osobe s teškoćama pri čitanju standardnog tiska: praktični vodič za knjižničare na stranicama IFLA-ine LPD sekcije.
<https://www.ifla.org/files/assets/hq/topics/exceptions-limitations/documents/getting-started-adaptation-hr.pdf>
5. Pravilnik o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj. Narodne novine (NN 81/2021).
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_07_81_1506.html
6. Smjernice za pristupačnost narodnih knjižnica.
https://hkzasl.hr/images/2023/Smjernice_za_pristupanost_narodnih_knjzinica.pdf

II.8. Digitalna pristupačnost u knjižnicama (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

dr. sc. Tamara Horvat Klemen, viša savjetnica specijalistica u Središnjem državnom uredu za razvoj digitalnog društva

doc. dr. sc. Ana Ćorić Samardžija, savjetnica u Središnjem državnom uredu za razvoj digitalnog društva

Namjena: Službenicima u knjižnicama zaduženima za administraciju (izradu, vođenje i održavanje sadržaja) mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje (aplikacija).

Ishodi učenja: Nakon webinara polaznici će usvojiti osnovna znanja o konceptu digitalne pristupačnosti, njenoj važnosti i svrsi, njenim koristima za korisnike i vlasnike mrežnih stranica i aplikacija. Polaznici će poznavati dostupne alate za osiguranje digitalne pristupačnosti, a moći će lakše primijeniti zahtjeve pristupačnosti na mrežne stranice i aplikacije kojima raspolažu u svojim knjižnicama.

Sadržaj: Primjenom novih tehnologija, mnoge knjižnične usluge dostupne su putem interneta, a digitalne informacije i usluge su na pravi način pristupačne onda kada ih svi ljudi mogu lako opažati i razumjeti. Osobe s vidnim, slušnim, motoričkim ili kognitivnim poteškoćama svakodnevno se susreću s preprekama, ne samo u fizičkom već i u digitalnom svijetu. Neprikladni digitalni sadržaji mogu predstavljati prepreku za osobe s invaliditetom, ali i za starije stanovništvo, kao i za svaku osobu koja se nađe u situaciji kao što je loše osvjetljenje, spora internetska veza, privremena ozljeda i slično.

Digitalna pristupačnost predstavlja uključivu praksu u kojoj ne postoje prepreke u interakciji ili pristupu digitalnom sadržaju. S ciljem osiguranja za sve građane jednakog, i pod istim uvjetima, pristupa sadržajima i uslugama javnog sektora, Europska unija donijela je [Direktivu \(EU\) 2016/2102 o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora](#), a u Republici Hrvatskoj načela digitalne pristupačnosti ugrađena su u [Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora](#).

Webinar „Digitalna pristupačnost u knjižnicama“ upoznat će polaznike s konceptom digitalne pristupačnosti (ideja i svrha), njenom važnosti za različite kategorije osoba s invaliditetom i praktičnim rješenjima za njeno ostvarivanje. Prikazat će se zakonski okvir, objasniti kriteriji pristupačnosti, standardi i praktična rješenja za prilagodbu mrežnih stranica i aplikacija.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će planirati primjenu dostupnih alata za osiguranje digitalne pristupačnosti u svojim knjižnicama.

Kompetencijska matrica: C.1.; D.3.; E.3.; F.1.; G.2.; G.6.

Odabrana literatura:

1. Direktiva (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora. // Službeni list Europske unije L 327/1

URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32016L2102>

2. Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora. // Narodne novine, 36(2001), 135(2006).

URL: http://digarhiv.gov.hr/arhiva/263/192306/narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2019_02_17_358.html

3. Europska norma EN 301 549 V2.1.2

URL:

<https://rdd.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti//Europska%20norma%20ETSI%20EN%20301%20549%20-%20V2.1.2.pdf>

4. Smjernice za osiguravanje digitalne pristupačnosti. Zagreb : Carnet, 2019.

URL:<https://rdd.gov.hr/UserDocsImages//SDURDD-dokumenti//Smjernice-digitalne->

[pristupac%CC%8Cnosti-ver.-1.1.pdf](#)

5. Metodologija za razvoj pristupačnog web sjedišta. Zagreb : HAKOM, 2019.

URL: https://rdd.gov.hr/UserDocsImages//SDURDD-dokumenti//HAKOM%20A5%20Metodologija_FINAL_WEB.pdf

II.9. Vizualni identitet knjižnice ili kako učiniti knjižnicu prepoznatljivom (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Aleksandra Šutalo, dipl. novinarka i dipl. bibliotekarka

Namjena: Webinar je namijenjen rukovodećem i stručnom kadru svih tipova knjižnica.

Ishodi učenja: Polaznici će na webinaru usvojiti znanja o procesu brendiranja ustanove. Po odslušanom webinaru bit će u mogućnosti planirati izradu vizualnog identiteta knjižnice.

Sadržaj: Teme koje se obrađuju na webinaru su:

Definicija procesa brendiranja i rebrendiranja

Što čini identitet knjižnice i kakav bi identitet trebao biti?

Što je dobar logo?

Tipografija kao dio vizualnog identiteta ustanove

Primjena tipografije, boja i drugih elemenata vizualnog identiteta

Copywriting u knjižnici

Komunikacija u ustanovi – standardizacija

Online komunikacija (web-stranica, društvene mreže, *mailing*)

Slogani kao dio identiteta

Djelatnik kao nositelj identiteta ustanove

Trajanje: 90 min

Metode poučavanja: Predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će u praktičnom dijelu razmjenjivati iskustva i primjere iz prakse vezano uz proces brendiranja vlastite knjižnice te mogućnost unaprjeđenja.

Kompetencijska matrica: F.2., F.3., G.1., G.2., G.5.

Odabrana literatura:

1. Pavičić, Jurica; Alfirević, Nikša; Aleksić, Ljiljana. Marketing i menadžment u kulturi i umjetnosti. Zagreb : Masmedia, 2006.

2. Lidwell, William; Holden, Kristina; Butler, Jill. Univerzalna načela dizajna. Zagreb: Mate, 2006.

3. Belak, Boris. Ma tko samo smišlja te reklame?!?: prvi hrvatski priručnik o pisanju reklamnih poruka. Zagreb: Rebel, 2008.

II.10. Razvijanje knjižničnih usluga za poticanje rane i obiteljske pismenosti (dostupno i u obliku webinara, v. II.11.)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

Kristina Čunović, prof., knjižničarska savjetnica

Danijela Petrić, knjižničarka

Namjena: Knjižničarima narodnih knjižnica koji rade u dječjim odjelima, ravnateljima.

Ishodi učenja: Po završetku tečaja od polaznika se očekuje da će usvojiti temeljna znanja o ranoj pismenosti i knjižničnim uslugama za bebe i djecu rane dobi i njihove roditelje potrebna za razumijevanje i učinkovitu primjenu u narodne knjižnice.

Po završetku tečaja od polaznika se očekuje da će uspjeti:

- osmisлити ili nadopuniti postojeće knjižnične usluge za bebe, djecu rane dobi i njihove roditelje
- odabrati aktivnosti i programe koji će omogućiti zajedničko druženje beba i roditelja te intelektualni, govorni, emocionalni i estetski razvoj djeteta
- izgraditi knjižnične zbirke za roditelje, zbirke slikovnica, zbirke didaktičkih igračaka
- prepoznati kvalitetu ilustracije, jezika i opreme, te primjerenost i zanimljivost sadržaja slikovnice za bebe i djecu rane dobi

Sadržaj: Posebnosti populacije beba i djece rane dobi i njihovih roditelja, razvoj rane pismenosti, obitelj kao korisnik dječje knjižnice i knjižnica koja pruža podršku u razvoju rane pismenosti. Knjižnične usluge za bebe i djecu rane dobi – istraživanja, iskustva, smjernice. Potrebe djece rane dobi i obitelji u cjelini te njihov utjecaj na knjižnične usluge, građu, organizaciju rada, posebne programe i promotivne aktivnosti. Programi i usluge za bebe i njihove roditelje u hrvatskim knjižnicama i primjeri dobre prakse. Knjižnično osoblje, prostor, zbirke za roditelje, zbirke slikovnica, zbirke didaktičkih igračaka. Mogući oblici suradnje i partnerstva u organizacijama u lokalnoj zajednici (rodilište, patronažna služba i dr.). Pedijatri, više sestre, odgajatelji i drugi stručnjaci koji rade s djecom kao volonteri u programu za bebe i njihove roditelje. Polaznicima će biti ponuđen niz primjera i ideja primjenjivih u različitim uvjetima. Osnovni je cilj radionice stjecanje spoznaja i vještina u radu s djecom rane dobi i njihovim roditeljima u knjižnici, od razvijanja knjižničnih zbirki do ostvarivanja programa i usluga za njih.

Trajanje: 4 sata

Metoda poučavanja: Predavanja, vježbe.

Mjerenje postignuća: Nakon uvodnog predavanja i primjera dobre prakse polaznici će kroz vježbe osmišljavati knjižnične usluge i aktivnosti za bebe, djecu rane dobi i njihove roditelje.

Kompetencijska matrica: B.1.2, C.1.2-3, F.1., F.5, G.1, G.3, G.6

Odabrana literatura:

1. Smjernice za knjižnične usluge za bebe i djecu rane dobi / [s engleskoga prevela Irena Kranjec]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2008.
2. Petrić, Danijela; Bonta, Gordana; Sesvečan, Marija. Igrajmo se! Čitaj mi! : priče, igre i pjesmice za bebe i malu djecu : preporuke roditeljima za poticanje rane pismenosti. Koprivnica : Knjižnica i čitaonica "Fran Galović", 2012.
3. Vaskevich, Elvira. Velika knjiga razvojnih aktivnosti : od rođenja do 3 godine. Zagreb : Planet Zoe, 2011.
4. Stričević, Ivanka. 2006. Projekt "Čitajmo im od najranije dobi", 2006. <http://www.hkdrustvo.hr/datoteke/130> (2011-04-13).
5. Martinović, Ivana; Stričević, Ivanka. Slikovnica: prvi strukturirani čitateljski materijal namijenjen djetetu [citirano: 2012-12-05]. // Libellarium, IV, 1 (2011): 39 – 63. Dostupno na: <http://hrcak.srce.hr/file/136168>

II.11. Razvijanje knjižničnih usluga za poticanje rane i obiteljske pismenosti (webinar)

Predavač/i:

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Kristina Čunović, knjižničarska savjetnica

Danijela Petrić, knjižničarka

Namjena: Knjižničarima narodnih knjižnica koji rade u dječjim odjelima i bibliobusima, ravnateljima i voditeljima županijskih matičnih razvojnih službi, školskim knjižničarima.

Ishodi učenja: Polaznici će usvojiti temeljna znanja o ranoj i obiteljskoj pismenosti potrebna za razumijevanje i učinkovitu primjenu u knjižnicama, osmisliti ili nadopuniti postojeće knjižnične usluge koje uključuju djecu rane dobi i njihove roditelje, odgajatelje i druge stručnjake, moći će uspostaviti suradnju s partnerima u lokalnoj zajednici s ciljem osvještavanja važnosti stvaranja poticajnog okruženja u obitelji prema knjizi i čitanju, preporučiti roditeljima i odgajateljima kvalitetne izvore informacija koji uključuju i digitalne sadržaje (mrežne stranice, aplikacije za djecu), biti u mogućnosti izgraditi knjižnične zbirke za roditelje, zbirke slikovnica, zbirke didaktičkih igračaka, prepoznati kvalitetu ilustracije, primjerenost i zanimljivost sadržaja slikovnice za djecu rane dobi.

Sadržaj: Obiteljska pismenost izuzetno je važna za razvijanje pismenosti kod djece rane dobi. Temelji za cjeloživotno učenje stvaraju se upravo u ranoj dobi i stoga je važno da knjižničari dopru do sve većeg broja roditelja kako bi im skrenuli pozornost na važnost stvaranja poticajnog okruženja kod kuće za kasniji razvoj vještina čitanja i pisanja. Poticanje rane pismenosti treba započeti djetetovim rođenjem, a u taj proces trebaju se uključiti svi mjerodavni partneri: roditelji, zdravstveni djelatnici, odgojno-obrazovne ustanove, stručnjaci različitih profila, volonteri. Donositelji odluka i financijeri moraju shvatiti da je rana pismenost ključna za obrazovanje i društvo te da će ulaganje u podučavanje rane pismenosti donijeti dugoročnu dobit cjelokupnom društvu. Knjižnice trebaju organizirati programe pismenosti koji uključuju roditelje, djecu, odgajatelje i druge stručnjake kako bi se razvili elementi obiteljske pismenosti poput broja knjiga u kućnoj biblioteci ili aktivnosti koje se prakticiraju u obitelji, a vezane su uz poticanje pismenosti djece (čitanje, pjevanje pjesmica, pričanje priča, slaganje kućnih knjižnica...). Novija studija koja analizira niz prethodnih istraživanja o čitanju objavljena 2012. godine pokazala je da pristup knjigama ima veći utjecaj na kasnija čitateljska postignuća i odnos prema čitanju nego socio-ekonomski status djeteta/obitelji koji se prethodno smatrao presudnim. Osiguran pristup knjigama može ublažiti negativan utjecaj siromaštva na čitateljska postignuća, a kako je poznato da siromašna djeca imaju manje doticaja s knjigom, knjižnice i knjižničari trebaju i mogu djelovati upravo u tom smjeru - osigurati dostupnost čitateljskoj građi svima. Za djecu rane dobi to ponajprije znači da roditelji zajedno s njima trebaju biti korisnici čitateljskih programa, jer oni su ti koji će osigurati da iskustvo čitanja ne bude samo izolirani slučaj nego stalna aktivnost u obitelji. Stoga osposobljavanje knjižničara mora ići ukorak s rastućim potrebama u poticanju rane i obiteljske pismenosti.

Webinarom ćemo predstaviti primjere dobre prakse u poticanju obiteljske pismenosti i rijetka istraživanja o tome što i koliko hrvatske knjižnice čine za obitelji s djecom rane dobi; predstaviti deklaracije/dokumente te kvalitetne digitalne sadržaje (mrežne stranice, aplikacije za djecu).

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će planirati uslugu za poticanje rane i obiteljske pismenosti.

Kompetencijska matrica: B.1.; C.1.; C.2.; F.5.; G.1.; G.2.; G.6.

Odabrana literatura:

1. Petr, K. Obiteljska pismenost. // Dijete i društvo : časopis za promicanje prava djeteta / Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti. 6 (2005), 2 ; str. 364-378.
2. Smjernice za knjižnične usluge za bebe i djecu rane dobi. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2008.
3. Stričević, Ivanka; Čunović, Kristina. Knjižnične usluge za djecu rane dobi i roditelje u Hrvatskoj // Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 56 (2013), 3; 47-66.
4. Petrić, Danijela; Bonta, Gordana; Sesvečan, Marija. Igrajmo se! Čitaj mi! : priče, igre i pjesmice za bebe i malu djecu : preporuke roditeljima za poticanje rane pismenosti. Koprivnica : Knjižnica i čitaonica "Fran Galović", 2012.
5. Ferenčić Martinčić, Ivanka; Lesinger, Maja. Bilješke dječjeg knjižničara. Virje : Narodna knjižnica Virje, 2019.

II.12. Flippity – učenje kao igra: mrežni alat za oblikovanje igara (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Ana Sudarević, dipl. knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen školskim knjižničarima i knjižničarima na dječjim odjelima narodnih knjižnica.

Ishodi učenja: Polaznici će prepoznati važnost i pozitivne strane uporabe mrežnih igara u odgojno-obrazovnom radu te upoznati mogućnosti alata *Flippity*, koji omogućava izradu različitih igara pomoću Google obrazaca. Nakon webinara polaznici će usvojiti osnovne vještine za izradu vlastitih mrežnih materijala.

Sadržaj: Sadržaj webinara bit će podijeljen u dva dijela. U prvom dijelu bit će predstavljen mrežni alat Flippity: analizirat će se ponuda postojećih vrsta mrežnih materijala i načini njihove uporabe. Bit će ponuđeni prijedlozi i savjeti za njihovu uporabu u radu s korisnicima. Poseban naglasak bit će na odgojno-obrazovnom radu knjižničara, povezivanju nastavnog gradiva s knjižničnim odgojem, poticanju čitanja putem online igre i slično.

Drugi dio bit će pokazno-praktični – na nekoliko primjera (lov na blago, križaljke, vješala, kolo sreće, lenta vremena i slično) pokazat će se kako prilagoditi ponuđene obrasce vlastitim potrebama i tako izraditi vlastite digitalne materijale.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će planirati izradu igara u mrežnom alatu Flippity.

Kompetencijska matrica: C.1.; D.3.; G.2.

Odabrana literatura:

1. Mrežni alat Flippity. Dostupno na <https://www.flippity.net/>
2. Curts, Eric. 2019. Educational Activities and Games with Flippity. Teach & Learning. <https://www.techlearning.com/news/educational-activities-and-games-with-flippity> (pristupljeno 7. listopada 2020.)
3. Zirawaga, Victor Samuel; Idowu Olusanya, Adeleye; Maduku, Tinovimbanashe. 2017.

Gaming in Education: Using Games as a Support Tool to Teach History. *Journal of Education and Practice* 8/15. 55-64. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1143830.pdf> (pristupljeno 7. listopada 2020.)

4. Mackay, R. F. 2013. Playing to learn: Panelists at Stanford discussion say using games as an educational tool provides opportunities for deeper learning : Interaction and opportunities to make choices are among the virtues of the new generation of educational games, experts say. Stanford News. <https://news.stanford.edu/2013/03/01/games-education-tool-030113/> (pristupljeno 7. listopada 2020.)

II.13. Uloga školske knjižnice u programskoj diferenciranosti koja se odnosi na darovite učenike

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Mira Zovko, prof., viša stručna savjetnica

Željka Butorac, prof., logopedinja

Frida Bišćan, prof., knjižničarska savjetnica

Namjena: Knjižničarima, stručnim suradnicima u školama i učiteljima.

Ishodi učenja: Budući da su razredni odjeli sastavljeni od učenika različitih sposobnosti, rad s darovitim djecom mogao bi se odvijati u knjižnici i grupno i individualno. Za uspješan rad s darovitim učenicima potrebna je suradnja roditelja, škole i stručnog tima. Na kraju radionice polaznici bi trebali dobiti upute kako organizirati rad s darovitim učenicima te kako kreirati knjižničnu zbirku za darovitu djecu unutar fonda knjižnice u kojoj radi.

Sadržaj: Radionica „Uloga školske knjižnice u programskoj diferenciranosti koja se odnosi na darovite učenike“ namijenjena je osobama koje sudjeluju i kreiraju rad s darovitim učenicima. U radionici će sudionici trenirati s alatima za uočavanje darovitosti te poticanje produktivnosti za postizanje natprosječnih rezultata. Pri tome će se upoznati s zakonskim i podzakonskim aktima te ostalom literaturom koja govori o darovitim učenicima, kao i ulogom školskog knjižničara u cjelokupnom procesu.

Trajanje: 5 sati

Metoda poučavanja: Predavanje, radionica.

Mjerenje postignuća: Polaznici će opisati načine uočavanja darovitosti te metode poticanja darovitih učenika.

Kompetencijska matrica: C.2.1, G.1, G.3, G.6

Odabrana literatura:

1. Agencija za odgoj i obrazovanje. Stručni skup Strategije u identifikaciji darovitih učenika. 2010-03-05. Dostupno na <http://www.skole.hr>

2. Čudina-Obračović, Mira. Nadarenost razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje. Zagreb: Školska knjiga, 1991. Str. 71.

3. Državni pedagoški standard osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (Narodne novine, broj 63/08 i 90/10)

4. Nacionalni okvirni kurikulum, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Zagreb, 2010.

5. Nastavni plan i program za osnovnu školu (Narodne novine, broj 102/06)

6. SLAVIČEK, M. Radionica za kreativno mišljenje - prikaz rada s darovitim učenicima. U: Jelčić, J., Lopižić, J., Lugović, G., Sušanj, Z. (ur.) Ljudski potencijali kroz životni vijek. Knjiga sažetaka 14.god.konf.hrvatskih psihologa, Hrvatsko psihološko društvo i Društvo psihologa Šibenik, str. 64, Šibenik/Vodice.

7. Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12 i 86/12)

II.14. Građanska znanost u knjižnicama (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Dolores Mumelaš, knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja: Polaznici će nakon odslušanog webinara znati definirati i protumačiti pojam građanske znanosti, razlikovati građansku znanost od pojma otvorene znanosti, razviti i provesti vlastite aktivnosti građanske znanosti prilagođene potrebama svojih korisnika, prepoznati važnost građanske znanosti za knjižnično poslovanje te lokalnu i znanstvenu zajednicu u kojoj djeluju.

Sadržaj: Prvi dio webinara odnosit će se na građansku znanost općenito. Polaznici će biti upoznati s terminom „građanska znanost“ te njegovim povijesnim razvojem. Objasnit će se uloga građanske znanosti kao jednog od osam temeljnih stupova otvorene znanosti, opisati razine građanske znanosti te predstaviti najpoznatiji svjetski i hrvatski primjeri prakse.

Drugi dio webinara detaljno će prikazati važnost provođenja aktivnosti građanske znanosti u svim vrstama knjižnica s naglaskom na povezivanje lokalne zajednice, u prvom redu korisnike knjižnica, sa znanstvenom zajednicom. Istaknut će se koje su organizacijske vještine važne za provođenje takvih aktivnosti, a naglasit će se važnost suradnje unutar institucije kao i s vanjskim partnerima te mogućnosti povezivanja s lokalnim, nacionalnim pa i međunarodnim udrugama. Upozorit će se na moguće organizacijske prepreke i ponuditi rješenja za njihovo prevladavanje. Predstaviti će se načini analiziranja potreba korisnika i kreiranja aktivnosti građanske znanosti prema njihovim potrebama. Objasnit će se uloga građanske znanosti u znanstvenoj zajednici te istaknuti mogući znanstveni doprinosi. Prikazat će se primjeri svjetske prakse za svaku vrstu knjižnice, a predstaviti će se i aktivnosti građanske znanosti u hrvatskim knjižnicama. Polaznicima webinara bit će predstavljene i platforme koje okupljaju primjere aktivnosti građanskih znanosti (SciStarter, eu-citizen science i sl.) koje im mogu poslužiti kao inspiracija za potencijalne buduće aktivnosti.

Trajanje: 90 minuta

Metoda poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će na temelju svjetskih i hrvatskih primjera aktivnosti izdvajati načine primjene građanske znanosti u vlastitoj praksi.

Kompetencijska matrica: C.1., G.3., G.4., G.5., G.6.

Odabrana literatura:

1. Cohen, C., Cheney, L., Duong, K., Lea, B., & Pettway Unno, Z. (2015). Identifying Opportunities in Citizen Science for Academic Libraries. *Issues in Science and Technology Librarianship*, 79 (Winter 2015). <https://doi.org/10.5062/F4BR8Q66>

2. ECSA (European Citizen Science Association). 2015. Ten Principles of Citizen Science. Berlin. <http://doi.org/10.17605/OSF.IO/XPR2N>
3. Haklay, et. al. What is citizen science? The challenges of definition in K. Vohland et al. (eds.) *The science of citizen science*, Springer Nature, 2021, 13-33.
4. Ignat, T., et al. Merry work: libraries and citizen science. *Insights*, 2018, vol. 31, p.1-10.
5. Vohland, K. et.al. Citizen science in Europe. in K. Vohland et al. (eds.) *The science of citizen science*, Springer Nature, 2021, 35 – 53.
6. Wiederkehr, S. Open Data for the Crowd: An Account of Citizen Science at ETH Library. 2019, *Liber Quarterly: The Journal of European Research Libraries*, 29(1). pg. 1-10.

II.15. Razvijanje kritičkog mišljenja kod djece pomoću biblioterapijskog pristupa (temeljenog na tradicionalnim pričama) (dostupno i u obliku webinara, v. II.16.)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

Frida Bišćan, knjižničarska savjetnica

Keti Krpan, dipl. pedagoginja, viša knjižničarka

Namjena: Knjižničarima dječjih odjela narodnih knjižnica i stručnim suradnicima knjižničarima u osnovnim školama.

Ishodi učenja: Polaznici će biti upoznati s metodama kojima se mogu koristiti u razvijanju kritičkog mišljenja kod djece na primjeru čitanja tradicionalnih priča. Bit će u mogućnosti služiti se biblioterapijskim metodama, tehnikama i alatima u vlastitom radu s djecom u knjižnici.

Sadržaj: U uvodnom dijelu predavanja polaznici će biti upoznati s metodama koje se upotrebljavaju za poticanje i razvijanje kritičkog mišljenja kod djece. Teorijski dio sastoji se od upoznavanja s različitim metodama koje mogu poslužiti kao temelj za rad s djecom te za kreiranje radionica kojima se, čitanjem tradicionalnih priča, potiče razvijanje kritičkog mišljenja, razvoj komunikacijskih vještina na materinskom jeziku te potiče socijalizacija i društveno uključivanje. Vježbe se sastoje od primjera biblioterapijske radionice koja će pokazati sudionicima jedan od načina poticanja kritičkog mišljenja i socio-emocionalnih kompetencija uz pomoć hrvatske narodne priče.

Tečajem će se potaknuti praktično i razvojno poticanje čitanja dajući ideje kako čitanje tradicionalnih dječjih priča približiti djeci i pritom razvijati kritičko promišljanje kod njih. Metode s kojima se polaznici upoznaju omogućavaju provođenje radionica na način da je svako dijete uključeno, da se zadržava djetetova pozornost, povećava motivacija i razvija kritičko promišljanje. Ponuđene metode potiču samorefleksiju, stvaralaštvo, rješavanje problema, komunikativnost, prilagodljivost i rad u grupi stvarajući ugodno knjižnično ozračje koje je poticaj i za ponovno dolaženje u knjižnicu i čitanje. Primjenom interaktivnih metoda rad je usmjeren na djecu, što knjižničara stavlja u odgovornu ulogu usmjerivača i voditelja radionice.

Tijekom praktičnog dijela tečaja uloga polaznika bit će dvostruka. S jedne strane, oni će „biti djeca“ aktivno sudjelujući u radionici, izvršavajući zadatke koje zadaje voditeljica radionice. S druge strane, usvojit će biblioterapijske metode suradničkog poučavanja, metode koje potiču djecu na kritičko mišljenje, biblioterapijske alate koje će moći primjenjivati u daljnjem radu s djecom.

Trajanje: 4 sata

Metoda poučavanja: Predavanje, vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će u praktičnom dijelu tečaja izvršavati zadatke, na temelju kojih će izdvajati metode koje potiču djecu na kritičko mišljenje.

Kompetencijska matrica: C.1., C.2., G.1., G.3., G.5.

Odabrana literatura:

1. Bušljeta, R. i Piskač, D. (2018). Literarna biblioterapija u nastavi književnosti: sveučilišni priručnik za nastavnike. Zagreb: Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu
2. Ćurko, Bruno. Kritičko mišljenje u nastavi filozofije, logike i etike. Zagreb: Hrvatsko filozofsko društvo; Filozofski fakultet, 2017.
3. Peti-Stantić, Anita. Čitanjem do (spo)razumijevanja: od čitalačke pismenosti do čitateljske sposobnosti. Zagreb: Naklada Ljevak, 2019.
4. Piskač, D. (2018). O književnosti i životu: primjena načela literarne biblioterapije u čitateljskoj praksi. Zagreb: Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu.
5. Sabljak, Lj. Biblioterapija u posebnim knjižničnim programima poticanja čitanja. // Biblioterapija u pop kulturi. / Frida Bišćan et al. Karlovac ; Novo Mesto : Gradska knjižnica Ivan Goran Kovačić, 2014. Str. 47-54
6. Škrbina, D. (2013). Art terapija i kreativnost. Zagreb: Veble commerce.

II.16. Razvijanje kritičkog mišljenja kod djece pomoću biblioterapijskog pristupa (temeljenog na tradicionalnim pričama) (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.2 CEU

Predavač/i:

Frida Bišćan, knjižničarska savjetnica

Keti Krpan, dipl. pedagoginja, viša knjižničarka

Namjena: Knjižničarima dječjih odjela narodnih knjižnica i stručnim suradnicima knjižničarima u osnovnim školama.

Ishodi učenja: Polaznici će na kraju tečaja biti upoznati s različitim metodama kojima se mogu koristiti u razvijanju kritičkog mišljenja kod djece, pri razvoju komunikacijskih vještina na materinskom jeziku te poticanju razvoja njihovih socijalnih i emocionalnih kompetencija. Kroz praktičan prikaz načina provođenja biblioterapijske radionice usvojit će znanja i vještine kojima će se moći služiti u vlastitom radu.

Sadržaj: U uvodnom dijelu polaznici će biti upoznati s metodama koje se upotrebljavaju za poticanje i razvijanje kritičkog mišljenja kod djece.

Webinar će na konkretnom primjeru biblioterapijske radionice pokazati sudionicima jedan od načina poticanja kritičkog mišljenja.

Trajanje: 2 sata

Metoda poučavanja: Predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će u praktičnom dijelu na temelju primjera biblioterapijske radionice izdvajati metode koje potiču djecu na kritičko mišljenje.

Kompetencijska matrica: C.1., C.2., G.1., G.3., G.5.

Odabrana literatura:

1. Bušljeta, R. i Piskač, D. (2018). Literarna biblioterapija u nastavi književnosti: sveučilišni priručnik za nastavnike. Zagreb: Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu
2. Ćurko, Bruno. Kritičko mišljenje u nastavi filozofije, logike i etike. Zagreb: Hrvatsko filozofsko društvo; Filozofski fakultet, 2017.
3. Peti-Stantić, Anita. Čitanjem do (spo)razumijevanja: od čitalačke pismenosti do čitateljske sposobnosti. Zagreb: Naklada Ljevak, 2019.
4. Piskač, D. (2018). O književnosti i životu: primjena načela literarne biblioterapije u čitateljskoj praksi. Zagreb: Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu.
5. Sabljak, Lj. Biblioterapija u posebnim knjižničnim programima poticanja čitanja. // Biblioterapija u pop kulturi. / Frida Bišćan et al. Karlovac ; Novo Mesto : Gradska knjižnica Ivan Goran Kovačić, 2014. Str. 47-54.

II.17. Posebni programi poticanja čitanja: biblioterapijskim i logo-biblioterapijskim pristupom za osobe s problemima čitanja i osobe treće životne dobi

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Ljiljana Sabljak, knjižničarska savjetnica

Dunja Marija Gabriel, knjižničarska savjetnica

Namjena: Studentima knjižničarstva i svim knjižničarima koji rade s korisnicima svih dobi, posebice starijim osobama. Nisu potrebna predznanja, već sklonost radu s osobama s poteškoćama u čitanju.

Ishodi učenja: Polaznici će na tečaju usvojiti metodologiju izvođenja radionica s biblioterapijskim i logo-biblioterapijskim pristupom čitanju, kojim će moći obogatiti rad u čitateljskim klubovima i sl. te dobiti upute za provođenje posebnih programa poticanja čitanja u neposrednom radu s korisnicima.

Sadržaj: Pojam biblioterapije, tj. vođenog čitanja, u središtu je zanimanja knjižničara, nastavnika, defektologa i sl. U biblioterapijskom i logo-biblioterapijskom pristupu čitanja literarni tekst služi kao prilagođeni predložak za strukturirani razgovor. Kako čitateljska aktivnost objedinjuje brojne složene vještine – vještinu slušanja, vještinu izražavanja govorom i pisanjem, kao i čitalačku vještinu – osim obvezatnog razgovora o pročitanoj, vođeno čitanje dopušta intervenciju u sam tekst, odnosno pretpostavlja ulaženje u nj (pisanje pisama, poruka liku, crtanja, dramatizacije, mijenjanja dijela ili kraja teksta i sl.). Cilj vođenog čitanja podizanje je razine čitanja kod knjižničnih korisnika u komunikaciji autor – djelo – knjižničar – čitatelj. Osobito je učinkovito za starije osobe koje imaju problema pri čitanju (problemi s vidom, socijalno uključivanje putem čitateljskih klubova, poticanje kreativnih sposobnosti i očuvanja mentalnog zdravlja starijih osoba).

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje i radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će osmisliti elemente radionice s biblioterapijskim i logo-biblioterapijskim pristupom čitanju.

Kompetencijska matrica: C.1-2., G.1., G.3., G.5.

Odabrana literatura:

1. Ayalon, O. (1995). Spasimo djecu. Zagreb: Školska knjiga.
2. Bašić, I. (2011). Biblioterapija i poetska terapija: priručnik za početnike. Zagreb: Balans centar.
3. Biblioterapija: knjigom do zdravlja. Zavod za javno zdravstvo Dr. Andrija Štampar. Dostupno na: <http://www.stampar.hr/hr/biblioterapija-knjigom-do-zdravlja> (21. 11. 2021.)
4. Iser, W. (1978). The act of reading: A Theory of Aesthetic Response. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
5. Morrison, M. R. (1987). Poetry as therapy. New York: Human science press.

II.18. Služba pokretne knjižnice kao dio županijske mreže narodnih knjižnica (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.2 CEU

Webinar će biti organiziran u dva dijela.

Predavač/i:

Iva Grković, viša knjižničarka

Klaudija Mandić, knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen voditeljima županijskih matičnih službi i ravnateljima knjižnica u sklopu kojih se namjeravaju osnivati službe pokretnih knjižnica, ali jednako tako i onima koji žele unaprijediti rad svojih već postojećih službi pokretnih knjižnica. Također je namijenjen svim knjižničarima i drugim djelatnicima (npr. vozačima) koji će se zapošljavati u službama pokretnih knjižnica, ili već rade u takvoj službi, odnosno imaju afiniteta za rad u pokretnim knjižnicama pa o tome žele steći dodatna znanja i nove / veće kompetencije ili ih zbog drugih razloga profesionalno zanima ovo specifično područje knjižničarstva. Može biti zanimljiv i koristan i studentima knjižničarstva koji tek ulaze u struku kao zasebna i vrlo specifična grana knjižničarstva.

Ishodi učenja:

Za polaznike koje zanimaju nove službe pokretnih knjižnica:

Polaznici će usvojiti znanja potrebna za osmišljavanje i izradu projekta uvođenja usluge pokretne knjižnici, koji će uključivati:

- Identifikaciju potreba za uslugama pokretnih knjižnica na području županije, grada ili pojedinih općina
- Izradu nacrtu mreže potencijalnih stajališta pokretne knjižnice
- Odabir vrste i tipa vozila za obavljanje pokretnih knjižničnih usluga, ovisno o vrsti terena i veličini mreže stajališta
- Aktivnosti u uvođenju pokretne knjižnične usluge (nabava i opremanje specijalnog vozila; zapošljavanje i edukacija odgovarajućeg osoblja; kontakti i informiranje korisnika o novoj usluzi, njenom sadržaju, ciljevima, namjeni itd.; promidžba usluge)
- Mogućnosti financiranje projekta osnivanja nove službe, uključujući EU fondove
- Upravljanje novom uslugom, evaluaciju, održivost i dugoročno planiranje razvoja djelatnosti.

Za postojeće službe pokretnih knjižnica i sve ostale polaznike:

Polaznici će sudjelovanjem u webinaru:

- steći nova znanja i kompetencije vezane za organizaciju rada i specifičnosti pokretnih knjižnica
- moći primijeniti u praksi pozitivna iskustva iz drugih knjižnica radi unapređenja vlastitog rada

- uvesti nove usluge i sadržaje rada u pokretnim knjižnicama
- upoznati trendove i suvremena kretanja u domaćem, europskom i svjetskom pokretnom knjižničarstvu.

Sadržaj: Kroz teorijska izlaganja i praktične primjere korištenjem konkretnih podataka iz vlastitog rada i iskustva, kao i primjera drugih knjižnica, knjižnicama i knjižničarima koje žele ili planiraju osnovati službu pokretne knjižnice izložit će se osnovne informacije potrebne za osmišljavanje projekta uvođenja usluge pokretne knjižnice. Bit će predstavljeni zakonski i podzakonski propisi na kojima se ova djelatnost temelji. Objasnit će se razlike između pokretnih knjižničnih usluga (kao što je npr. dostava knjige na zahtjev, do kućnog praga) i pokretne knjižnice, koja podrazumijeva znatno višu i zahtjevniju razinu organizacije posebne službe koja uz pomoć specijalnog vozila – bibliobusa, proizvedenog i uređenog po važećim standardima, djeluje kao specifičan, posebni odjel svoje matične knjižnice, sa zasebnim knjižničnim fondom i djelatnicima, vlastitim programom rada, ciljevima i zadacima, na točno utvrđenom području i s utvrđenim rasporedom dolazaka na dogovorena stajališta.

Kroz primjere dobre prakse iz djelovanja pokretnih knjižnica u zemlji, kao i iz inozemstva, polaznicima će se prezentirati moguća rješenja i načini rada pokretnih knjižnica koji su se pokazali uspješnima, predstaviti trendovi te mogući načini djelovanja suvremenih pokretnih knjižnica.

Trajanje: Svaki webinar trajat će 120 minuta.

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: U praktičnom dijelu polaznici će razmjenjivati iskustva i primjere dobre prakse.

Kompetencijska matrica: C.1., F.1., F.2., F.5., G.1.

Odabrana literatura:

1. Pokretne knjižnice – prije, za vrijeme (i poslije) pandemije koronavirusa : zbornik radova / 15. okrugli stol o pokretnim knjižnicama i 9. festival hrvatskih bibliobusa, Vinkovci, 8. i 9. lipnja 2021.; [organizator Komisija za pokretne knjižnice HKD-a, suorganizator Gradska knjižnica i čitaonica „Vinkovci”]; [uredništvo Iva Grković, Klaudija Mandić, Tihomir Marojević, Ljiljana Vugrinec]; [prijevod i lektura engleskog teksta Lucija Škrlec]. Vinkovci : Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci, 2021. 200 str. : ilustr. ; 24 cm.

2. Pokretne knjižnice u Hrvatskoj : zbornik radova / 10. okrugli stol o pokretnim knjižnicama i 4. festival hrvatskih bibliobusa “Od kočije do suvremenog bibliobusa”, Karlovac, 15. travnja 2011. ; [organizatori Komisija za pokretne knjižnice HKD-a [i] Gradska knjižnica “Ivan Goran Kovačić” Karlovac]; uredile Ljiljana Vugrinec, Ljiljana Črnjar, Frida Bišćan ; [prijevod na engleski Edita Gojka, Tea Fluksi]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo ; Karlovac : Gradska knjižnica “Ivan Goran Kovačić”, 2012. 264 str. : ilustr. ; 24 cm.

3. Program razvoja mreže pokretnih knjižnica u RH od 2023. do 2032. godine. Ministarstvo kulture i medija RH, 2023. Dostupno na: <https://min-kulture.gov.hr/vijesti-8/objavljen-program-razvoja-mreze-pokretnih-knjiznica-u-republici-hrvatskoj-od-2023-do-2032/24544>

4. Smjernice za pokretne knjižnice / prerađeno izdanje priredila radna skupina IFLA-ine Sekcije za narodne knjižnice na čelu s Ianom Stringerom ; [s engleskog prevela Sanja Kovačević]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2011. 59 str., [24] str. s tablama : ilustr. u bojama ; 24 cm. (Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva, ISSN 1334-7667. Novi niz ; knj. 26)

Zakonski i podzakonski osnovni propisi:

1. ZAKON o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti. // Narodne novine 17, 2019. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_17_356.html

2. STANDARD za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj. // Narodne novine, 103/2021. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1834.html

II.19. Kako kreirati program informacijskog opismenjavanja na visokoškolskoj razini: uloga knjižničara/poučavatelja – novo

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Dejana Golenko, knjižničarska savjetnica

Namjena: Radionica je namijenjena ponajprije visokoškolskim knjižničarima, ali i svim drugim zainteresiranim knjižničarima i informacijskim stručnjacima koji provode edukacije ili programe informacijskog opismenjavanja na svojim institucijama. Potrebno je osnovno predznanje o informacijskoj pismenosti.

Ishodi učenja: Polaznici će po odslušanom tečaju biti u mogućnosti:

1. kreirati i provesti programe informacijskog opismenjavanja
2. odabrati pristup primjeren specifičnom kurikulumu
3. planirati korake u razvoju specifičnog programa informacijskog opismenjavanja i participirati u pojedinim koracima
4. definirati i analizirati ishode učenja na razini programa informacijskog opismenjavanja
5. upotrebljavati primjerene tehnike i alate u kreiranju i provedbi programa informacijskog opismenjavanja
6. primijeniti praktične smjernice i savjete u kreiranju i provedbi programa informacijskog opismenjavanja
7. osvijestiti važnost znanja i razumijevanja provedbe programa informacijskog opismenjavanja i važnosti uključivanja programa na formalnoj razini visokoškolske ustanove
8. zagovarati interdisciplinarni pristup u provedbi programa informacijskog opismenjavanja (suradnja knjižničara i nastavnika)..

Sadržaj: Znanje i korištenje informacijsko-komunikacijske tehnologije i informacijskih izvora dostupnih na internetu i u različitim oblicima (analognim i digitalnim) usko je povezano s korisničkim potrebama, pa knjižničari moraju ukazati korisnicima na različite mogućnosti i pristup izvorima informacija. Zbog toga su programi informacijskog opismenjavanja postali neizostavan dio rada visokoškolske knjižnice budući da kompetencije i vještine obuhvaćene informacijskom pismenošću postaju preduvjet za uspješno učenje studenata i podloga za cjeloživotno učenje. No, bez obzira na važnost formaliziranja sadržaja informacijske pismenosti različita je praksa na visokoškolskim knjižnicama u Republici Hrvatskoj, ali i u svijetu. Naime, u izvođenju i primjeni tipova poučavanja informacijskog opismenjavanja studenata, visokoškolske knjižnice nailaze na različite probleme. Oni su u praksi katkada teže ostvarivi s obzirom na različitu osviještenost sudionika obrazovnog procesa ili ne uključivanje IP u kurikulum visokoškolske institucije.

S druge strane, Torras (2009) ističe važnost razvijanja pedagoških vještina knjižničara za kreiranje i provedbu programa informacijskog opismenjavanja. Odnosno da bi knjižničari bili uključeni u nastavni proces, oni pritom moraju biti i dobri poučavatelji/edukatori, moraju poznavati metode i tehnike učenja, tj. različite didaktičke modele podučavanja. Naglašava da je pri izboru tipa informacijskog opismenjavanja nužno uzeti u obzir primjerenost sadržaja programa informacijskog opismenjavanja, odnosno vještine koje bi trebala imati svaka informacijski pismena osoba te specifičnost pojedinoga područja; metodologiju provedbe programa informacijskog opismenjavanja, kao i izbor najprimjerenijih obrazovnih modela učenja.

Sadržaj tečaja bi stoga obuhvatio pregled najvažnijih koraka, od kreiranja programa

informatijskog opismenjavanja do same provedbe i vrednovanja programa. Pritom bi sudionici dobili zadatak izrade vlastitoga programa informatijskog opismenjavanja prema prikazanim koracima.

Svrha je ovoga tečaja osnažiti knjižničarsku zajednicu o važnosti uključivanja programa informatijskog opismenjavanja na formalnoj razini visokoškolskih institucija u Republici Hrvatskoj i razvijanja vještina informatijske pismenosti studenta. Na praktičnoj razini u sklopu ovoga tečaja korisnicima će se ponuditi smjernice za izradu i provedbu formalnih programa informatijskog opismenjavanja u praksi visokoškolskih knjižnica i institucija u Republici Hrvatskoj.

Sadržaj radionice:

1. Uvod u informatijsku pismenost na visokoškolskoj razini: modeli – standardi - programi informatijskog opismenjavanja
2. Planiranje nastave / programa informatijskog opismenjavanja
3. Izvođenje nastave / programa informatijskog opismenjavanja (predavanja, radionice, simulacija nastavnih situacija, (grupna) rasprava, prezentacije, igranje uloga itd.)
4. Primjena informatijsko-komunikacijske tehnologije u kreiranju programa informatijskog opismenjavanja
5. Provedba programa informatijskog opismenjavanja - metode i tehnike (oblici)
6. Procjena studenata (praćenje, vrednovanje, ocjenjivanje)
7. Vrednovanje programa informatijskog opismenjavanja (pokazatelji učinka, ishoda, rezultata)
8. Primjeri programa informatijskog opismenjavanja

Trajanje: 4 sata.

Metode poučavanja: Predavanje: slušanje, gledanje, demonstracija, praktičan rad, rješavanje problema, rasprava; poticanje interakcije sa sadržajima e-tečaja (istraživanje na temelju pripremljenog materijala, samostalno učenje)

Mjerenje postignuća: Nakon što polaznici prođu kroz sve cjeline, izrada vlastitoga programa informatijskog opismenjavanja prema prikazanim koracima.

Kompetencijska matrica: C.2., D.3., F.3., F.4., F.5., G.1. – G.6.

Odabrana literatura:

1. Australian and New Zealand Information Literacy Framework: principles, standards and practice. // Bundy, Alan editor. 2nd ed. Adelaide : Australian and New Zealand Institute for Information Literacy, 2004.
2. Golenko, Dejana. Model intrakurikularnog pristupa informatijskoj pismenosti na visokoškolskoj razini u području prava / Vilar, Polona ; Stričević, Ivanka (mentor); Zadar, Odjel za informatijske znanosti, 2016.
3. Lau, J. (2008). Smjernice za informatijsku pismenost u cjeloživotnom učenju : završna verzija, recenzirano 30. srpnja 2006. Hrvatsko knjižničarsko društvo: Zagreb, 2011. Lau, Jesus. Guidelines on Information Literacy for Lifelong Learning. Final Draft. Retrieved July 12, 2008. URL: <http://www.ifla.org/VII/s42/pub/IL-Guidelines2006.pdf> (2023-07-02)
4. Torras, Maria-Carme; Saetre, Tove Pemmer (2009). Information literacy education: a process approach: professionalising the pedagogical role of academic libraries. Chandos publishing : Oxford
5. Stričević, I., and Rubinić, D. (2013). Visokoškolska knjižnica u programima informatijskog opismenjavanja studenata: istraživanje programa sveučilišne knjižnice sveučilišta Karl-Franzens

Graz. Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 54(4), 23–48.

http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=119017

6. Špiranec, S., and Banek Zorica, M. (2008). Informacijska pismenost: teorijski okvir i polazišta. Zavod za informacijske znanosti.

Dodatne napomene vezane uz realizaciju programa:

Za održavanje je potrebna računalna oprema. Predavači bi trebali imati na raspolaganju projektor, platno i predavačko prijenosno računalo s mišem.

Dostupna oprema za sudionike: prijenosna računala s miševima; s instaliranim sustavom Windows 10, preglednicima Microsoft Edge, Google Chrome i Mozilla Firefox te paketom Office.

II.20. Zelena knjižnica (webinar) – novo

Vrijednost: 0.15 CEU

Predavač/i: Blaženka Klemar Bubić, viša knjižničarka

Dolores Mumelaš, knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja: Polaznici će na webinaru usvojiti temeljne pojmove, te će po odslušanom webinaru biti u mogućnosti razviti i provesti vlastite aktivnosti prilagođene potrebama svojih korisnika i izraditi zeleni plan za knjižnice.

Sadržaj: Prvi dio webinaru odnosit će se na pojam zelenih knjižnica. Polaznici će biti upoznati s razvojem zelenih knjižnica u svijetu i u Hrvatskoj. Objasnit će se uloga zelenih knjižnica te predstaviti najpoznatiji svjetski i hrvatski primjeri prakse.

Drugi dio webinaru detaljno će prikazati važnost provođenja aktivnosti zelenih projekata i programa u svim vrstama knjižnica. Istaknut će se koje su organizacijske vještine važne za provođenje takvih aktivnosti, a naglasit će se i važnost suradnje unutar institucije kao i povezivanje s vanjskim partnerima. Upozorit će se na moguće organizacijske prepreke i ponuditi rješenja za njihovo prevladavanje. Predstaviti će se ekološka, društvena i ekonomska održivost u praksi, te načini kreiranja aktivnosti prema potrebama korisnika. Prikazat će se primjeri svjetske prakse i aktivnosti u hrvatskim knjižnicama. Polaznicima webinaru bit će predstavljena i platforma koja okuplja primjere aktivnosti zelenih knjižnica.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će navoditi zelene aktivnosti koje su provodili ili namjeravaju provesti u svojim knjižnicama.

Kompetencijska matrica: C.1.3., C.2., F.5., G.6.

Odabrana literatura:

1. Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030 [globalni-ciljevi-odrzivog-razvoja-do-2030_web.pdf](https://odraz.hr/globalni-ciljevi-odrzivog-razvoja-do-2030_web.pdf) (odraz.hr).

2. Manifest za zelene knjižnice <https://izdanja.hkdrustvo.hr/drustvena/di/catalog/book/35>

3. IFLA Tools for Green Libraries https://www.ifla.org/wp-content/uploads/GreenLibsTools_v01_202210-1.pdf

4. Kraljević, I., i Afrić Rakitovac, K. (2021). 'Promicanje ekološke osviještenosti projektom „Zelena knjižnica“ Društva bibliotekara Istre', *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 64(2), str. 399-423. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/269710> (Datum pristupa: 16.11.2023.)

5. Aulisio, G. J. (2013). Green libraries are more than just buildings. *Electronic green journal*, 1(35). <https://escholarship.org/content/qt3x11862z/qt3x11862z.pdf>
6. Fedorowicz-Kruszewska, M. (2021). Green libraries and green librarianship–Towards conceptualization. *Journal of librarianship and information science*, 53(4), 645-654. https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0961000620980830?casa_token=8xlnPZqlvw4A AAAA:cbcJ-IFS7dCTXv_CS6nlALoCzHK0qtzD51qCd8Bb1fpdbbFpt22hyIv1ntXbUI7ZvAmhgDLggW-o7A
7. Antonelli, M. (2008). The green library movement: An overview and beyond. *Electronic green journal*, 1(27). <https://escholarship.org/content/qt39d3v236/qt39d3v236.pdf>
8. Dragaš, B. (2017). Zelene knjižnice za zelenu pismenost. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 60(4), 221-241. <https://hrcak.srce.hr/file/288857>

II.21. Wikipedija i Wikimediji za knjižničare (*dostupno i u obliku webinara*) - novo

Vrijednost: 0.4 CEU (tečaj) ; 0.2 CEU (webinar)

Predavač/i: Željko Blaće, diplomirani likovni pedagog i Marko Kovačić, magistar povijesti i informacijskih znanosti

Namjena: Tečaj je namijenjen knjižničarima svih vrsta knjižnica, koji žele sudjelovati u Wikimedija projektima te prenositi dobiveno znanje korisnicima i kolegama na radnom mjestu.

Ishodi učenja: Polaznici će moći komentirati postojeće sadržaje s drugim korisnicima, izravno popraviti, a kasnije i stvoriti novi članak na Wikipediji, opisati određenu jedinicu unosa u Wikipodacima, postaviti te opisati dokument (npr. fotografiju koja je odgovarajuće otvorene licence) na Zajedničkom poslužitelju otvorenih multimedijalnih sadržaja, te time podići kvalitetu sadržaja iz Hrvatske i na hrvatskom jeziku.

Polaznici će naučiti kako unijeti izvore podataka ondje gdje nedostaju, citirajući izvore iz dostupne relevantne literature i relevantnih mrežnih mjesta. Osim toga, moći će ispraviti zastarjele ili neispravne podatke te ih neutralno predstaviti.

Za sadržaje koji postoje i koji su dobre kvalitete moći će stvarati logičke cjeline, međusobno ih povezujući i kategorizirajući u manje i veće skupine (npr. *povijest Zagreba* ili *suvremene hrvatske pjesnikinje*). Tako opremljene cjeline bit će kvalitetnije, inkluzivnije i održivije te poticati nove sustavnije i koordinirane dugoročne doprinose uz informiranje sudionika (posebno u usporedbi sa jednokratnim promotivnim intervencijama pojedinačnih urednika).

Navedene ishode učenja polaznici će moći demonstrirati zainteresiranim korisnicima knjižnica odnosno pomoći će im pri procesima učenja, primjerice na praktičnim radionicama.

Sadržaj: Nakon kraćeg uvoda i upoznavanja s Wikimedija projektima koji se uglavnom baziraju na volonterskom radu te njihovom važnošću, polaznici webinara/tečaja upoznat će se s Wikipedijom (kako stvarati članke, kako ih korigirati, kako stvarati kategorije itd.). Naučit će kako raditi na projektu Wikipodaci (opisati određenu jedinicu unosa, odabrati svojstva za opisivanje – eng. *property* – i sl.), te kako raditi na Zajedničkom poslužitelju (npr. unositi fotomaterijale).

Trajanje: 4 sata (tečaj) ; 2 sata (webinar)

Metode poučavanja: Predavanje, vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će unositi relevantne podatke tamo gdje nedostaju te ispravljati pogrešno unesene podatke na primjerima.

Kompetencijska matrica: C.2., D.3., G.2., G.3., G.5., G.6.

Odabrana literatura:

1. Cunningham, W. i Leuf, B. The Wiki Way: Quick Collaboration on the Web. Boston: Addison-Wesley Professional, 2001.
2. Cummings, R. E. i Barton M. Wiki Writing: Collaborative Learning in the College Classroom. Ann Arbor: University of Michigan Press, 2009.
3. Rossenova L., Duchesne P. i Blümel I. (2023). Wikidata and Wikibase as complementary research data management services for cultural heritage data. Wikidata Workshop 2022, Proceedings of the 3rd Wikidata Workshop 2022 co-located with the 21st International Semantic Web Conference (ISWC2022). Dostupno na: <https://ceur-ws.org/Vol-3262/paper15.pdf>
4. Vrandečić D., Krötzsch M. (2014). Wikidata: A Free Collaborative Knowledgebase. Communications of the ACM 57 (10) 78–85. Dostupno na: <https://doi.org/10.1145/2629489>
5. Reagle, J., Koerner, J., ur. Wikipedia@20: Stories of an Incomplete Revolution. Cambridge, MA: MIT Press, 2020.

II.22. Razumijevanje i primjena umjetne inteligencije (AI) u knjižničarskom okruženju (webinar) – novo

Vrijednost tečaja: 0.2 CEU

Predavač/i:

Dragana Koljenik, knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima iz svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja:

Polaznici će na webinaru usvojiti osnovna teorijska znanja potrebna za razumijevanje i mogućnosti primjene umjetne inteligencije u njihovim knjižnicama:

1. Razumijevanje osnova umjetne inteligencije (AI):
 - a. Razumjeti osnovne pojmove i koncepte vezane uz umjetnu inteligenciju.
 - b. Identificirati ključne tehnologije koje čine temelje AI.
2. Upoznavanje mogućnosti primjene umjetne inteligencije u knjižnicama:
 - a. Prepoznati specifična područja unutar knjižničarstva gdje se može primijeniti umjetna inteligencija.
 - b. Razumjeti koristi i izazove implementacije AI u knjižničarskom okruženju.
3. Sposobnost evaluacije AI alata i rješenja:
 - a. Razviti sposobnost procjene različitih AI alata i rješenja dostupnih na tržištu.
 - b. Identificirati kriterije za odabir odgovarajućih AI tehnologija u kontekstu knjižnica.
4. Etika umjetne inteligencije u knjižnicama:
 - a. Razumjeti etičke dileme povezane s primjenom umjetne inteligencije u knjižnicama.
 - b. Razviti svijest o važnosti etičkog korištenja podataka i algoritama
5. Sposobnost integracije AI tehnologija u radne procese:
 - a. Kako razviti vještine potrebne za razumijevanje i integraciju AI alata
 - b. Razumjeti kako prilagoditi postojeće procese uz pomoć umjetne inteligencije radi poboljšanja efikasnosti i usluga.

Sadržaj: Živimo u vremenu gdje tehnologija rapidno preoblikuje naše privatne i poslovne živote, a knjižnice nisu izuzetak. Ovaj webinar pružit će sveobuhvatan pregled temeljnih koncepata

umjetne inteligencije prilagođenih specifičnim potrebama knjižnica.

Kroz prizmu osnova umjetne inteligencije, u webinaru će se istražiti ključne tehnologije poput strojnog učenja i dubokog učenja kako bi razumjeli kako ove tehnologije mogu utjecati na razvoj knjižnica. Proučit ćemo konkretne primjene AI u knjižnicama, od personalizacije usluga i optimizacije radnih procesa do primjene umjetne inteligencije za izgradnju i razvoj digitalnih zbirki, pružajući tako uvid u praktične koristi koje donosi digitalna transformacija.

Važna tema su i kompetencije knjižničara koje su potrebne za razumijevanje i primjenu alata umjetne inteligencije, ali i sposobnost komunikacije s IT stručnjacima i programerima kako bi se olakšala implementacija AI rješenja.

Ovaj webinar neće zaobići ni etičke izazove povezane s korištenjem AI u knjižničarskom kontekstu. Kako osigurati pravednost i transparentnost u odlučivanju? Kako izbjeći pristranost algoritama? Ovo su ključna pitanja na koja ćemo pokušati odgovoriti kako biste bili osposobljeni za odgovorno korištenje ove tehnologije.

Uz fokus na praktične vještine i kompetencije potrebne za razumijevanje i integraciju AI, dobit ćete savjete o tome kako uspješno uvesti AI alate u svoje radno okruženje. Osim toga bit će riječi i o vrlo važnoj kompetenciji koja se odnosi na sposobnost komunikacije s IT stručnjacima i programerima kako bi se olakšala implementacija AI rješenja.

Završit ćemo webinar razmatranjem budućnosti knjižnica u kontekstu umjetne inteligencije. Ove teme potaknut će vas na razmišljanje o pravcima u kojima se knjižničarstvo kreće u kontekstu razvoja ove tehnologije.

Ovaj webinar namijenjen je svim knjižničarima, bez obzira na razinu iskustva s ovom tehnologijom. Prijavite se i budite korak ispred u digitalnoj transformaciji knjižničarstva!

Trajanje: 2 sata

Kompetencijska matrica: C.1., D.3., F.1., G.2., G.3, G.5.

Metode poučavanja: Predavanje, rasprava.

Mjerenje postignuća: Polaznici će predlagati primjere za mogućnosti primjene umjetne inteligencije u svojim knjižnicama.

Odabrana literatura:

1. Ku. Chhaya A. Khanzode and Dr. Ravindra D. Sarode, Advantages and Disadvantages of Artificial Intelligence and Machine Learning: A Literature Review, International Journal of Library & Information Science, 9(1), 2020, pp. 30-36.

<http://www.iaeme.com/IJLIS/issues.asp?JType=IJLIS&VType=9&IType=1>

2. Cox, A.M., Pinfield, S. and Rutter, S. (2019), "The intelligent library: Thought leaders' views on the likely impact of artificial intelligence on academic libraries", Library Hi Tech, Vol. 37 No. 3, pp. 418-435. <https://doi.org/10.1108/LHT-08-2018-0105>

3. Oyelude, A.A. (2021), "AI and libraries: trends and projections", Library Hi Tech News, Vol. 38 No. 10, pp. 1-4. <https://doi.org/10.1108/LHTN-10-2021-0079>

4. Van Strien, D., Bell, M., McGregor, N.R. Trizna, M.. (2022). An Introduction to AI for GLAM. Proceedings of the Second Teaching Machine Learning and Artificial Intelligence Workshop, in Proceedings of Machine Learning Research 170:20-24 Available from <https://proceedings.mlr.press/v170/strien22a.html>.

5. Candela, G., Sáez, M. D., Escobar Esteban, Mp., & Marco-Such, M. (2022). Reusing digital collections from GLAM institutions. Journal of Information Science, 48(2), 251-267.

<https://doi.org/10.1177/0165551520950246>

II.23. Korak u proširenu stvarnost: knjižnična izložba uz alat Artsteps (*webinar*) – novo

Vrijednost: 0.15 CEU

Predavač/i: Ana Sudarević, knjižničarka i Ivana Sudarević, povjesničarka umjetnosti i muzeloginja.

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima iz svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja: Polaznici webinara upoznat će mogućnosti alata Artsteps za oblikovanje izložaba u proširenoj stvarnosti i usvojiti osnove rada u alatu Artsteps. Moći će izraditi vlastitu izložbu pomoću alata Artsteps i objaviti izložbu na mrežnoj stranici knjižnice ili je podijeliti na društvenim mrežama.

Sadržaj: [Artsteps](#) je digitalni alat za oblikovanje različitih vrsta izložbi u proširenoj stvarnosti. Kao takav značajno može pomoći knjižničarima u realizaciji onog dijela njihova poslovanja koji se odnosi na kulturnu i javnu djelatnost. Naime, sukladno Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/2019), Standardu za školske knjižnice (NN 61/2023) te IFLA-inom i UNESCO-ovom Manifestu za narodne knjižnice (2022.), jedna od uloga knjižnica jest biti obavijesno središte s neposrednim pristupom svim vrstama znanja i informacija. S druge strane, pripremajući materijale i osmišljavajući najbolji način kako ih predstaviti publici, knjižničar – autor izložbe – pokazuje svoje znanje, kreativnost i estetski izričaj. Sve su važnije i digitalne vještine knjižničara koje doprinose i podižu obrazovnu vrijednost prezentacije/izložbe jer omogućavaju interaktivno uključivanje korisnika u prezentirani sadržaj, razvijajući pri tome njihovu digitalnu pismenost, a kroz aktivnu participaciju pospješuju učenje i pamćenje priče i sadržaja.

Virtualne izložbe, u usporedbi s izložbama u stvarnom svijetu, imaju svoje specifične karakteristike i mnoge prednosti, no i neke nedostatke o kojima treba voditi računa. Moglo bi se reći da su glavne pozitivne odrednice virtualne izložbe bolja dostupnost i pristupačnost samom prostoru i eksponatima, interaktivnost kao važno sredstvo stvaranja personaliziranog iskustva posjetitelja te svakako manji troškovi i ekonomičnost u održavanju. Iako posjetiteljima ne pružaju iste senzorne doživljaje, izložbe u knjižnicama – kojima primarna svrha najčešće nije umjetnički doživljaj – kroz mogućnosti proširene stvarnosti predstavljaju moćnu platformu za postizanje važnih ciljeva: edukacije, opismenjavanja, promicanja održivog i zelenog razvoja te inkluzivnosti. Izložbe realizirane pomoću alata Artsteps mogu intenzivirati suradnju knjižnice s ostalim baštinskim ustanovama poput muzeja i arhiva, ali i međuknjižničnu suradnju, čineći je s tehničke strane jednostavnijom, bržom i sigurnijom; raznovrsnijom s obzirom na vrste izložaka, a konačni proizvod učinit će atraktivnijim za korisnike.

Jednostavan za korištenje i velikim dijelom besplatan, alat Artsteps nudi mogućnost izlaganja raznih vrsta građe kombinirajući različite medije u istom virtualnom prostoru. Mogućnost je to koju je gotovo nemoguće ostvariti u fizičkom prostoru knjižnice (zbog dimenzija prostora i/ili izložaka, financija, sigurnosti itd.). Nadalje, izložba oblikovana u proširenoj stvarnosti dostupna je svim korisnicima, ali i lokalnoj, pa i široj zajednici, bez obzira na radno vrijeme knjižnice budući da se izložbi pristupa s knjižnične mrežne stranice ili njenih profila (kanala) na društvenim mrežama. To može pridonijeti promociji knjižnične građe, knjižničnih usluga i aktivnosti, odnosno promociji poslovanja knjižnice.

S druge strane, pohrana izložbenog materijala, odnosno cijele izložbe, jednostavna je i praktična budući da se trajno čuva na korisničkom računu i može joj se uvijek pristupiti. Na taj se način stvara arhiva knjižničnih izložaba koje se mogu koristiti po potrebi.

Sudionicima webinara najprije će biti predstavljene vrste izložaba koje knjižničar može oblikovati, njihove glavne odlike te dobrobiti postavljanja izložaba s naglaskom na virtualno okruženje. Potom će im biti predstavljene osnove rada u alatu Artsteps te mogućnosti koje nudi s obzirom na dijeljenje i pohranu radova.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje, rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će predlagati primjere i glavne karakteristike vlastitih izložbi pomoću alata Artsteps.

Kompetencijska matrica: C.1., C.2., D.3., F.2., G.2., G.3.

Odabrana literatura:

1. Tica, Milka. 2022. Knjižnične izložbe. Hrvatski, XX 1. 47-76. <https://hrcak.srce.hr/file/429551> (pristupljeno 8. listopada 2023.)
2. Bristol, Jenny. 2021. Artsteps: Immersive virtual exhibit tool is attractive and versatile but fussy. Common Sense Education. <https://www.commonsense.org/education/reviews/artsteps> (pristupljeno 8. listopada 2023.)
3. Salopek Bogavčić, Iva. 2019. Kustos online virtualnih izložaba - izazov i/ili zadatak. *Informatica museologica* 50. 52-56. <https://hrcak.srce.hr/238628> (pristupljeno 8. listopada 2023.)
4. ArtSteps. Medium. <https://blog.artsteps.com/> (pristupljeno 8. listopada 2023.)

MODUL III: UPRAVLJANJE ZBIRKAMA

III.1. Revizija i otpis u školskim knjižnicama (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Mr. sc. Alka Stropnik, knjižničarska savjetnica

Namjena: Školskim knjižničarima.

Ishodi učenja: Polaznici će nakon predavanja i razgovora razjasniti eventualne nedoumice te dobiti odgovore na pitanja vezana uz provođenje revizije i/ili otpisa. Polaznici će umjeti provesti reviziju i/ili otpis u skladu s propisanim podzakonskim aktima tj. pravilnicima i standardu.

Sadržaj: U prvom dijelu webinara definirat će se pojmovi vezani uz postupak revizije i otpisa, navesti i pojasniti podzakonski akti te svrha revizije i otpisa. Također će se govoriti o pripremnim poslovima i potrebnim/propisanim dokumentima koji se pripremaju prije provođenja revizije/otpisa, kao i dokumentima koje je nužno napisati i prikupiti poslije revizije/otpisa. Opisat će se tijek i koraci revizije/otpisa te što slijedi poslije. Polaznici će dobiti primjere potrebne dokumentacije.

Trajanje: 90 minuta.

Metode poučavanja: Predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će u praktičnom dijelu razmjenjivati iskustva iz prakse te predlagati rješenja vezana uz reviziju i otpis u školskim knjižnicama.

Kompetencijska matrica: B.1.-3.; G.2; G.3.

Odabrana literatura:

1. Pravilnik o reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 21/02)
2. Pravilnik o zaštiti knjižnične građe (NN/ 52/05)
3. Pravilnik o matičnoj djelatnosti knjižnica u RH (NN 43/01)
4. Standard za školske knjižnice (NN 34/00)

III.2. Revizija i otpis knjižnične građe u knjižnicama (*dostupno i u obliku webinara*)

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Svjetlana Mokriš, knjižničarska savjetnica

Namjena: Knjižničarima iz svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja: Razumijevanje procesa revizije i izlučivanja knjižnične građe te primjena mjerila i postupaka za otpis knjižnične građe na temelju zastarjelosti građe. Izrada potrebite dokumentacije prije, za vrijeme i poslije provedenog otpisa i/ili revizije i otpisa.

Sadržaj:

- primjena Zakona o knjižnicama i Pravilnika o reviziji i otpisu knjižnične građe
- obveza provođenja revizije knjižnične građe prema Pravilniku
- postupak revizije i otpisa knjižnične građe, zapisnik o reviziji
- izrada dokumentacije za reviziju i otpis
- kriteriji za otpis knjižnične građe, zapisnik o otpisu i popis prijedloga za otpis
- postupanje s otpisanom knjižničnom građom

- utvrđivanje knjigovodstvene vrijednosti otpisane knjižnične građe
- osvrt na inventuru knjiga sukladno Pravilniku o proračunskom računovodstvu i računskom planu.

Radionica: Izrada plana provođenja revizije i otpisa knjižnične građe na primjeru svoje knjižnice.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanja i vježbe.

Mjerenje postignuća: Polaznici će izraditi plan postupka otpisa i revizije fonda knjižnice.

Kompetencijska matrica: A.3.; B.1.-3.; C.1.; F.4; G.3.

Odabrana literatura:

1. Upute za provedbu revizije i otpisa u visokoškolskim i specijalnim knjižnicama (u izradi)
2. Pravilnik o matičnoj djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj (NN 43/01)
3. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu (NN 124/14, 115/15, 87/16 i 3/18)
4. Pravilnik o reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 21/02)
5. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19)

III.3. Privatni život stare knjige: interpretacija baštine, oživljavanje duha vremêna i mjêsta (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Marina Krpan Smiljanec, knjižničarska savjetnica

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja: Polaznici će na webinaru usvojiti osnovna znanja o principima i teoriji interpretacije baštine, provenijenciji knjižnične baštinske građe kao izvora za interpretaciju baštine, moći će definirati osnovne pojmove vezane uz staru građu pohranjenu u baštinskim ustanovama, na razini razumijevanja steći kompetencije za opisivanje duha mjesta te primjene elemenata provenijencije u interpretaciji.

Sadržaj: Područje interpretacije baštine proizašlo je iz dugogodišnje prakse Američke službe za parkove (*US National Park Service*) te se razvija od 50-ih godina prošlog stoljeća. F. Tilden je 1957. godine u knjizi *Interpreting Our Heritage* definirao interpretaciju baštine kao „obrazovnu aktivnost koja nije samo iznošenje činjenica već ima za cilj otkriti značenja i odnose uz pomoć uporabe izvornih objekata, iskustava iz prve ruke i medija.“ Tilden razlikuje dva koncepta i šest principa interpretacije kojima obuhvaća ne samo osobu koja interpretira baštinu već i korisnike interpretiranih sadržaja. Kvalitetna interpretacija baštine predstavlja povezanost čovjeka, predmeta interpretacije te potrebe za zaštitom kulturne baštine. ICOMOS-ova povelja kao cilj interpretacije navodi potrebu olakšavanja i uvažavanja svijesti javnosti, komunikaciju značenja zasnovanu na znanstvenim radovima, očuvanje vrijednosti u socijalnom kontekstu, uvažavanje autentičnosti baštine, zaštitu baštine kroz promociju, sudjelovanje, stalne napore u održavanje interpretativne infrastrukture, poticanje uključenosti u interpretaciji baštine te razvoj tehničkih i profesionalnih smjernica za interpretaciju i prezentaciju. Interpretacija je neodvojiva od zaštite i upravljanja kulturnom baštinom jer očuvana baština može biti temelj interpretativnih aktivnosti, a interpretativne aktivnosti povećavaju svijest o važnosti zaštite kulturne baštine. Pomoću aktivnosti interpretacije pisane baštine ostvaruje se njezina uloga kao jednog od nositelja

kulturnog identiteta.

Deklaracija o očuvanju duha mjesta iz Quebecka (2008.) definira ga kao materijalni (zgrade, mjesta, prirodni okoliš, premeti) i nematerijalni element (sjećanja, priče, pisani dokumenti, rituali, festivali, tradicionalno znanje, vrijednosti, tekture, boje itd.) odnosno ukazuje na sinergiju fizičkih i duhovnih elemenata koji daju značenje, vrijednost, emocije i misterij nekom mjestu.

Svaka knjiga, pa tako i stara, ima svoj privatni život kojega možemo pratiti od rođenja (tiska, odnosno nastanka), preko njezinih vlasnika i korisnika koji su svoje vlasništvo bilježili kao različite vrste *ex librisa*, do doma gdje je pohranjena. Upravo su *ex librisi*, a i drugi izvori provenijencije (signature, natpisi, pečati itd.) oni koji omogućuju praćenje njezinoga puta, stavljajući ju u kontekst mjesta i vremena.

U okviru webinara, na primjeru *ex librisa* iz knjižnice Ivana Bizzarra, uz pomoć knjižnične građe, interpretirat će se život i djelo ovoga kolekcionara podrijetlom sa Pelješca, a čiji sačuvani dio knjižnice je pohranjen u Zavodu za povijesne znanosti u Dubrovniku.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će interpretirati djelo knjižnične baštinske građe.

Kompetencijska matrica: B.1., D.1., E.1., G.6.

Odabrana literatura:

1. Tilden. F. *Interpreting our heritage*. Chapel Hill: The University of North Carolina Press, 1977.
2. Quebec Declaration on the preservation of the spirit of place, 2008. dostupno na: <https://whc.unesco.org/uploads/activities/documents/activity-646-2.pdf>
3. Bratulić, Josip. *Hrvatski ex libris: prilog povijesti hrvatskih knjižnica*. Zagreb: Ex libris, 2007.

III.4. Kako? Za koga? Što? i Zašto? sačuvati knjižničnu baštinu

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Marina Krpan Smiljanec, knjižničarska savjetnica

Namjena: Tečaj je namijenjen knjižničarima svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja: Polaznici će moći definirati osnovne pojmove vezane uz staru građu pohranjenu u baštinskim ustanovama, njezin značaj za društvo u cjelini i potrebu očuvanja za buduće generacije, bit će upoznati s osnovnim rizicima uništenja i propadanja stare građe, steći osnovna znanja o elementima provenijencije građe, steći znanja o pravima i obvezama imatelja stare građe te će biti upoznati s postupkom preventivne zaštite, uvjetima i postupcima potrebnima za stjecanje svojstva kulturnoga dobra i upisa u Registar kulturnih dobara RH.

Sadržaj: Pod baštinom obično se drži „naslijeđe koje preci ostavljaju potomcima“ ili „vrijednost prošlosti koju prepoznajemo u sadašnjosti da bismo je očuvali za budućnost“. Osim elementa protoka vremena, koji ostavlja tragove na svim materijalnim sastavnicama kulturne baštine jer protok kronološkoga vremena s utjecajem okoliša uzrokuje starenje materijala, za kulturnu baštinu važni su prostor, kao fizički kontekst pojavnosti kulturne baštine, te društvo, kao značenjski kontekst razumijevanja i doživljavanja kulturne baštine. Knjižnice su čuvarice baštine iskazane kao kolektivna memorija, ali i katalizatori kulturalnih promjena. Unutar knjižnica često su pohranjene zbirke stare građe kao djela kulturne baštine koje je potrebno očuvati, i to ne samo kao informacije sadržane u rukopisima i tiskanoj građi, već i kao fizičke objekte od povijesnoga i

kulturološkog značaja. Upravo u tim zbirkaama sadržana je srž specijalnoga knjižničarstva. Zaštita stare građe jedan je od osnovnih zadataka svake knjižnice pa odgovor na pitanje što zaštititi glasi: Štiti se građa za koju se predmnijeva svojstvo kulturnoga dobra i koja ima svojstvo kulturnoga dobra, sukladno zakonima i podzakonskim (provedbenim) aktima. Zaštita podrazumijeva pravnu i fizičku zaštitu, koja je zakonska obveza svih imatelja jer je riječ o kulturnoj baštini, a predstavlja skup mjera kojima se pokušava usporiti propadanje pojedinačnih objekata, ali i cijelih zbirki. Svaki građanin dužan je voditi brigu o građi za koju se predmnijeva svojstvo kulturnoga dobra, a knjižnični djelatnici odgovorni su za očuvanje pisane baštine te trebaju biti upoznati s različitim uzrocima propadanja knjižnične građe, kao i metodama kojima se ono pokušava zaustaviti. U okviru webinara, na primjerima javnih i privatnih knjižnica (knjižnica/zbirki vjerskih zajednica) prezentirat će se osnovni elementi obuhvata knjižnične građe kao kulturnoga dobra (opis dobra, pretpostavljena svojstva kulturnoga dobra, kulturološki značaj, uloga elemenata provenijencije građe itd.).

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će u okviru predavanja i rasprave na primjerima prepoznati elemente knjižnične građe kao kulturnog dobra.

Kompetencijska matrica: B.1., D.2., E.3.1., G.6.

Odabrana literatura:

1. Pearson, David. Books As History: The Importance of Books Beyond Their Texts. London: The British Library; Oak Knoll Press, 2011.
2. Preserving cultural heritage: an IFLA guide. Dostupno na: <https://repository.ifla.org/bitstream/123456789/1226/1/preserving-cultural-heritage.pdf>
3. Katić, Tinka. Stara knjiga: bibliografska organizacija informacija. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2007.
4. IFLA principles for the care and handling of library material. Paris: IFLA; Washington: CLIR, 1998. Dostupno na: <https://www.ifla.org/files/assets/pac/ipi/ipi1-en.pdf>

III.5. Službene publikacije Republike Hrvatske i njihovo pretraživanje (*e-tečaj*)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Tamara Horvat Klemen, viša savjetnica specijalistica
Dolores Mumelaš, knjižničarka

Namjena: Tečaj je namijenjen knjižničarima iz narodnih, sveučilišnih, visokoškolskih, znanstvenih i specijalnih knjižnica. Nije potrebno predznanje.

Ishodi učenja: Po završetku ovog tečaja polaznici će moći definirati pojam i vrste službenih publikacija te navesti primjere poznatijih hrvatskih digitalnih zbirki službenih publikacija i dokumenata. Polaznici će moći razlikovati vrste tiskanih i mrežnih izdanja službenih publikacija te samostalno primijeniti odgovarajuće postupke pretraživanja u objedinjenim digitalnim zbirkaama takvih publikacija.

Sadržaj: Službene publikacije izdaju tijela državne vlasti, odnosno tijela lokalne samouprave i uprave te međunarodne organizacije kao svoja službena izdanja. Sadržajno obuhvaćaju širok raspon tema, a zahvaljujući svojoj raznolikosti i relevantnosti, mogu biti važna pomagala u radu

svakog pojedinca, osobito knjižničara. Zbog svojeg značaja, važnosti ažuriranih informacija i vrijednosti za cjelokupnu zajednicu, kao i zbog učestalosti izlaženja, službene su publikacije svoj prostor pronašle na mreži, gdje su najčešće okupljene unutar digitalnih zbirki. Knjižničari bi, kao informacijski stručnjaci, trebali biti upoznati s važnošću i sveobuhvatnošću službenih publikacija i snalaziti se u takvim digitalnim zbirkama kako bi korisnicima mogli ustupiti valjane podatke. Definiranje službenih publikacija, kao i njihovo pretraživanje u mrežnim digitalnim zbirkama, bit će predstavljeno ovim tečajem, koji je podijeljen u dvije osnovne cjeline: Opći podaci o službenih publikacijama i Zbirke hrvatskih službenih publikacija. Poblježe će se obrazložiti pojam službenih publikacija kroz povijesni kontekst, a predstaviti će se i vrste službenih publikacija te njihovo pravno utemeljenje u hrvatskom i međunarodnom pravu. Druga cjelina obuhvatit će hrvatske službene publikacije i njihove digitalne zbirke, s naglaskom na pretraživanje.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: Čitanje i rad na tekstu, poticanje interakcije sa sadržajima e-tečaja (istraživanje na temelju pripremljenog materijala i poveznica na vanjske sadržaje), samostalno učenje.

Mjerenje postignuća: Polaznici će nakon što prođu sve cjeline pristupiti rješavanju online testa.

Kompetencijska matrica: A.3.2.; B.1.1-2.; B.2.2; C.1.; G.2.

Pristup e-tečaju u sustavu Srca za e-učenje MoD: bit će objavljen i dostupan tijekom 2024. godine.

Dodatne upute za pristup:

- Prijava u sustav Srca [MoD](#) odvija se putem AAI@EduHr elektroničkog identiteta ili lokalnog korisničkog računa (za one koji nemaju AAI@EduHr račun). Prilikom prvog ulaska u sustav za e-učenje MoD potrebno je u korisničkom profilu upisati adresu e-pošte.
- Za pristup tečaju potrebno je odabrati opciju „Svi e-kolegiji” u lijevom izborniku, nakon toga „Društveno-humanističko područje” te zatim e-tečaj „Službene publikacije Republike Hrvatske i njihovo pretraživanje”.

Tečaju će se moći pristupiti do 31. prosinca 2024. godine.

Odabrana literatura:

1. Državni zavod za statistiku. URL: <https://www.dzs.hr/>
2. Horvat, T., Pekarari, R. Središnji katalog službenih dokumenata RH i pravo na pristup informacijama. // 47. savjetovanje hrvatskih arhivista : Dostupnost arhivskog gradiva. Zagreb : Hrvatsko arhivističko društvo, 2014. 465-479.
3. Horvat Klemen, T. Pravac razvoja i dostupnost službenih informacija u Hrvatskoj. // Vizija i stvarnost : Zbornik u povodu 40 godina godina Aleksandre Horvat i knjižničarstvu. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naknada, 2016.
4. Središnji katalog službenih dokumenata Republike Hrvatske. URL: <https://sredisnjikatalogrh.gov.hr/>
5. Peradenić-Kotur, B. Službene publikacije između zakonskih mogućnosti i prakse. // Međunarodni stručni skup Službene publikacije i državne informacije u knjižnicama Hrvatske. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2014. 82-100
6. Pilaš, I. Državne informacije i službene publikacije. // Zbornik radova i priloga s 1. i 2. dana specijalnog knjižničarstva Hrvatske. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2001.
7. Pilaš, I. Službene publikacije i digitalne knjižnice : magistarski rad. Zagreb : Filozofski fakultet, 2005.

8. Portal otvorenih podataka. URL: <https://data.gov.hr/>
9. Portal sudske prakse. URL: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/home>
10. Zakon o knjižnicama. // Narodne novine, 105/97, 5/98, 104/00, 87/08 i 69/09
11. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti. // Narodne novine, 17/2019
12. Zakon o pravu na pristup informacijama. // Narodne novine, 25/2013, 85/2015.

III.6. Digitalna glazbena građa u knjižnici – kako do nje i kako s njom (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

dr. sc. Tatjana Mihalić, knjižničarska savjetnica
Renata Petrušić, prof., knjižničarska savjetnica
Karolina Holub, prof., knjižničarska savjetnica

Namjena: Knjižničarima koji se u poslovanju susreću s digitalnom glazbenom građom.

Ishodi učenja: Polaznici će steći uvid u sve karakteristike glazbene digitalne građe te usvojiti znanja o načinima njezina prihvata, obrade i korištenja.

Sadržaj:

Knjižnice posjeduju glazbenu građu u različitim oblicima te se danas u kontekstu digitalnih glazbenih sadržaja susrećemo s raznim načinima objave i distribucije glazbe, uključujući nove medije i formate glazbenih sadržaja. To se odnosi na digitalnu građu - kako digitaliziranu, tako i izvorno digitalnu glazbenu građu, poput digitalnih zvučnih albuma te glazbenih online publikacija. Webinar će dati pregled te primjere načina postupanja s takvom građom, osobito u aspektima njezina prikupljanja, obrade, zaštite te zakonske legislative povezane s prikupljanjem, pristupom i korištenjem.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će razmjenjivati stručna iskustva i predlagati načine postupanja s izvorno digitalnom i digitaliziranom glazbenom građom na temelju odslušanog sadržaja.

Kompetencijska matrica: B.2., C.1., E.3.1., E.3.2., G.2.

Odabrana literatura:

1. Brylawski, Samuel. Preservation of digitally recorded sound : building a national strategy for preservation: issues in digital media archiving. // DC : Council on Library and information resources and Library of Congress, 2002., [citirano: 2021-11-23]. Dostupno na: <http://www.clir.org/pubs/reports/pub106/sound.html>.
2. Mihalić, Tatjana. Knjižnice i glazba u digitalnom svijetu : vidovi zaštite i korištenja u odnosu na autorska i srodna prava. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske. 57, 4 (2014), 135-158.
3. Roper, Amelie. From print to digital : First steps in collecting digital music publications in UK legal deposit libraries. // Alexandria : The Journal of National and International Library and Information Issues. 30, 1(2020), 32-53.
4. Standard za digitalne knjižnice (NN 103/2021). Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1836.html
5. Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima (NN 111/2021). Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_10_111_1941.html

III.7. Koncept i opća načela upravljanja zaštitom pisane baštine - *novo*

Vrijednost: 0.4 CEU

Predavač/i: prof. dr. sc. Damir Hasenay

Namjena: Tečaj je namijenjen knjižničarima iz svih vrsta knjižnica, neovisno o specifičnostima radnog mjesta. Nije potrebno posebno predznanje o zaštiti knjižnične građe.

Ishodi učenja: Polaznici će na tečaju usvojiti temeljna znanja u području upravljanja zaštitom pisane baštine u informacijskim ustanovama. Po odslušanom tečaju bit će u mogućnosti definirati i razumjeti osnovne pojmove u okviru ove problematike. Osposobit će se za sveobuhvatno sagledavanje problematike upravljanja zaštitom pisane baštine u informacijskim ustanovama te će biti u mogućnosti razumjeti kriterije za implementaciju raznovrsnih i učinkovitih rješenja u praksu.

Sadržaj: Definicije i određenja temeljnih pojmova problematike upravljanja zaštitom pisane baštine. Koncepti, razine, pristupi, aspekti i modeli upravljanja zaštitom pisane baštine u informacijskim ustanovama. Planiranje i praktična implementacija rješenja.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: Predavanje, rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će analizirati primjere iz prakse te primjenjivati predstavljene kriterije za implementaciju rješenja.

Kompetencijska matrica: B.1., D.2.1., D.2.2., F.1., G.3., G.4.

Odabrana literatura:

1. Preservation management for libraries, archives and museums / ed. by G. E. Gorman and S. J. Shep. London: Facet Publishing, 2006.
2. Managing preservation for libraries and archives : current practice and future developments / ed. by J. Feather. Aldershot: Ashgate, 2007.
3. Calvi, Elise et al. The preservation manager's guide to cost analysis. Chicago: American Library Association, 2006.
4. M. Krtalić, D. Hasenay, T. Aparac-Jelušić, Upravljanje zaštitom pisane baštine u knjižnicama : teorijske pretpostavke, Vjesnik bibliotekara Hrvatske 54 (2011) 1-36 i M. Krtalić, D. Hasenay, Zaštita pisane baštine u knjižnicama – analiza stanja i moguće perspektive upravljanja zaštitom hrvatske pisane baštine, Vjesnik bibliotekara Hrvatske 54 (2011) 37-66.
5. The preservation management handbook : a 21st-century guide for libraries, archives, and museums / ed. by Ross Harvey, Marta R. Mahard ; rev. by Donia Conn. Lanham: Rowman & Littlefield, 2020.

III.8. Zaštita knjižnične građe u izvanrednim okolnostima: iskustva i preporuke (*dostupno i u obliku webinara*)

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

dr. sc. Dragica Krstić, konzervatorica savjetnica

Mia Perković, konzervator

Namjena: Tečaj je namijenjen knjižničarima, vlasnicima baštinskih knjižnica/zbirki i restauratorima.

Ishodi učenja: Polaznici će na konkretnim primjerima utvrditi izvor opasnosti kojoj je građa bila izložena te predložiti primjenu pojedinih metoda zaštite. Po završetku seminara polaznici će biti u mogućnosti primijeniti stečena znanja pri planiranju i poduzimanju mjera zaštite knjižnične

građe u izvanrednim situacijama.

Sadržaj: Knjižnice, kao i druge baštinske ustanove, nalaze se u promjenjivom i nestabilnom okruženju sa sve izraženijim i učestalijim katastrofama zbog raznih čimbenika, uključujući prirodne opasnosti, klimatske promjene i tehnološke incidente, koji izravno ili neizravno ugrožavaju knjižničnu građu. Katastrofe i krize predstavljaju dodatan izazov i problem onim knjižnicama koje dugoročno čuvaju mnogobrojnu građu baštinske vrijednosti.

Polaznici će se upoznati s osnovnim konceptima zaštite knjižnica od katastrofa. Protumačit će im se opasnosti za knjižnične zbirke te uvjeti i okolnosti u kojima opasnosti ugrožavaju građu u zbirkama. Objasnit će im se utjecaj okolišnih uvjeta na stanje knjižnične građe. Detaljnije će se upoznati s mjerama prevencije i pripravnosti te metodama oporavka knjižnične građe od katastrofa.

Sadržaj tečaja bit će podijeljen u tri dijela. U prvom dijelu seminara polaznici radionice naučit će što su velika nesreća, katastrofa, poplava, potres, požar, epidemija, pandemija, tehničko-tehnološke nesreće s opasnim tvarima i ekstremne vremenske pojave, kao i razlikovanje pojmova krize, katastrofe i izvanredne (hitne) situacije. U drugom dijelu upoznat će se s opasnostima koje prijete knjižničnoj građi u određenoj izvanrednoj situaciji te eventualnim posljedicama njihova učinka. Temeljem nekoliko primjera (scenarija) za različite rizike raspravljat će se o poduzetim aktivnostima na sprječavanju i smanjenju rizika od oštećenja ili uništenja (nestanka) građe te važnosti izrade scenarija u planiranju zaštite u izvanrednim okolnostima. U trećem dijelu kroz nekoliko primjera iz prakse prikazat će se postupci i mjere sigurnosti i zaštite knjižnične građe tijekom i neposredno nakon katastrofe uz osvrt na novije preporuke i smjernice međunarodnih i nacionalnih stručnih tijela i organizacija.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: Predavanje i radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će iznositi primjere iz prakse te predlagati postupke zaštite knjižnične građe.

Kompetencijska matrica: D.2., G.6.

Odabrana literatura:

1. Caring for Heritage Collections during the COVID-19 Pandemic. Dostupno na: <https://www.canada.ca/en/conservation-institute/services/conservation-preservation-publications/canadian-conservation-institute-notes/caring-heritage-collections-covid19.html>
2. Walsh, Betty. Salvage operations for water damaged archival collections [electronic resource] : a second glance./ Canadian Council of Archives 2003. Dostupno na: http://cdncouncilarchives.ca/salvage_en.pdf
3. A Guide to Risk Management of Cultural Heritage. ICCROM, 2016. Dostupno na: https://www.iccrom.org/wp-content/uploads/Guide-to-Risk-Managment_English.pdf
4. Security in Museums, Archives and Libraries: a practical guide. Re:source, 2003. Dostupno na: <https://326gtd123dbk1xdkdm489u1q-wpengine.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2016/11/Security-in-Museums-Archives-and-Libraries-A-Practical-Guide.pdf>
5. MacIlwaine, John. IFLA-in kratki priručnik za pripravnost i planiranje mjera zaštite u slučaju katastrofa : središnji program za zaštitu i konzervaciju. [s engleskog prevela Maja Krtalić]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2012.
6. Miriam (Miriam B.) Kahn. Disaster response and planning for libraries, Chicago : American Library Association, 2012.

III.9. Procjena rizika od katastrofa za knjižničnu građu

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i: Saša Tkalec, struč. spec. ing. sec. / logist.

Namjena:

Tečaj je namijenjen:

- knjižničarima, rukovoditeljima, tehničkom i potpornom osoblju knjižnica
- vanjskim suradnicima knjižnica (službenicima, članovima postrojbi civilne zaštite u mjestu knjižnice, vatrogascima te djelatnicima policije i drugih hitnih službi u čijoj je knjižnica teritorijalnoj nadležnosti)
- studentima povezanih društveno-humanističkih i tehničkih disciplina.

Za sudjelovanje na tečaju nije potrebno predznanje iz ovog područja.

Ishodi učenja: Nakon uspješno završenog tečaja polaznici će se biti u mogućnosti utvrditi ugrozu i procijeniti rizik za građu i ustanovu u njezinu geografskom i institucionalnom kontekstu.

Sadržaj: Polaznici će naučiti kako identificirati prijetnje te kako ih sustavno i dosljedno tumačiti i prikazati u terminima rizika za konkretnu knjižničnu građu i ustanovu.

U okviru tečaja polaznici će naučiti kako sagledati unutarnje i vanjske, odnosno tehničke, strukturalne i prirodne rizike za konkretnu građu i ustanovu, kako uvažiti dinamiku razvoja rizika (rijetki događaji i kaskadni događaji) u redovnom i izvanrednom poslovanju te razmotriti prijetnje u nastajanju. S obzirom na kontekst i razvoj prijetnji i rizika, polaznici će upoznati sustav za djelovanje u kriznim uvjetima, njegove dionike te ulogu i obvezu pojedine knjižnice za očuvanje svoje građe u redovnim i kriznim uvjetima. Kako bi učinkovito upravljali stečenim znanjima i uvidima, polaznici će upoznati glavne pristupe i metode koje mogu upotrebljavati u svrhu sagledavanja prijetnji i procjene rizika te će se naučiti koristiti relativno jednostavnom i prilagodljivom numeričkom metodom. Polaznici će tijekom vježbi raspraviti konkretne primjere i otvorena pitanja te će moći – ako se prethodno pripreme na odgovarajući način – u okviru grupnih i zajedničkih diskusija analizirati ranije ili moguće postupanje u konkretnim primjerima vezanim za njihovu ustanovu.

Trajanje: 5 sati

Metoda poučavanja: Predavanja, vježbe.

Mjerenje postignuća: Polaznici će u praktičnom dijelu analizirati potencijalne ugroze i rizike za građu te predložiti načine postupanja, s obzirom na karakteristike ustanove u njezinu geografskom i institucionalnom kontekstu.

Kompetencijska matrica: D.2., F.1., F.5., G.1., G.3., G.6.

Odabrana literatura:

1. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19, 98/19)
2. Pravilnik o zaštiti knjižnične građe (NN 52/05)
3. IFLA, Disaster Risk Response - Libraries and the Sendai Framework, A Briefing: URL: https://www.ifla.org/files/assets/hq/documents/cultural_heritage_brief_on_drr.pdf
4. Zakon o sustavu civilne zaštite pročišćeni tekst zakona (NN 82/15, 118/18, 31/20, 20/21)
5. Procjena rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku iz 2019. (<https://civilna-zastita.gov.hr/>)

III.10. Osnove preventivne zaštite pisane građe (e-tečaj)

Vrijednost tečaja: 0.3 CEU

Predavač/i:

Gabriela Aleksić, dipl. ing, konzervatorica-restauratorica

Namjena: E-tečaj je namijenjen knjižničarima, vlasnicima baštinskih knjižnica/zbirki i restauratorima.

Ishodi učenja: Po završetku tečaja polaznici će moći:

- definirati osnovne pojmove vezane uz zaštitu knjižnične građe
- opisati i analizirati svojstva materijala od kojih se sastoji knjižnična građa
- prepoznati i opisati uzroke propadanja građe
- predvidjeti moguće posljedice izlaganja građe pojedinim ugrozama
- razlikovati osnovne tehnike i metode zaštite
- procijeniti važnost provođenja metoda preventivne zaštite
- prepoznati i opisati osnovne koncepte upravljanja zaštitom.

Sadržaj: Zaštita knjižnične građe jedan je od osnovnih zadataka knjižnice, a predstavlja skup mjera kojima se pokušava usporiti propadanje pojedinačnih objekata, ali i cijelih zbirki. Svaki djelatnik odgovoran za očuvanje pisane baštine treba biti upoznat s različitim uzrocima propadanja knjižnične građe, kao i metodama kojima se ono pokušava zaustaviti.

Neodgovarajući okolišni uvjeti, neprikladni uvjeti pohrane i izlaganja, kao i nemarno rukovanje građom, mogu nanijeti trajnu i značajnu štetu, zbog čega oštećeni, oslabljeni ili polomljeni objekti postaju još podložniji novim oštećenjima.

Ako mjere preventivne zaštite nisu adekvatno implementirane, kurativni (konzervatorsko-restauratorski) tretman nemoguće je izbjeći. Najčešće skup i dugotrajan, kurativni tretman ne može u potpunosti ukloniti nastalu štetu. Iz ovog razloga preventivna zaštita predstavlja cjelovito, ali i značajno povoljnije rješenje, s obzirom na to da obuhvaća cjelokupnu zbirku, a ne samo pojedinačne objekte.

E-tečaj će se baviti načelima i metodologijom preventivne zaštite građe te njenom ulogom u kontekstu očuvanja kulturne baštine.

Trajanje: 3 sata

Kompetencijska matrica: D.2., G.6.

Metode poučavanja: Čitanje i rad na tekstu, poticanje interakcije sa sadržajima e-tečaja (istraživanje na temelju pripremljenog materijala i poveznica na vanjske sadržaje), samostalno učenje.

Mjerenje postignuća: Nakon što prođu sve cjeline, polaznici će pristupiti rješavanju online testa.

Pristup e-tečaju u sustavu Srca za e-učenje MoD:

<https://mod.srce.hr/course/view.php?id=486>

Dodatne upute za pristup:

- Prijava u sustav Srca [MoD](#) odvija se putem AAI@EduHr elektroničkog identiteta ili lokalnog korisničkog računa (za one koji nemaju AAI@EduHr račun). Prilikom prvog ulaska u sustav za e-učenje MoD potrebno je u korisničkom profilu upisati adresu e-pošte.
- Za pristup tečaju potrebno je odabrati opciju „Svi e-kolegiji” u lijevom izborniku, nakon toga „Društveno-humanističko područje” te zatim e-tečaj „Osnove preventivne zaštite

pisane građe”.

Tečaju će se moći pristupiti do 31. prosinca 2024. godine.

Odabrana literatura:

1. IFLA Principles for the Care and Handling of Library Material, Paris: IFLA PAC, Washington DR: CLIR, 1998. <https://www.ifla.org/files/assets/pac/ipi/ipi1-en.pdf>
2. Havermans, J. B. G. A. (2002) ‘The Impact of European Research Related to Paper Ageing on Preventive Conservation Strategies’, *Restaurator*, 23, pp. 68–76.
3. McGinley, R. J. (1993) ‘Where’s the management in collections management: planning for the improved care, greater use, and growth of collections’, in Rose, C. L., Williams, S. L., and Gisbert, J. (eds) *Current issues, initiatives, and future directions for the preservation and conservation of natural history collections*. Madrid, Spain: Consejería de Educación y Cultura, Comunidad de Madrid, Dirección General de Bellas Artes y Archivos, Ministerio de Cultura, pp. 309–338.
4. Pasquariello, G. et al. (2014) ‘Microbial environmental monitoring in museums: preventive conservation of graphic collections’, *Conservation Science in Cultural Heritage*, 14(1), pp. 275–289.
5. Preservation and conservation of library and archival documents: a UNESCO/IFLA/ICA enquiry into the current state of the world's patrimony, General Information Programme and UNISIST UNESCO PGI-87/WS/15 REV Paris, 1987.
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000075641>

III.11. Izazovi posudbe i izlaganja baštinske građe s gledišta zaštite (dostupno i u obliku webinara)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Dragica Krstić, konzervatorica savjetnica

Iva Sudec Andreis, viša kustosica

Đuro Singer, dipl. knjižničar

Namjena: Tečaj je namijenjen knjižničarima, kustosima, vlasnicima baštinskih/umjetničkih zbirki, konzervatorima i restauratorima.

Ishodi učenja: Nakon tečaja polaznici će biti u mogućnosti primijeniti stečena znanja pri planiranju i poduzimanju mjera zaštite tradicionalne baštinske građe u slučaju posudbe i izlaganja građe.

Sadržaj: Sadržaj seminara bit će podijeljen u dva dijela. U prvom dijelu bit će govora o pripremi građe za posudbe i izložbe te važnosti vođenja dokumentacije o građi/izložbi. Razmatrat će se izvori potencijalnih rizika od oštećenja građe i preporučiti sigurni postupci pri rukovanju, prijevozu i izlaganju, s obzirom na vrstu i stupanj očuvanosti baštinske građe te tipologiju izložbe, uz poseban osvrt na knjižnu građu kao jednu od najizazovnijih predmeta za izlaganje. Drugi dio bit će pokazno-praktični – na nekoliko primjera pokazat će se metode izrade okvira i stalaka za izlaganje. Tijekom radionice raspravljat će se o izložbenoj opremi i materijalima za pakiranje i pohranu dostupnim na tržištu.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: Predavanje i radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će u praktičnom dijelu uz pomoć predavača planirati izradu i nabavu opreme za zaštitu građe pri posudbi i izlaganju.

Kompetencijska matrica: D.2., F.1.

Odabrana literatura:

1. John McIntyre; Toby Kirtley; Anne Barrett; Iwan Jones. Guidance for exhibiting archive and library materials. Dostupno na:

<https://collectionstrust.org.uk/wp-content/uploads/2017/01/National-Preservation-Office-Guidance-for-exhibiting-archive-and-library-materials-Feb-2000.pdf>

2. D.Thickett, L.R.Lee. Selection of Materials for the Storage or Display of Museum Objects. Occasional Paper No.111,first published 1996,new and completely revised edition 2004.

Dostupno na: <https://www.scribd.com/document/330647447/OP-111-Selection-of-Materials-for-the-Storage-or-Display-of-Museum-Objects>

3. Elyse Canosa, Sara Norrehed. Strategies for Pollutant Monitoring in Museum Environments.

Riksantikvarieämbetet 2019. Dostupno na: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1324224/FULLTEXT01.pdf>

4. Exhibition display techniques. He Rauemi Resource Guide Issue No. 27. Wellington: Te Papa National Services, 2017. Dostupno na:

https://www.tepapa.govt.nz/sites/default/files/27_exhibition_display_techniques_2.pdf

5. Toby J. Raphael. Preventive Conservation and the Exhibition Process: Development of Exhibit Guidelines and Standards for Conservation./Journal of the American Institute for Conservation, Vol. 44, No. 3 (Fall-Winter, 2005), pp. 245-257. Dostupno na:

<https://www.jstor.org/stable/pdf/40025154.pdf?refreqid=excelsior%3Aff32b6c2e1171efd5d39ea7eadb76b49>

MODUL IV: BIBLIOGRAFSKA KONTROLA

IV.1. Identifikatori i identifikacijski sustavi: međunarodni identifikatori knjižnične građe u NSK (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

mr. sc. Danijela Getliher, koordinatorica ureda za identifikatore

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima i hrvatskim nakladnicima.

Ishodi učenja: Polaznici će biti upoznati s osnovnim svojstvima i strukturom identifikacijskih sustava te definicijama i klasifikacijom identifikatora. Usvojiti će osnovna znanja potrebna za primjenu međunarodnih identifikatora ISSN, ISBN, ISMN i DOI te će biti u mogućnosti procijeniti za koje vrste građe i pod kojim se uvjetima može zatražiti određeni identifikator. Nakladnici će usvojiti osnovna znanja o tome kako urediti omeđenu ili neomeđenu građu, notiranu glazbu ili članak u znanstvenom ili znanstveno-stručnom časopisu kako bi se mogli koristiti određenim identifikatorom.

Sadržaj: Identifikatori su nezaobilazno sredstvo u prepoznavanju i razlikovanju objekata koje identificiraju, u povezivanju različitih sustava i nesmetanog pronalaska traženih podataka. Postojeća tehnologija omogućila je identifikatorima nove mogućnosti učinkovitog objavljivanja, pretraživanja, povezivanja i ponovnog korištenja podacima. Stoga ovaj webinar nudi temeljne informacije o identifikatorima i identifikacijskim sustavima: od definicije, klasifikacije i svojstava identifikatora do temeljnih svojstava i strukture koju moraju zadovoljavati sami identifikacijski sustavi.

U konkretnijem smislu, govorit će se o identifikaciji kao predmetu knjižnica, nakladnika, bibliografskih i citatnih baza podataka, repozitorija, sveučilišta, pokrovitelja itd., kao i o razinama identifikacije u digitalnim knjižnicama. Webinar će predstaviti međunarodne identifikatore koji se dodjeljuju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu (ISSN, ISBN, ISMN, DOI). Govorit će se o primjeni identifikatora na određene vrste građe, kako i pod kojim uvjetima se određeni identifikator može zatražiti u NSK i kako građa treba biti uređena da bi se mogla koristiti određenim identifikatorom. Webinar će pojasniti osnovnu problematiku tzv. graničnih publikacija i izložiti osnovna znanja u prepoznavanju vrste knjižne građe kad je ona već objavljena i distribuirana, kao i njen odnos sa spomenutim identifikatorima.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će u okviru diskusije na primjerima procjenjivati za koje vrste građe i pod kojim se uvjetima može zatražiti određeni identifikator.

Kompetencijska matrica: A.3.1.-2., D.3.1., F.5., G.2.-3.

Odabrana literatura:

1. Hakala, J. The Seven Levels of Identification: an Overview of the Current State of Identifying
2. Objects within Digital Libraries. // *Electronic Library and Information Systems* 40, 4(2006), 361-371.
3. Hakala, J. Persistent identifiers – an overview [citirano: 2016-12-06]. Dostupno na: <http://www.persid.org/downloads/PI-intro-2010-09-22.pdf>

4. ISBN users' manual: International edition. London, International ISBN Agency, 2017. Dostupno na: <https://www.isbn-international.org/content/isbn-users-manual/29>
5. ISSN manual. Paris, ISSN International Centre, 2015. Dostupno na: https://www.issn.org/wp-content/uploads/2021/09/ISSNManual_ENG2015_23-01-2015.pdf
6. Paskin, Norman. Identifier interoperability : a report on two recent ISO Activities. Dostupno na: <http://www.dlib.org/dlib/april06/paskin/04paskin.html>
7. The DOI System. Dostupno na: <https://www.doi.org>

IV.2. Načela izgradnje predmetnog sustava (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Suzana Dimovski, viša knjižničarka

Dr. sc. Anita Katulić, viša knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima iz svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja: Polaznici će usvojiti znanja o izgradnji predmetnog sustava i načelima predmetne obrade prema modelu LCSH (eng. *Library of Congress Subject Headings*), bit će upoznati s mogućnostima praktične primjene Pravilnika i priručnika za predmetne odrednice te naučiti preuzimati predmetne odrednice NSK. Nakon webinaru polaznici će biti u mogućnosti oblikovati predmetne odrednice slijedeći načela predmetnog označivanja i proceduru predmetne obrade NSK.

Sadržaj: Webinar će prikazati izgradnju predmetnog sustava prema načelima dokumenta Pravilnik i priručnik za predmetne odrednice i uputiti na značaj izrade i održavanja nadziranih oblika predmetnih odrednica. Opisat će se načela predmetnog označivanja građe autoriziranim predmetnim odrednicama prema modelu predmetnog sustava Kongresne knjižnice LCSH (eng. *Library of Congress Subject Headings*). Cilj je radionice upoznati predmetne stručnjake s osnovnim pravilima, koja su u Pravilniku raspoređena u jedanaest poglavlja: (1) Opća pravila; (2) Izrada i održavanje autorizirane baze podataka; (3) Oblikovanje predmetnih odrednica; (4) Uputnice; (5) Napomene o opsegu ili opće napomene; (6) Imenska odrednica kao predmet; (7) Vremenske odrednice i vremenske dodatne odrednice; (8) Geografske odrednice i geografske dodatne odrednice; (9) Dodatne odrednice; (10) Višenamjenske dodatne odrednice; (11) Dodatne odrednice kontrolirane oglednim odrednicama. Prikazat će se vrste autoriziranih odrednica, vodećih i dodatnih, opća pravila njihove izrade, načela oblikovanja, redoslijed u bibliografskom zapisu, održavanje u bibliografskoj bazi i preuzimanje odrednica.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će u okviru praktičnog dijela oblikovati predmetne odrednice slijedeći načela predmetnog označivanja i proceduru predmetne obrade NSK.

Kompetencijska matrica: A.2.1., A.2.2., C.1.

Odabrana literatura:

1. ISO 5963-1985: Documentation – methods for examining documents, determining their subjects, and selecting index terms.
2. Library of Congress : Free-floating subdivision: an alphabetical index.

3. Library of Congress : Subject headings (LCSH)
4. MARC 21 Format for Authority Data. Dostupno na: <https://www.loc.gov/marc/authority/>
5. Pravilnik i priručnik za predmetne odrednice, NSK 2019. Dostupno na: <http://ps.nsk.hr/>
6. Dimovski, S., i Tuškan, K. (2018). Uloga normativne baze predmetnih odrednica u kontroli i razmjeni podataka u bibliografskom okruženju, *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 61(1), str. 509-529. <https://doi.org/10.30754/vbh.61.1.624>

IV.3. Sadržajna obrada knjižnične građe

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

Suzana Dimovski, viša knjižničarka

Namjena: Tečaj je namijenjen osposobljavanju katalogizatora za sadržajnu obradu građe u svim vrstama knjižnica.

Ishodi učenja: Polaznici će se upoznati s procesom i načelima sadržajne obrade knjižnične građe i kroz brojne primjere steći znanja potrebna za predmetno označivanje, izradu i korištenje predmetnih odrednica te označivanje građe klasifikacijskim oznakama.

Sadržaj: Tečaj će prikazati osnove standardizirane sadržajne obrade knjižnične građe prema načelima dokumenta „Pravilnik i priručnik za predmetne odrednice“. Opisat će se postupak sadržajne analize i razine sadržajne obrade pojedine vrste publikacija. Prikazat će se predmetno označivanje građe autoriziranim i slobodno oblikovanim predmetnim odrednicama. Bit će govora o vrstama autoriziranih odrednica, vodećih i dodatnih, njihovoj izradi, oblikovanju i uporabi u predmetnom označivanju građe. Ukazat će se na važnost izgradnje konzistentnog predmetnog sustava te prikazati izrada dvojezičnog hrvatsko-engleskog kontroliranog rječnika predmetnih odrednica i stvaranje veza između predmetnog sustava i klasifikacijskog sustava.

Istaknut će se važnost klasifikacije za pronalaženje i okupljanje knjižnične građe i predstaviti Normativna baza UDK, koja se koristi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, a temelji se na UDC Master Reference File-u (UDC MRF 2011.), povijesti i tradiciji klasifikacijske prakse u NSK, te pisanim uputama i smjernicama donesenim na Odjelu obrade – Normativni nadzor i sadržajna obrada u NSK. Opisat će se metodologija izrade Normativne baze, a njezina primjena objasniti će se na konkretnim primjerima iz bibliografske baze NSK.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje, vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će, služeći se primjerima iz prakse, opisati građu predmetnim i klasifikacijskim oznakama.

Kompetencijska matrica: A.2.

Odabrana literatura:

1. ISO 5963-1985: Documentation – methods for examining documents, determining their subjects, and selecting index terms.
2. Library of Congress : Free-floating subdivision: an alphabetical index.
3. Library of Congress : Subject headings (LCSH)
4. MARC 21 Format for Authority Data. Dostupno na: <https://www.loc.gov/marc/authority/>
5. Normativna baza UDK. Dostupno na: <http://udk.nsk.hr/>
5. Pravilnik i priručnik za predmetne odrednice, NSK 2019. Dostupno na: <http://ps.nsk.hr/>

6. Strategija Nacionalne i sveučilišne knjižnice: 2016.-2020.

Dostupno na: <http://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2012/01/Strategija-NSK-2016.-2020..pdf>

IV.4. Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Elia Ekinović Micak, viša knjižničarka

Ana Knežević Cerovski, prof., viša knjižničarka

Dr. sc. Mira Miletić Drder, knjižničarska savjetnica

Dr. sc. Mirna Willer, red. prof. u trajnom zvanju u miru

Dr. sc. Goran Zlodi, izv. prof.

Namjena: Webinar su namijenjeni stručnjacima koji se bave obradom građe u baštinskim ustanovama.

Ishodi učenja:

Nakon odslušanih webinar polaznici će:

- razumjeti namjenu, ciljeve i strukturu Pravilnika KAM
- samostalno se služiti Pravilnikom, pretraživati i filtrirati sadržaj kako bi pronašli i primijenili odgovarajuće upute
- usvojiti koncepte i nazivlje vezano uz identifikaciju i opis građe, agenata, mjesta i vremenskih raspona
- usvojiti najvažnija pravila o izvorima, odabiru i načinu oblikovanja podataka prema Pravilniku
- biti upoznati s novostima koje Pravilnik donosi u odnosu na aktualne standarde i praksu
- moći procijeniti utjecaj Pravilnika na radne procese u svojoj zajednici i/ili ustanovi
- moći utvrditi aplikacijski profil za primjenu Pravilnika u svojoj zajednici i/ili ustanovi

Sadržaj: Ciklus webinar se sastoji od 5 tematskih cjelina koje će se predstaviti u 5 termina. Uz uvodni webinar, svaka cjelina problemski će obraditi određeni sadržajni ili tehnički aspekt Pravilnika i njegove primjene na različite vrste građe i drugih jedinica opisa.

Voditelji će se izmjenjivati u skladu s temom webinar.

Knjige i druga omeđena tekstualna građa	Elia Ekinović Micak
Kartografska građa	dr. sc. Mira Miletić Drder
Nadzor nad imenima i nazivljem	Ana Knežević Cerovski
Ontologija (imenski prostor) za Pravilnik za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima	dr. sc. Mirna Willer i izv. prof. dr. sc. Goran Zlodi

U skladu s temom, svaka cjelina načelno će obuhvatiti:

- kratko predstavljanje strukture Pravilnika s uputama kako pretraživati i pregledavati sadržaj
- kratko predstavljanje koncepcije Pravilnika (vrste jedinica opisa, temeljno nazivlje itd.)
- primjer izrade aplikacijskog profila za određenu vrstu građe
- odabrane ogledne primjere na kojima će se pokazati primjena aplikacijskog profila

- specifična pitanja relevantna za temu (npr. kako odrediti naslov slike koja nema vlastitog naslova, kako odabrati usvojeno ime osobe koja se koristi različitim identitetima itd.)
- sličnosti i razlike u odnosu na dosadašnju praksu.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će u svakoj od tematskih cjelina analizirati primjere iz prakse, odnosno informacijskih sustava knjižnica, te na njih primjenjivati načela novog Pravilnika.

Kompetencijska matrica: A.1., G.1.

Odabrana literatura:

1. Vukadin, Ana; Mirna Willer. Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: novi hrvatski kataložni pravilnik. // Knjižnica 63, 3(2019), 13–41. Dostupno na: <https://knjiznica.zbds-zveza.si/knjiznica/article/view/7983/7472>
2. Vukadin, Ana. Pravilnik za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima: načela i struktura. // Arhivi, knjižnice, muzeji 20(2017), 110-129.
3. Vukadin, Ana. Novi pravilnik za katalogizaciju u kontekstu međunarodnih načela i standarda. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 59, 1/2(2016), 49-71.
4. Willer, Mirna; Gordon Dunsire. Bibliographic information organization in the Semantic Web. Oxford; Cambridge; New Delhi : Chandos Publishing, 2013.
5. IFLA-in knjižnični referentni model: konceptualni model za bibliografske informacije: definicija konceptualnog referentnog modela kao okvira za analizu neadministrativnih metapodataka koji se odnose na knjižnične izvore / IFLA-ina Skupina za pregled FRBR-a, urednička skupina za objedinjavanje Pat Riva, Patrick Le Bœuf i Maja Žumer ; [prijevod s engleskog Mirna Willer, Ana Barbarić]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2020.
6. ISBD : međunarodni standardni bibliografski opis / preporučila Skupina za pregled ISBD-a ; odobrio Stalni odbor IFLA-ine Sekcije za katalogizaciju. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2014.
7. RDA Toolkit. July 2021. Dostupno na: <https://www.rdatoolkit.org/>
8. Miletić Drder, Mira. Kartografska građa : upute za opis u bibliografskom formatu MARC 21. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2020. Dostupno na: https://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2020/12/Kartografska-grada_2020_OK.pdf
9. Miletić Drder, Mira. Budućnost obrade kartografske građe u knjižnicama, arhivima i muzejima – integrirani pristup da ili ne? // Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 59 (2016), 1/2; 191-205.
10. Pigac, S. Katalogizacija novina: pogled kroz konceptualne modele. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 59, 1-2(2016). [pristupljeno 25.11.2022.]. (Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr/vjesnik-bibliotekara-hrvatske/index.php/vbh/article/view/20/15>)
11. Žumer, M.; Aalberg, T.; O'Neill, E. Application of the FRBR/LRM Model to Continuing Resources. // IFLA WLIC 2019. [pristupljeno 25.11.2022.]. Dostupno na: <https://library.ifla.org/2464/1/208-zumer-en.pdf>
12. Jones, Ed. (2005). The FRBR Model as Applied to Continuing Resources. Library Resources & Technical Services, 49(4), p. 228
13. Gordon Dunsire. Ontology in practice = Ontologija u praksi. In: Arhivi, Knjižnice, Museji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture: zbornik radova. 24 (2021). ISSN 1849-4080. pp. 89-194. [Preprint](#).

IV.5. Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima:

identifikacija i opis agenata (*e-tečaj*)

Vrijednost tečaja: 0.6 CEU

Predavač/i:

Elia Ekinović Micak, prof., viša knjižničarka

Dr. sc. Ana Vukadin, knjižničarska savjetnica

Namjena: Tečaj je namijenjen stručnjacima u baštinskim ustanovama koji se bave opisom građe (katalogizatorima, dokumentaristima, kustosima i arhivistima).

Ishodi učenja: Nakon odslušanog tečaja polaznici će:

- razumjeti svrhu i načine opisa agenata (osoba, korporativnih tijela i obitelji) u informacijskim sustavima baštinskih ustanova
- služiti se samostalno Pravilnikom kako bi pronašli i primijenili upute o identifikaciji i opisu agenata
- usvojiti koncepte i nazivlje vezano uz identifikaciju i opis agenata (normativni nadzor, nadzor konteksta, upravljanje identitetima, usvojena pristupnica, varijantna pristupnica itd.)
- usvojiti pravila o izvorima podataka, odabiru i načinu oblikovanja imena i pristupnica za agente
- poznavati elemente opisa agenata (npr. biografija osobe, zanimanje osobe, ustroj korporativnog tijela, funkcija korporativnog tijela, genealogija obitelji itd.)
- poznavati elemente Pravilnika pomoću kojih se uspostavljaju odnosi između agenata i jedinica građe ili drugih jedinica opisa.

Sadržaj: Svrha je tečaja stručnjake koji se bave opisom građe u baštinskim ustanovama (katalogizatore, dokumentariste, kustose, arhiviste) upoznati s uputama za identifikaciju i opis agenata u Pravilniku za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Agenti su osobe, obitelji i korporativna tijela povezana s nastankom i životnim ciklusom građe (npr. autori, naručitelji, proizvođači, nakladnici, vlasnici, imatelji itd.). Identifikacijski i drugi podaci o agentima nužni su za razumijevanje provenijencije i konteksta građe te se bilježe u svim vrstama baštinskih ustanova, u opsegu koji odgovara svrsi i ciljevima ustanove. Cilj je tečaja rastumačiti polaznicima namjenu i opseg pojedinih elemenata i pravila kako bi mogli utvrditi aplikacijski profil za opis agenata u vlastitim ustanovama.

Tečaj je podijeljen u tri glavne cjeline. U uvodnoj cjelini objašnjava se važnost identifikacije i opisa agenata i predstavljaju vrste agenata (Pravilnik, poglavlje A 6.2). Ukratko se objašnjavaju načini/metode identifikacije i opisa agenata s obzirom na mogućnosti informacijskog sustava (strukturirani opis, nestrukturirani opis, identifikacija pomoću trajnih identifikatora) i kod svake metode upućuje se na odgovarajuće elemente u Pravilniku. Objašnjava se obveznost pojedinih elemenata. Upućuje se na važnost ujednačenih pravila za povezivanje podataka u suvremenom digitalnom okruženju (digitalni repozitoriji, Wikidata itd.).

U drugoj cjelini tumače se elementi Pravilnika potrebni za identifikaciju i opis osoba (Pravilnik, poglavlje 7, elementi 7.2 - 7.17): vrste imena, identifikatori, odredbe o načinu oblikovanja imena osoba s obzirom na izvore, odabir i način navođenja hrvatskih, stranih i međunarodnih usvojenih i varijantnih oblika imena te drugi elementi opisa. Obuhvaćena je i izrada pristupnica za osobe te odnosi osoba s drugim jedinicama opisa: jedinicom građe, mjestom i vremenskim rasponom. Na kraju cjeline priloženi su predlošci s reprezentativnim primjerima cjelovitog opisa osobe.

Treća cjelina obuhvaća elemente za identifikaciju i opis kolektivnih agenata - korporativnih tijela i obitelji (Pravilnik, poglavlje 7, elementi 7.18 – 7.50). Izlaže se prema istom obrascu kao i prethodna cjelina.

Sadržaj tečaja predstavljen je pomoću različitih metoda – teksta, grafičkih prikaza, Power Point prezentacija i videoprezentacija. Svaka cjelina sadržava i poveznice na relevantne vanjske sadržaje (kao dodatak „za one koji žele znati više“). Na kraju svake cjeline nalaze se zadaci za provjeru usvojenog znanja. Tečaj sadržava i kratak rječnik najvažnijih pojmova.

Trajanje: 6 sati

Metode poučavanja: Čitanje i rad na tekstu, poticanje interakcije sa sadržajima e-tečaja (istraživanje na temelju pripremljenog materijala i poveznica na vanjske sadržaje), samostalno učenje.

Mjerenje postignuća: Polaznici će nakon što prođu sve cjeline pristupiti rješavanju online testa.

Kompetencijska matrica: A.1., G.1.

Pristup e-tečaju u sustavu Srca za e-učenje MoD:

<https://mod.srce.hr/course/view.php?id=478>

Dodatne upute za pristup:

- Prijava u sustav Srca [MoD](#) odvija se putem AAI@EduHr elektroničkog identiteta ili lokalnog korisničkog računa (za one koji nemaju AAI@EduHr račun). Prilikom prvog ulaska u sustav za e-učenje MoD potrebno je u korisničkom profilu upisati adresu e-pošte.
- Za pristup tečaju potrebno je odabrati opciju „Svi e-kolegiji” u lijevom izborniku, nakon toga „Društveno-humanističko područje” te zatim e-tečaj „Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: identifikacija i opis agenata”.

Tečaju će se moći pristupiti do 31. prosinca 2024. godine.

Odabrana literatura:

1. Dunsire, Gordon. Reconstructing authorities : new approaches to the management and use of authority data. // Mirna Willer: Festschrift / urednice Tinka Katić i Nives Tomašević. Zadar : Morepress; Sveučilište u Zadru, 2020. Str. 81-98. Dostupno na: <https://morepress.unizd.hr/books/press/catalog/view/62/61/985-1>
2. Ekinović Micak, Elia. Entitet agent i odnosi u Pravilniku za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima. // Arhivi, knjižnice, muzeji 22(2019), 77-94.
3. Ekinović Micak, Elia. Odabir usvojenih oblika imena: međunarodna kataložna načela, Knjižnični referentni model i izvori podataka. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 61, 1(2018), 413-433. Dostupno na: <http://www.hkdrustvo.hr/vjesnik-bibliotekara-hrvatske/index.php/vbh/article/view/607>
4. Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Zagreb : Hrvatski državni arhiv: Muzejski dokumentacijski centar : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2021. Dostupno na: <https://pravilnik.kam.hr>
5. Respect for authority : authority control, context control and archival description / edited by Jean Dryden. Binghamton, NY : Haworth Information Press, 2007.

IV.6. Međunarodni standardni bibliografski opis za pojavni oblik (ISBDM) i Pravilnik za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima (KAM) – novo

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Elia Ekinović Micak, viša knjižničarka

Namjena: Tečaj je namijenjen stručnjacima koji se bave obradom knjiga i drugih vrsta građe u baštinskim ustanovama.

Ishodi učenja: Nakon odslušanog tečaja polaznici će:

- biti upoznati s novim međunarodnim standardom za bibliografski opis pojavnog oblika temeljenim na IFLA-inom knjižničnom referentnom modelu (IFLA LRM)
- razumjeti namjenu, ciljeve i strukturu ISBDM-a
- razumjeti namjenu, ciljeve i strukturu Pravilnika KAM
- biti upoznati s interoperabilnosti međunarodnog standarda i nacionalnog pravilnika na razini entiteta, svojstava entiteta, napomena, odnosa i rječničkih vrijednosti
- biti upoznati s interoperabilnosti odredaba međunarodnog standarda i nacionalnog pravilnika za izradu metapodataka na općoj razini
- biti upoznati s novostima koje ISBDM donosi u odnosu na objedinjeni ISBD, Pravilnik KAM i praksu
- moći procijeniti utjecaj ISBDM-a na sadašnju praksu
- moći procijeniti koliko je Pravilnik KAM već implementirao IFLA-in LRM u opisu pojavnog oblika
- moći procijeniti kako novi standard iskoristiti za unaprjeđenje Pravilnika KAM

Sadržaj: Webinar će obuhvatiti:

- kratko predstavljanje IFLA-inog knjižničnog referentnog modela (IFLA LRM) kao zajedničkog polazišta Pravilnika KAM i ISBDM-a
- predstavljanje strukture, namjene i ciljeva novog međunarodnog standarda za bibliografski opis pojavnog oblika, ISBDM-a
- kratko predstavljanje strukture, namjene i ciljeva Pravilnika KAM
- predstavljanje mapiranja elemenata ISBDM – KAM (na razini entiteta, svojstava entiteta, napomena, odnosa, rječničkih vrijednosti)
- predstavljanje i usporedbu općih odredaba za izradu metapodataka između ISBDM-a i Pravilnika KAM
- predstavljanje novosti koje ISBDM donosi u odnosu na objedinjeni ISBD i sadašnju praksu obrade građe
- predstavljanje koliko je Pravilnik KAM već implementirao IFLA-in LRM u opisu pojavnog oblika
- predstavljanje razlika između ISBDM-a i KAM-a u smjeru poboljšanja i unaprjeđenja Pravilnika

Trajanje: 1,5 sati

Metode poučavanja: predavanje, rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će analizirati primjere iz prakse te predlagati rješenja.

Kompetencijska matrica: A.1.1, A.1.2., G.2., G.3.

Odabrana literatura:

Teorijski okvir i struktura

1. Dunsire, G. (2023). Extent in ISBD for Manifestation. [Videosnimka]. YouTube. Dostupno na: <https://www.youtube.com/watch?v=IdRJNj2EShQ>

2. From ISBD to ISBDM: a bibliographic standard in transformation (2023) [Videosnimka]. YouTube. Dostupno na: <https://www.youtube.com/watch?v=N5Ll1p7829s>

3. IFLA (2022). ISBD revision: Aligning the ISBD to IFLA LRM, a chance to get involved! Dostupno na: <https://www.ifla.org/news/isbd-revision-aligning-the-isbd-to-ifla-lrm-a-chance-to-get-involved/>

4. Vukadin, A. (2016). Novi pravilnik za katalogizaciju u kontekstu međunarodnih načela i standarda. Vjesnik bibliotekara Hrvatske 59, 1/2: 49-71.

5. Vukadin, A.; M. Willer. (2019). Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: Novi hrvatski kataložni pravilnik. Knjižnica: Revija za područje bibliotekarstva in informacijske znanosti 63, 3: 13–41. Dostupno na: <https://knjiznica.zbds-zveza.si/knjiznica/article/view/7983/7472>

Konceptualni modeli

1. Riva, P.; P. Le Bœuf; M. Žumer (2020). IFLA-in knjižnični referentni model: Konceptualni model za bibliografske podatke. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo

Relevantni standardi i priručnici

1. IFLA (2014). ISBD: međunarodni standardni bibliografski opis / preporučila Skupina za pregled ISBD-a ; odobrio Stalni odbor IFLA-ine Sekcije za katalogizaciju. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo

2. ISBD for Manifestation (2023). Dostupno na: <https://www.iflstandards.info/ISBDM/>

3. Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (2021). Zagreb: Hrvatski državni arhiv: Muzejski dokumentacijski centar: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2023–04–27]. Dostupno na: <https://www.kam.hr/>

IV.7. Pravilnik KAM i serijska građa (*webinar*) – *novo*

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i: Mr. sc. Sonja Pigac, knjižničarska savjetnica

Namjena: Tečaj je namijenjen stručnjacima koji se bave obradom građe u baštinskim ustanovama (katalogizatorima, dokumentaristima, kustosima, arhivistima).

Ishodi učenja: Nakon odslušanog tečaja polaznici će:

- razumjeti namjenu, ciljeve i strukturu Pravilnika KAM
- samostalno se služiti Pravilnikom, pretraživati i filtrirati sadržaj kako bi pronašli i primijenili odgovarajuće upute za serijsku građu
- usvojiti koncepte i nazivlje vezano uz identifikaciju i opis građe, agenata, mjesta i vremenskih raspona
- usvojiti najvažnija pravila o izvorima, odabiru i načinu oblikovanja podataka prema Pravilniku
- biti upoznati s novostima koje Pravilnik donosi u odnosu na aktualne standarde i praksu opisa serijske građe
- moći utvrditi aplikacijski profil za primjenu Pravilnika u svojoj zajednici i/ili ustanovi

Sadržaj: Svrha tečaja je upoznati stručnjake koji se bave opisom građe u baštinskim ustanovama (katalogizatore, dokumentariste, kustose, arhiviste) s uputama za identifikaciju i opis serijske građe u Pravilniku za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima.

Serijska građa nalazi se u svim trima vrstama baštinskih ustanova, a primjenom Pravilnika KAM postigao bi se ujednačen opis te vrste građe bez obzira na različito organiziran način obrade, pohrane i dostupnosti građe u određenoj ustanovi.

Cilj je tečaja rastumačiti polaznicima strukturu Pravilnika i dati upute kako pretraživati, pregledavati te filtrirati elemente podataka potrebne za opis serijske tekstualne građe, uputiti ih u

opseg i obveznost pojedinih elemenata. U uvodnom dijelu webinara predstaviti će se koncepcija Pravilnika (vrste jedinica opisa, temeljno nazivlje itd.) s naglaskom na specifičnost serijske građe u okviru samog konceptualnog modela. U nastavku će se dati primjeri izrade aplikacijskih modela prema serijskoj građi na različitim medijima te primjeri implementacije pravilnika i mapiranja u sustav – na razini formata, ali i cjelokupnog informacijsko-knjižničnog sustava.

Također će biti riječ o vrstama odnosa između serijske građe, ali i serijske građe i agenata koji su raznim ulogama vezani uz njezino stvaranje, te sličnostima i razlikama u odnosu na dosadašnju praksu.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: predavanje, rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će analizirati primjere iz prakse te predlagati rješenja u skladu s uputama za identifikaciju i opis serijske građe u *Pravilniku za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima*.

Kompetencijska matrica: A.1., G.2., G.3.

Odabrana literatura:

1. Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Zagreb : Hrvatski državni arhiv: Muzejski dokumentacijski centar : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2021. Dostupno na: <https://pravilnik.kam.hr>.
2. Vukadin A. Pravilnik za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima. @rhivi [Internet]. 2017 [pristupljeno 25.11.2022.];(2):13-13. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/212970>.
3. Pigac, S. Katalogizacija novina: pogled kroz konceptualne modele. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 59, 1-2(2016). [pristupljeno 25.11.2022.]. (Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr/vjesnik-bibliotekara-hrvatske/index.php/vbh/article/view/20/15>).
4. Žumer, M.; Aalberg, T.; O'Neill, E. Application of the FRBR/LRM Model to Continuing Resources. // IFLA WLIC 2019. [pristupljeno 25.11.2022.]. Dostupno na: <https://library.ifla.org/2464/1/208-zumer-en.pdf>.
5. Jones, Ed. (2005). The FRBR Model as Applied to Continuing Resources. Library Resources & Technical Services, 49(4), p. 228.

IV.8. Važnost normativnih baza podataka za imena (webinar) – novo

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i: Ana Knežević Cerovski, viša knjižničarka

Petra Pancirov, knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima iz svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja: Nakon odslušanog webinara polaznici će razumjeti pojam, strukturu i važnost normativnih baza podataka za imena, važnost nadzora nad imenima, upoznat će se s identifikatorima za imena poput VIAF i ISNI identifikatora, ali i kontroliranim rječnicima koji se koriste u normativnim bazama za imena.

Bit će upoznati s korištenjem formata MARC 21 za normativne zapise te uvidjeti praktičnu primjenu formata u informacijskom sustavu Aleph na primjeru Normativne baze NSK za imena.

Sadržaj: Cilj je tečaja upoznati stručnjake koji se bave opisom građe u knjižnicama s važnošću normativnih baza podataka za imena. Normativni podaci unutar nekog informacijskog sustava moraju biti organizirani prema određenim pravilima. Korisnici tečaja upoznat će se s pravilima kako postupati s podacima, kako ih učiniti dostupnima na način na koji to očekuje korisnik.

Suvremeni korisnik očekuje da će moći istraživati, povezivati i dijeliti podatke koji moraju biti standardizirani, konzistentni i strukturirani.

Tečaj obuhvaća teorijski dio o normativnim bazama podataka, identifikatorima za imena poput VIAF i ISNI identifikatora i kontroliranim rječnicima koji se koriste u normativnim bazama za imena.

Standardizirani i strukturirani podaci podrazumijevaju normativni nadzor, zahtijevaju stručnost i kao takvi su kvalitetni i pouzdani te su budućnost u knjižničnoj zajednici. Jedan od oblika takvog organiziranja podataka je Normativna baza NSK za imena koju čine pristupnice za osobno ime, korporativno tijelo, korporativne sastanke i obitelj, a koja se temelji na formatu MARC 21 i informacijskom sustavu Aleph.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: predavanje, rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će se na primjerima iz prakse procjenjivati jesu li podatci standardizirani, konzistentni i strukturirani .

Kompetencijska matrica: A.1., G.2., G.3.

Odabrana literatura:

1. Bianchini, C. and Sardo, L. (2022). Wikidata: a new perspective towards universal bibliographic control. // *JLIS.it : Italian journal of library and information science*, 13, 1(2022), 291–311. DOI: 10.4403/jlis.it-12725

2. Dunsire, Gordon (01/01/2022). 'Bibliographic control in the fifth information age', 'Bibliographic control in the fifth information age'. // *JLIS.it : Italian journal of library and information science*, 13, 1(2022), 25-36. Dostupno na: <https://jlis.fupress.net/index.php/jlis/article/download/416/409>

3. Ekinović Micak, Elia ; Knežević Cerovski, Ana ; Pancirov, Petra. Korporativna tijela u kontekstu normativnog nadzora: Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (Pravilnik KAM) u AKM-zajednici. // *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 66, 2(2023), 79–109. DOI: <https://doi.org/10.30754/vbh.66.2.1086>

4. Getliher, Danijela; Knežević Cerovski, Ana. Izazovi otvorenog pristupa : važnost identifikatora u web okruženju = The challenges of open access: the importance of identifiers in web environment. // *Otvorenost u znanosti i visokom obrazovanju / uredila Ivana Hebrang Grgić*. Zagreb : Školska knjiga, 2018.

5. IFLA-in knjižnični referentni model: konceptualni model za bibliografske informacije: definicija konceptualnog referentnog modela kao okvira za analizu neadministrativnih metapodataka koji se odnose na knjižnične izvore / IFLA-ina Skupina za pregled FRBR-a, urednička skupina za objedinjavanje Pat Riva, Patrick Le Bœuf i Maja Žumer ; [prijevod s engleskog Mirna Willer, Ana Barbarić]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2020.

6. International Standard Name Identifier (ISNI). Dostupno na: <https://isni.org/>

7. Katalogizacija i klasifikacija. Dostupno na: <http://katalogizacija.nsk.hr/>

8. Knežević Cerovski, Ana; Pancirov, Petra. Normativna baza NSK danas. // *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 58, 1/2(2015), 175-188. Dostupno na: <http://hrcak.srce.hr/file/211876>

9. MARC 21 Format for Authority Data. Dostupno na: <https://www.loc.gov/marc/authority/>

10. Names of persons : national usages for entry in catalogues. 4th revised and enlarged ed. München <etc.>, 1996. Dostupno na: http://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/pubs/names-of-persons_1996.pdf

11. Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Zagreb : Hrvatski državni

arhiv: Muzejski dokumentacijski centar : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2021.

Dostupno na: <https://pravilnik.kam.hr>

12 Virtual International Authority File (VIAF). Dostupno na: <https://viaf.org/>

IV.9. Načela izgradnje žanrovskog sustava – *novo*

Vrijednost tečaja: 0.2 CEU

Predavač/i: mr. sc. Branka Purgarić-Kužić, knjižničarska savjetnica i Lucija Martina Vežić, knjižničarka

Namjena: Tečaj je namijenjen sadržajnim analitičarima u svim vrstama knjižnica.

Ishodi učenja: Polaznici će biti upoznati s novim pristupom u sadržajnom označivanju koje u fokus interesa stavlja pitanje što je djelo s obzirom na njegovu namjenu, organizaciju sadržaja, odabir teme te stilskih i drugih pretežito sadržajnih značajki. Nakon tečaja polaznici će biti u mogućnosti oblikovati i primjenjivati oznake za žanr ili oblik slijedeći načela označivanja i proceduru obrade NSK.

Sadržaj: Tečaj će prikazati izgradnju žanrovskog sustava NSK prema načelima dokumenta *Priručnik za izradu i dodjeljivanje usvojenih oznaka za žanr ili oblik*. Priručnikom su obuhvaćena pravila za dodjeljivanje i raspored oznaka za žanr ili oblik u bibliografskim zapisima i pravila za izradu i uređivanje normativnih zapisa, uključujući pravila za oblikovanje pristupnica i uputnica, oblikovanje napomena, brisanje ili izmjenu zapisa, kao i pravila upotrebe UDK klasifikacijskih oznaka za žanr ili oblik te rada u formatu MARC 21. Kroz vježbe analizirat će se primjeri iz prakse.

Trajanje: 2 sata

Metode poučavanja: Predavanje, rasprava, vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će na primjerima oblikovati i primjenjivati oznake za žanr ili oblik slijedeći načela označivanja i proceduru obrade NSK.

Kompetencijska matrica: A.2.1., A.2.2., G.3.

Odabrana literatura:

1. Priručnik za izradu i dodjeljivanje usvojenih oznaka za žanr ili oblik (radna verzija), Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2023.
2. Library of Congress Genre/Form Terms Manual. Dostupno na: <https://www.loc.gov/aba/publications/FreeLCGFT/freelcgft.html#GFTmanual>
3. ISO 25964-1:2011 Information and documentation – Thesauri and interoperability with other vocabularies. Part 1: Thesauri for information retrieval. Geneva : ISO, 2011.
4. Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Zagreb : Hrvatski državni arhiv : Muzejski dokumentacijski centar : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2021. Dostupno na: <https://pravilnik.kam.hr>
5. Purgarić-Kužić, Branka. Uloga žanra u bibliografskom univerzumu i novi nadzirani rječnik LCGFT.// Predmetna obrada: pogled unaprijed : zbornik radova / [Znanstveno-stručni skup "Predmetna obrada : pogled unaprijed", Knjižnice grada Zagreba, Gradska knjižnica, 20. svibnja 2016.] ; uredile Branka Purgarić-Kužić i Sonja Špiranec. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2017. Str. 94-118.

MODUL V: VREDNOVANJE, ISTRAŽIVANJE I PROJEKTNO UPRAVLJANJE

V.1. Metodologija anketnog istraživanja (*dostupno i u obliku webinara*)

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Aleksandra Pikić Jugović, knjižničarska savjetnica

Namjena: Knjižničarima i informacijskim stručnjacima koji planiraju provesti anketno znanstveno istraživanje.

Ishodi učenja: Od polaznika se očekuje da samostalno izvode anketno istraživanje.

Sadržaj:

1. Znanstveno istraživanje (faze istraživanja, problem istraživanja, hipoteza, nacrt istraživanja, cilj i svrha istraživanja, vrste znanstvenih istraživanja).
2. Metoda ankete (pravila i greške, uzorkovanje, tehnike mjerenja i tehnike prikupljanja podataka u anketnom istraživanju).
3. Struktura i sadržaj znanstvenog rada.
4. Vježba (postavljanje istraživačkog problema, koncepta, hipoteza, tvrdnji).

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje

Mjerenje postignuća: U praktičnom dijelu analizirat će se postavke anketnog istraživanja.

Kompetencijska matrica: E.4.; G.3.

Odabrana literatura:

1. Milas, G. Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima. Jastrebarsko : Naklada Slap, 2005.
2. Supek, R. Ispitivanje javnog mnijenja. 2. izd. Zagreb : Sveučilišna naklada Liber, 1981.

V.2. Primjena ISO standarda u knjižničnoj statistici

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

Dunja Marija Gabriel, prof., knjižničarska savjetnica

Matilda Justinić, viša knjižničarka

Dr. sc. Aleksandra Pikić Jugović, knjižničarska savjetnica

Dr. sc. Kristina Romić, viša knjižničarka

Namjena: Knjižničarima iz svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja: Polaznici će se temeljito upoznati s normama HRN ISO 2789:2014 i HRN ISO 11620:2014, statističkim podacima i pokazateljima iz Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica i načinima njihova korištenja u svrhu analiziranja i vrednovanja rada knjižnica u nacionalnom knjižničnom sustavu i podsustavima.

Sadržaj: Tečaj će sadržavati 3 radionice. Svaka radionica sastoji se od općeg dijela i posebnog dijela prema vrstama knjižnica:

1. Opći dio: HRN ISO 2789:2014 i HRN ISO 11620:2014
2. Statistički podaci i pokazatelji iz Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica u svrhu analiziranja i vrednovanja rada narodnih, školskih te

visokoškolskih i specijalnih knjižnica .

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će moći samostalno unositi potrebne statističke podatke prema različitim vrstama knjižnica.

Kompetencijska matrica: D.3., F.4., G.2., G.3.

Odabrana literatura:

1. HRN ISO 2789:2014 Informacije i dokumentacija -- Međunarodna knjižnična statistika (ISO 2789:2013)
2. HRN ISO 11620:2014 Informacije i dokumentacija -- Pokazatelji učinka knjižnice (ISO 11620:2014)
3. IFLA – Manifest o knjižničnoj statistici. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 55, 1(2012). Dostupno na: <http://www.hkdrustvo.hr/vjesnik-bibliotekara-hrvatske/index.php/vbh/article/view/334/329>
4. Library statistics for the twenty-first century world : proceedings of the conference held in Montreal on 18-19 August 2008 reporting on the global library statistics project / edited by Michael Heaney. Muenchen : K. G. Saur, 2009.
5. Measuring Library Performance : Principles and Techniques / Peter Brophy, editor. London : Facet Publishing, 2006.
6. Petr Balog, Kornelija. Prema kulturi vrednovanja u visokoškolskim knjižnicama. Osijek : Filozofski fakultet, 2010.
6. Poll, R. ; P. Boekhorst. Measuring quality : performance measurement in libraries. 2nd revised ed. Muenchen : K. G. Saur, 2007.
7. Standardi za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1999_06_58_1071.html

V.3. Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – najčešće pogreške (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Dunja Marija Gabriel, knjižničarska savjetnica

Dr. sc. Aleksandra Pikić Jugović, knjižničarska savjetnica

Dr. sc. Kristina Romić, viša knjižničarka

Namjena: Knjižničarima svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja: Nakon webinara polaznici će moći pravilno unijeti u Sustav tražene statističke podatke o poslovanju knjižnica. Bit će upoznati sa značajem pravilnog unosa statističkih podataka koji neposredno utječe na točan izračun vrijednosti u procesu mjerenja učinkovitosti poslovanja knjižnica (prema preporučenim pokazateljima uspješnosti knjižnica koji su odabrani iz međunarodne norme HRN ISO 11620:2014) te na koeficijente izvodljivosti predviđene u novim nacionalnim standardima za narodne knjižnice i za školske knjižnice.

Sadržaj: 1. Uvodni dio o kategorijama podataka u Sustavu

2. Statistički podaci iz Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o

poslovanju knjižnica. Polaznike će se upoznati s najčešćim pogreškama koje se javljaju prilikom unosa podataka u Sustav u svakoj kategoriji podataka, objasniti značenje pojedinog podatka te kako ih prikupljati za dobivanje relevantnih pokazatelja uspješnosti poslovanja knjižnica i koeficijentata izvodljivosti:

- narodnih knjižnica (Dunja Marija Gabriel)
- školskih knjižnica (Frida Biščan, dr. sc. Kristina Romić)
- sveučilišnih, visokoškolskih, znanstvenih i specijalnih knjižnica (dr. sc. Aleksandra Pikić Jugović).

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će planirati unos podataka u Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica.

Kompetencijska matrica: D.3.; F.4.; G.2.; G.3.

Odabrana literatura:

1. HRN ISO 2789:2014 Informacije i dokumentacija -- Međunarodna knjižnična statistika (ISO 2789:2013)
2. HRN ISO 11620:2014 Informacije i dokumentacija -- Pokazatelji učinka knjižnice (ISO 11620:2014)
3. IFLA – Manifest o knjižničnoj statistici. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 55, 1(2012).

Dostupno na:

<http://www.hkdrustvo.hr/vjesnik-bibliotekara-hrvatske/index.php/vbh/article/view/334/329>

V.4. Upisnik knjižnica: pomoć pri upisu školskim knjižnicama (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.1 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Kristina Romić, viši knjižničar za školske knjižnice

Namjena: Školskim knjižničarima

Ishodi učenja:

Tijekom webinara polaznici će usvojiti osnovne informacije o Upisniku knjižnica u Republici Hrvatskoj i upoznati se s podacima koji je potrebno upisati i dokumentima koje je potrebno priložiti. Naučit će kako pravilno unijeti tražene podatke o svojim knjižnicama/ustanovama i kako preuzeti tražene dokumente u online obrazac. Upoznat će se sa značajem Upisnika knjižnica koji sadrži osnovne podatke o upisanim aktivnim knjižnicama u Republici Hrvatskoj, bilo da djeluju kao pravne osobe ili kao knjižnice u sastavu drugih pravnih osoba.

Sadržaj: Webinar će sadržavati:

1. Uvodni dio – općenito o Upisniku knjižnica i njegovom sadržaju
2. Imenik – abecedni popis knjižnica i knjižnica u sastavu koje su dio Upisnika – koje elemente sadrži i mogućnosti pretraživanja
3. Obrazac upisnog lista za unos podataka knjižnica koje nisu u Upisniku odnosno prijavu promjena podataka za knjižnice koje su već dio Upisnika – na primjerima u Sustavu objasniti će se značenje svakog traženog podatka i koji su dokumenti potrebni za novi upisni list/nadopunu upisnog lista

Trajanje: 1 sat

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Mjerenje postignuća: U interakciji s polaznicima razradit će se elementi Upisnika knjižnica u RH.

Kompetencijska matrica: D.3., G.2., G.3.

Odabrana literatura:

1. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti [citirano: 2022-10-17]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_17_356.html
2. Pravilnik o Upisniku knjižnica [citirano: 2022-10-17]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_07_78_1483.html
3. Pravilnik o načinu upisa u sudski registar [citirano: 2022-10-17]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_12_121_2399.html
4. Upute za upis podataka u Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj [citirano: 2022-10-17]. Dostupno na: http://maticna.nsk.hr/wp-content/uploads/2020/10/Upute_za_upis_podataka_u_Upisnik_knjiznica_20201020-1.pdf
5. Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj [citirano: 2022-10-17]. Dostupno na: <http://upisnik.nsk.hr/upisnik-knjiznica/>

V.5. Osnove deskriptivne statistike za knjižničare s praktičnom primjenom u MS Excelu (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.2 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Aleksandra Pikić Jugović, knjižničarska savjetnica

Namjena: Knjižničarima i informacijskim stručnjacima koji planiraju raditi osnovne statističke analize.

Ishodi učenja: Polaznici bi trebali prepoznati vrstu varijable, odabrati primjereni element deskriptivne statistike za pitanje koje istražuju, naučiti primijeniti deskriptivnu analizu u MS Excelu te grafički prezentirati rezultate istraživanja.

Sadržaj: Ovaj tečaj zamišljen je kao kombinacija predavanja i vježbi te je namijenjen svim knjižničarima koji rade neki oblik izvješća - od matičara i voditelja knjižnica do istraživača knjižničara. Polaznike će se uputiti u deskriptivnu statistiku, analizu vremenskih nizova i grafičko prikazivanje rezultata u MS Excelu.

Tečaj će se sastojati od tri dijela. U prvom dijelu tečaja polaznici će se upoznati s definicijom statistike općenito i deskriptivne statistike posebno, različitim vrstama i izvorima statističkih podataka, jedinicama analize, varijablama i matricama. Nadalje, bit će upoznati i s odabranim elementima deskriptivne statistike poput mjera centralne tendencije: aritmetička sredina, medijan i mod te mjera disperzije: raspon, srednje odstupanje, standardna devijacija. Na kraju ovog dijela polaznici će raditi vježbe prepoznavanja različitih vrsta varijabli i podataka, izrade matrice te izračuna aritmetičke sredine, medijana i moda.

U drugom dijelu tečaja polaznici će se upoznati s definicijama populacije i uzorka, važnosti uzorka za istraživanja i statističke analize, najčešćim vrstama uzoraka te postupcima uzorkovanja koji se upotrebljavaju u knjižničarstvu. Nakon ovog dijela predavanja polaznici će za vježbu imati

zadatak izračunati kvotni uzorak.

U trećem i završnom dijelu tečaja polaznici će biti upoznati s postupkom uređivanja i prikazivanja podataka (grupiranje rezultata u razrede i izrade tablice s frekvencijama i postocima), deskriptivnom statistikom (mjerama centralne tendencije – aritmetička sredina, medijan i mod te mjere disperzije - raspon, srednje odstupanje, standardna devijacija, percentili) i grafičkim prikazima rezultata u MS Excelu. Polaznici će na kraju morati riješiti zadatke za vježbu koristeći se programom MS Excel pri izračunavanju aritmetičke sredine, medijana, moda, postotaka.

Trajanje: 2 sata

Metode poučavanja: Predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će rješavati zadatke i prikazivati određene podatke u programu MS Excel.

Kompetencijska matrica: D.3., E.4.2., G.2., G.3.

Odabrana literatura:

1. Petz, P.; Kolesarić, V.; Ivanec, D. Petzova statistika : osnovne statističke metode za nematematičare. - Jastrebarsko : Naklada Slap, 2012.
2. Prpić, M. Primijenjena statistika u MS Excelu. Zagreb: Likarija, 2018.

MODUL VI: ELEKTRONIČKI INFORMACIJSKI IZVORI I SISTEMSKO KNJIŽNIČARSTVO

VI.1. Izvori podataka Europske unije

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

Marija Šimunović, viša knjižničarka

Namjena: Radionica je namijenjena knjižničarima i studentima knjižničarstva svih vrsta knjižnica te svih dobnih skupina.

Ishodi učenja: Polaznici tečaja upoznat će se s različitim službenim informacijskim izvorima Europske unije te će nakon tečaja moći samostalno pretražiti predstavljene baze podataka, dati osnovnu informaciju o vrstama baza podataka ili načinu pretraživanja.

Sadržaj: Sadržaj tečaja podijeljen je u nekoliko dijelova, sa svrhom što jasnijeg predstavljanja službenih publikacija Europske unije.

1. Upoznavanje s osnovnim izvorom podataka o EU-u – www.europa.eu
2. Upoznavanje s online knjižarom EU-a koju vodi Ured za publikacije - <https://op.europa.eu/en/home>
 - a. Pregled dostupnih baza s primjerima uporabe
 - b. Primjeri i vrste pretraživanja
 - c. Opcije uporabe publikacija i vrste publikacija
 - d. Opcije slaganja publikacija u personalizirane popise literature
 - e. Vježbe na konkretnim primjerima publikacija
3. Upoznavanje sa statističkim portalom EUROSTAT – <https://ec.europa.eu/eurostat>
 - a. Pregled dostupnih vrsta podataka
 - b. Vježbe pretraživanja statističkih podataka
 - c. Vježbe pretraživanja EUROSTAT publikacija
4. Upoznavanje s portalom koji ispituje javno mnijenje na razini EU-a <https://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm>
 - a. Pregled portala
 - b. Vježbe na pretraživanju konkretnih tema
 - c. Pregled istraživanja
5. Upoznavanje s portalom koji nudi pristup zakonodavstvu EU-a - <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>
 - a. Osnovni pregled mogućnosti korištenja portalom
 - b. Pregled i mogućnosti pretraživanja Službenog lista EU-a - <https://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html>
 - c. Pregled i mogućnosti pretraživanja TED-a (Tenders Electronic Daily) - „Dodatak Službenom listu EU-a“ posvećen europskoj javnoj nabavi - <https://ted.europa.eu/TED/main/HomePage.do>
 - d. Pregled i mogućnosti pretraživanja nacionalnog prava u pojedinim državama

članicama EU-a - https://n-lex.europa.eu/n-lex/index_hr

6. Upoznavanje s portalima koji nude više informacija o europskim projektima
 - a. Osnovni portal za objave značajnih natječaja u RH – <https://strukturnifondovi.hr/>
 - b. Portal s dostupnim projektima iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova - <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>
7. Korisne informacije

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će pretraživati prikazane baze podataka te pronalaziti odgovarajuće informacije.

Kompetencijska matrica: D.3.3.; G.2.; G.3.

Odabrana literatura:

1. Službene internetske stranice Europske unije. Bruxelles, Odjel za komunikaciju Europske Komisije. Dostupno na: https://ec.europa.eu/info/index_hr [11.11.2019.]
2. Službene internetske stranice Ureda za publikacije Europske unije. Luxembourg, Ured za publikacije Europske unije. Dostupno na: <https://op.europa.eu/hr/home> [11.11.2019.]
3. Eurostat. Luxembourg, Eurostat. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html> [11.11.2019.]
4. EUR-Lex : Acces to EU Law. Luxembourg, Ured za publikacije Europske unije. Dostupno na: <https://op.europa.eu/hr/home> [11.11.2019.]

VI.2. Knjižnice i otvoreni pristup znanstvenim informacijama

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Ivana Hebrang Grgić, izv. prof.

Namjena: Knjižničarima u visokoškolskim, specijalnim i narodnim knjižnicama.

Ishodi učenja: Polaznici će steći temeljna znanja potrebna za proučavanje otvorenog pristupa znanstvenim informacijama kao i za početak rada na projektima ostvarivanja otvorenog pristupa.

Sadržaj: Povijest znanstvene komunikacije, načini komuniciranja, sudionici procesa znanstvene komunikacije, razvitak recenzijskog postupka, troškovi izdavanja znanstvenih časopisa, kriza dostupnosti znanstvenih informacija, razlozi krize i pokušaji rješavanja, objavljivanje u elektroničkoj sredini, prvi digitalni arhivi i časopisi, Budimpeštanska inicijativa o otvorenom pristupu, ostale inicijative i deklaracije, ostvarivanje otvorenog pristupa, citatna prednost u otvorenom pristupu, časopisi i izdavači upitne kvalitete.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje.

Mjerenje postignuća: Polaznici će opisati moguću primjenu usvojenih znanja u praktičnom radu u knjižnicama, dat će primjere ostvarivanja otvorenog pristupa iz svog profesionalnog iskustva te će predložiti eventualna poboljšanja.

Kompetencijska matrica: B.2.; C.1; D.; E.1.; E.3., G.2., G.3., G.6.

Odabrana literatura:

1. Harnad, S. Scholarly journals at the crossroads : a subversive proposal for electronic

publishing : an Internet discussion about scientific and scholarly journals and their future.

<http://www.arl.org/about/tour-this-website/1199-scholarly-journals-at-the-crossroads-a-subversive-proposal-for-electronic-publishing#.VvzjMtJ97Gg>

2. Hebrang Grgić, I. Open Access to scientific information in Croatia : increasing research impact of a scientifically peripheral country. Saarbrücken : Lambert Academic Publishing, 2011. <http://darhiv.ffzg.hr/1397/>

3. Hrvatski znanstveni časopisi : iskustva, gledišta, mogućnosti / uredila Ivana Hebrang Grgić. Zagreb : Školska knjiga, 2015.

4. SPARC institutional repository checklist and resource guide. <http://arxiv.org/abs/cs/0701137/>

5. Swan, A. The Open Access citation advantage : studies and results to date.

http://eprints.soton.ac.uk/268516/2/Citation_advantage_paper.pdf

6. Wagner, A. B. Open Access citation advantage : an annotated bibliography. // Issues in Science and Technology Librarianship. 60(Winter 2010). <http://www.istl.org/10-winter/article2.html>

7. Hebrang Grgić, I. Časopisi i znanstvena komunikacija. Zagreb : Naklada Ljevak, 2016.

VI.3. Digitalni repozitoriji (*dostupno i u obliku webinara*)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Radovan Vrana, red. profesor

Namjena: knjižničarima u visokoškolskim, specijalnim i narodnim knjižnicama.

Ishodi učenja: polaznici će steći temeljna znanja o digitalnim repozitorijima.

Sadržaj: Znanstveno komuniciranje prije i nakon 1990-ih. Definicija digitalnih repozitorija. Uloga digitalnih repozitorija. Vrste digitalnih repozitorija. Karakteristike digitalnih repozitorija. Sadržaji digitalnih repozitorija. Potvrda kvalitete sadržaja digitalnih repozitorija. Infrastruktura potrebna za rad digitalnih repozitorija. Softver potreban za rad digitalnih repozitorija. Budućnost znanstvenog objavljivanja. Primjeri dobre prakse.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će opisati sustav određenog digitalnog repozitorija i prednosti njegova korištenja.

Kompetencijska matrica: D.3.3.; G.2.; G.3.

Odabrana literatura:

1. Bantin, Philip C. Building Trustworthy Digital Repositories: Theory and Implementation. Rowman & Littlefield, 2016.

2. Dei, Sang. Preparing for linked data in digital repositories. 2016. Dostupno na:

<http://stars.library.ucf.edu/ucfscholar/23/> (11.9.2018.)

3. Digital repositories ten-years on: what do scientific researchers think of them and how do they use them?. // Learned Publishing 25(2012), 195–206.

4. Farrell, Maggie. Development of a Cross Institutional Digital Repository. Dostupno na:

<http://library.ifla.org/1239/> (11.9.2018.)

5. Research Data Repositories: Review of current features, gap analysis, and recommendations

for minimum requirements. Dostupno na:

<http://www.rdc-drc.ca/wp-content/uploads/Review-of-Research-Data-Repositories-2015.pdf>

(11.9.2018.)

6. Kumar, Roy Bijan. Institutional digital repositories. [S.l.] : LAP LAMBERT ACADEMIC PUBL, 2015.

7. Vrana, Radovan. Digital Repositories of Scientific Information at the Croatian Universities: Developing the Bridge towards e-Science // Proceedings of the ITI 2013, 35th International Conference on Information Technology Interfaces / Luzar-Stiffler, Vesna ; Jarec, Iva (ur.). Zagreb : University Computing Centre ; University of Zagreb, 2013. 145-150.

VI.4. Uporabljivost – temelj izgradnje mrežnih mjesta (*dostupno i u obliku webinara*)

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Radovan Vrana, red. profesor

Namjena: Predavanje je namijenjeno svim kolegicama i kolegama u knjižnicama čiji posao uključuje oblikovanje informacijskih izvora (organizacija sadržaja i izgled sučelja) koji će korisnicima knjižnica biti dostupni na world wide webu. Potrebna predznanja: osnove izrade web-stranica.

Ishodi učenja: Sudionici će slušanjem predavanja usvojiti znanja vezana uz načela oblikovanja mrežnih mjesta koja će moći praktično primijeniti u praksi.

Sadržaj: Izgradnja elektroničkih izvora informacija knjižnica na internetu dio je svakodnevnog posla knjižničara. Pritom je najčešće riječ o izgradnji ili oblikovanju web-mjesta (eng. web site) knjižnice koje sadrži osnovne informacije o knjižnici, njezinu fondu i uslugama. Kako bi oblikovanje web-mjesta knjižnica bilo uspješno i kako bi korisnici dobili kvalitetan izvor informacija o knjižnici, potrebno je primijeniti brojna znanja o organizaciji informacija u elektroničkoj okolini te načela oblikovanja sučelja prema elektroničkim informacijskim izvorima. Za postizanje uspjeha u oblikovanju kvalitetnih web-mjesta knjižnica potrebno je primijeniti koncept uporabljivosti. Općenito, uporabljivost se odnosi na djelotvornost, efikasnost i zadovoljstvo kojim korisnici ostvaruju pojedine ciljeve u nekoj okolini. U svijetu knjižnica, uporabljivost se odnosi na učinkovit pristup informacijama (Chowdhury). Općenito, uporabljivost možemo shvatiti i kao kvalitativni atribut kojim se utvrđuje lakoća korištenja korisničkog sučelja (prema informacijskom izvoru) (Nielsen). Zbog toga se uporabljivost smatra osobito važnom kod pitanja dizajna kvalitetnih web-sučelja, a taj pojam postao je i osobito važnim u području grafičkog dizajna. Rezultat primjene metoda kojima se provjerava stupanj primjene uporabljivosti na web-mjesta knjižnica, trebao bi za rezultat imati ne samo kvalitetnije web-sučelje knjižnice, nego i bolje elektroničke usluge dostupne putem interneta. Polaznici će biti upoznati s načelima oblikovanja kvalitetnih web-mjesta uključujući i nove trendove poput responzivnog dizajna te se upoznati s najčešćim pogreškama pri oblikovanju web-mjesta.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će izraditi analizu oblikovanja mrežnih mjesta.

Kompetencijska matrica: A.3.1-3.; B.2.1-3.; C.1.3.; D.1.3.; D.3.3.; G.2.

Odabrana literatura:

1. Douglas, Steven. 7 Usability Heuristics That All UI Designers Should Know. Dostupno na: <https://usabilitygeek.com/usability-heuristics-ui-designers-know/> (11.9.2018.)
2. 42 great usability-testing tools and resources for 2017. Dostupno na: <https://conversion-rate-experts.com/usability-testing-tools/> (11.9.2018.)
3. HTML Responsive Web Design. Dostupno na: http://www.w3schools.com/html/html_responsive.asp (11.9.2018.)
4. Responsive Web design basics. Dostupno na: <https://developers.google.com/web/fundamentals/design-and-ux/responsive/> (11.9.2018.)
5. Krug, Steve. Don't make me think! : a common sense approach to Web usability. Berkley : New Riders, 2017.

VI.5. Knjižnica i društveni mediji (Facebook, Instagram, Twitter – kako stvoriti virtualnu mrežu prijatelja)

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Dorja Mučnjak, knjižničarska savjetnica

Dina Mašina Delija, viša knjižničarka

Namjena: Za sve vrste knjižnica; mentore u knjižnicama, voditelje knjižnica, sve koji rade sa studentima i novim djelatnicima. Osnovno poznavanje internetskih servisa (e-mail, uporaba internetskih pretraživača) i uredskih alata za uređivanje teksta.

Isходи učenja: Na kraju programa očekuje se da će polaznici moći:

1. ocijeniti potrebu korištenja društvenim mrežama u vlastitoj knjižnici
2. odabrati društvenu mrežu koja odgovara potrebi same knjižnice
3. razviti plan korištenja društvenim mrežama u knjižnici
4. koristiti se osnovnim funkcijama društvenih mreža.

Sadržaj: Društveni mediji jedan su od glavnih načina komunikacije današnjeg doba. Njihova je prisutnost i upotreba svakim danom sve veća. Širok spektar funkcija društvenih medija, uz razmjenu različitog sadržaja, obuhvaća marketing i promidžbu, oglašavanje, poučavanje, informiranje, itd. Imali korisnički račun ili ne, većina je ljudi čula za Facebook, Instagram, Twitter, Youtube, LinkedIn, Pinterest, Reddit, Flickr...

Društveni mediji postali su i dio svijeta knjižnica. Knjižnice u Hrvatskoj slijede svjetske trendove. U hrvatskim knjižnicama općenito je najzastupljeniji i najpopularniji društveni medij Facebook. Sveprisutnost medija u svakodnevnom životu prepoznale su i knjižnice, koje su i same iskoristile brojne potencijale društvenih mreža. Knjižnice u Hrvatskoj još uvijek trebaju otkriti brojne mogućnosti i načine uporabe novih medija kako bi promovirale svoju djelatnost i pokazale da su u koraku s vremenom.

Ovim tečajem polaznicima će se približiti trenutačno najzastupljenije i najkorištenije društvene mreže u svijetu, a posredno u knjižnicama. Facebook kao društvena mreža koja je izgubila svoj prvobitni cilj spajanja osoba, postao je news-kanal za tvrtke i poznate osobe. Primat korištenja sve više preuzima Instagram te je potrebno uputiti knjižničare u tajne zanata. Twitter, iako relativno nepopularan u Hrvatskoj, u svijetu je važan kanal komunikacije.

Nakon tečaja polaznici će moći ocijeniti potrebu uporabe društvenih mreža u knjižnici, odabrati adekvatnu društvenu mrežu prema prepoznatim potrebama, razviti plan korištenja društvenim mrežama te se koristiti osnovnim funkcijama tri najzastupljenije društvene mreže: Facebooka, Instagrama i Twittera.

Tečaj će se odvijati u dva dijela: predavanje te vježbu, tijekom koje će polaznici rješavati praktične zadatke.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje i vježbe.

Mjerenje postignuća: Polaznici će otvoriti i administrirati profil na društvenim mrežama.

Kompetencijska matrica: C.1.; F.1.; F.2.; F.5; G.2.; G.3.

Odabrana literatura:

1. Holcer, Dunja. Smjernice za razvijanje usluga i korištenje društvenih mreža u narodnim knjižnicama. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 60, 4(2017), 147-159. [citirano: 2018-14-11].

Dostupno na:

<http://www.hkdrustvo.hr/vjesnik-bibliotekara-hrvatske/index.php/vbh/article/view/494/550>

2. Šiptar, Dejan. Društvene mreže u školskim knjižnicama : potencijal i stvarnost : diplomski rad. Zagreb : Filozofski fakultet, 2016. [citirano: 2018-14-11]. Dostupno na:

<http://darhiv.ffzg.unizg.hr/6878/>

3. Umreženi : društvene mreže i knjižnice u Hrvatskoj / uredila Breza Šalomon Cindori. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2015. [citirano: 2018-14-11]. Dostupno na:

<http://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2015/04/Umrezeni-drustvene-mreze-i-knjiznice-u-Hrvatskoj.pdf>

4. Hebrang Grgić, Ivana; Mučnjak, Dorja. Social networking phenomenon and its use in libraries = Fenomen društvenih mreža i njegova primjena u knjižnicama. Croatian Journal of Education 1, 17(2015), 217-241.

VI.6. Struktura i sadržaj mrežnih stranica - smjernice i preporuke za školske knjižnice i dječje odjele narodnih knjižnica (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Ana Sudarević, dipl. knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen školskim knjižničarima.

Ishodi učenja: Polaznici će prepoznati važnost oblikovanja mrežne stranice školske knjižnice identificirajući prednosti koje mrežna stranica donosi knjižnici i njenim korisnicima. Nakon webinara bit će u mogućnosti osmisliti strukturu mrežne stranice i definirati potreban sadržaj na temelju preporuka iz literature i pokazanih primjera.

Sadržaj: Virtualni prostor školske knjižnice danas je gotovo jednako važan kao i njezin fizički prostor. Uvažavajući navike i potrebe korisnika, podjednako učenika i učitelja, kao i mogućnosti koje pruža suvremena tehnologija te epidemiološka situacija u kojoj se trenutno nalazimo, školske knjižnice trebaju svoje poslovanje, usluge i promociju učiniti vidljivima i u virtualnom okruženju. Poticaji za oblikovanje mrežnih stranica školske knjižnice su brojni: komunikacija i interaktivnost u sinkrono i asinkrono vrijeme između knjižničara i korisnika, predstavljanje

knjižničnih usluga i aktivnosti korisnicima, ali i široj javnosti, dopuna knjižničnog fonda mrežnim izvorima znanja i informacija, mogućnost stvaranja vlastitih digitalnih materijala ili repozitorija i slično. Uza sve to, posebnu pozornost treba posvetiti edukaciji korisnika, čime se djeluje u skladu s IFLA-inim smjernicama, u kojima se ističe usmjerenost školske knjižnice na informacijsku i medijsku pismenost.

Stoga je oblikovanje mrežnih stranica školske knjižnice proces koji zahtijeva promišljanje i pomno planiranje. Kao pomoć u tome mogu poslužiti brojne preporuke i smjernice, podjednako za odabir i promociju sadržaja, kao i za odabir i uporabu digitalnih alata te servisa za njihovu tehničku izvedbu. Konačni cilj su kvalitetne, vjerodostojne i profesionalne mrežne stranice, koje će postati početna točka u potrazi za potrebnim informacijama i znanjima.

Tijekom izlaganja bit će predstavljeni preporučeni elementi za mrežnu stranicu školske knjižnice te prikazani reprezentativni hrvatski i strani primjeri.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će u praktičnom dijelu razmjenivati iskustva i navoditi adekvatne elemente sadržaja za mrežne stranice školskih knjižnica.

Kompetencijska matrica: C.1.; D.3.; G.2.

Odabrana literatura:

1. Braim Vlahović, Goranka. 2018. Virtualna slika školskih knjižnica: mrežne stranice školskih knjižnica kakve jesu i kakve bi trebale biti. <http://www.husk.hr/wordpress/wp-content/uploads/2018/10/Virtualna-slika-%C5%A1kolskih-knji%C5%BEnica.pdf> (pristupljeno 12. listopada 2020.)
2. 6 Steps to Create a Great School Library Website. *Looking Backward – No Sweat Library Lessons & Management That Works : reflections from A Middle School Librarian*. <https://lookingbackward.edublogs.org/2019/12/04/school-lib-website/> (pristupljeno 3. studenoga 2020.).
3. Chow, Anthony S. i dr. 2016. *How Usable Are School Library Websites? : A Random Sample from All Fifty States*. The Journal of Research on Libraries and Young Adults 7/2. http://www.yalsa.ala.org/jrly/w/wp-content/uploads/2016/06/Chow_Morris_School-Library-Websites_Final.pdf (pristupljeno 3. studenoga 2020.).
4. Herring, James E. 2008. Internetske i informacijske vještine : priručnik za učitelje i školske knjižničare. Dominović. Zagreb.
5. IFLA-ine smjernice za školske knjižnice. 2016. Ur. Schultz-Jones, Barbara; Oberg, Dianne. [Hrvatsko knjižničarsko društvo](#). Zagreb.

VI.7. Otvorena znanost i uloga knjižnica

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Jadranka Stojanovski, izv. profesorica

Namjena: knjižničarima u visokoškolskim i specijalnim knjižnicama.

Ishodi učenja: Na ovom tečaju polaznici će usvojiti znanja potrebna za poticanje trendova otvorenosti u ustanovi/knjižnici, osiguravanje potrebne podrške korisnicima – nastavnicima i

istraživačima u tijeku istraživanja, prilikom odabira časopisa za objavljivanje i prilikom pohrane njihovih radova i podataka u različite repozitorije, prepoznavanje promjena koje se zbivaju u znanstvenoj publicistici te upoznavanja s nizom besplatnih izvora informacija i publikacija, alata i usluga koje mogu unaprijediti poslovanje knjižnice.

Sadržaj: Globalna umreženost stavila nam je na raspolaganje mnoštvo informacija koje su drugi podijelili s nama i omogućila nam dijeljenje vlastitih razmišljanja, događaja, uradaka i materijala (fotografija, videa, glazbe i sl.) Svakodnevno na Facebooku i Twitteru objavljujemo sličice iz vlastitog života ili dijelimo tuđe "postove" koji su u skladu s našim interesima i stilom života. Dijeljenje je postalo naša svakodnevnica. No, kada se radi o stručnim i znanstvenim informacijama ili nastavnim materijalima, nailazimo na zid koji su podigli izdavači, akademske i istraživačke ustanove ili pojedinci, te nerijetko ostanemo uskraćeni za potrebnu informaciju ili nam je ona dostupna u obliku u kojem je ne možemo koristiti.

Kvalitetna znanstvena komunikacija ključna je za učinkovitost znanstvenih istraživanja i napredak društva, a bez obzira na različitost definicija, uvijek ima jedan zajednički nazivnik - dijeljenje. Dijeljenje ideja, metodologija, istraživačkih rezultata, informacija i znanja, donedavno se provodilo tek neformalnim kanalima znanstvene komunikacije. Zadnjih su godina inicijative otvorenosti sve glasnije, posebice u Europskoj uniji gdje se zemlje članice sustavno potiču na prihvaćanje politika otvorenosti. Više europskih zemalja prihvatilo je ove inicijative i donijelo nacionalne strategije otvorenog pristupa i otvorene znanosti.

Otvorena znanost ne odnosi se samo mogućnost čitanja znanstvenog rada u otvorenom pristupu, već na sve što online kultura umreženog svijeta podrazumijeva, a što akademska kultura tek treba prihvatiti. Otvorena znanost uključuje otvoreni pristup publikacijama i istraživačkim podacima, ali i redefinira cijeli proces znanstvene komunikacije, potiče otvoreni dijalog, otvoreni recenzijski postupak, otvorene formate i alate, otvorene standarde i otvorenu prosudbu. Zamislite svijet u kojem je sve što su ljudi otkrili organizirano i lagano dostupno svima, besplatno! To je cilj inicijativa otvorene znanosti.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: Predavanje i vježbe.

Mjerenje postignuća: Polaznici će pretražiti besplatne izvore informacija te opisati proces pohranjivanja određenog dokumenta u repozitorij.

Kompetencijska matrica: C.1., D.1., D.3., G.2., G.3.

Odabrana literatura:

1. Boulton, G., Campbell, P., Collins, B., Elias, P., Hall, W., Laurie, G., ... & Walport, M. (2012). Science as an open enterprise. The Royal Society.
2. Hebrang Grgić, Ivana. Citatna prednost znanstvenih radova objavljenih u otvorenom pristupu // Informacijska tehnologija u obrazovanju : znanstvena monografija / Lasić-Lazić, Jadranka (ur.). Zagreb : Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2014. Str. 155-169.
3. Petrak, Jelka. Otvoreni pristup: put k znanju kao javnom dobru // Slobodan pristup informacijama: 13. i 14. okrugli stol / Grašić Kvesić, Tea ; Hebrang Grgić, Ivana (ur.). Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2014. 43-55
4. Macan, Bojan. Repozitoriji u otvorenom pristupu: interoperabilnost kao jedini put // Slobodan pristup informacijama : 13. i 14. okrugli stol : zbornik radova / Grašić-Kvesić, Tea ; Hebrang Grgić, Ivana (ur.). Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2014. 56-71

5. Stojanovski, Jadranka. Open Access Infrastructure for Research in Croatia // Digital Presentation and Preservation of Cultural and Scientific Heritage / Pavlov, Radoslav ; Stanchev, Peter (ur.). Sofija, Bugarska : Institute of Mathematics and Informatics - Bulgarian Academy of Sciences, 2015. 79-88

VI.8. Arhiviranje weba: identifikacija, obrada, arhiviranje i korištenje u Hrvatskom arhivu weba (*dostupno i u obliku webinara, v. VI.9.*)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

Ingeborg Rudomino, prof., knjižničarska savjetnica

Karolina Holub, prof., knjižničarska savjetnica

Namjena: knjižničarima iz svih vrsta knjižnica, informacijskim stručnjacima.

Ishodi učenja: Po završetku tečaja od polaznika se očekuje da prepoznaju online građu za obradu prema postojećim kriterijima za odabir, katalogizaciju i arhiviranje mrežne građe. Također, polaznici će usvojiti radne procese pri selektivnom arhiviranju, harvestiranju .hr domene kao i procese odabira građe za tematske kolekcije te usvojiti znanja o načinu pretraživanja arhiviranog sadržaja.

Sadržaj: Tečaj će dati prikaz sadržaja na webu i njihovih svojstava. Predstavit će se inicijative arhiviranja weba u svijetu s naglaskom na kronologiju arhiviranja weba, kao i načini postupanja s obveznim primjerkom online građe. Usporedit će se metode i alati prikupljanja sadržaja s weba u Hrvatskoj i svijetu. Opisat će se radni proces u prikupljanju online obveznog primjerka u Hrvatski arhiv weba. Prikazat će se načini harvestiranja online sadržaja (.hr domena i tematska harvestiranja) te usporediti kvaliteta arhiviranja/harvestiranja građe. U sklopu vježbi polaznici tečaja će sudjelovati u pretraživanju i pregledavanju arhivirane građe.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanja i vježbe.

Mjerenje postignuća: Polaznici će pretraživati arhivirani sadržaj.

Kompetencijska matrica: B.2.; C.1.-2; G.2.

Odabrana literatura:

1. Meyer, E. T.; Thomas, A.; Schroeder, R. Web Archives. Web archives : the Future(s).

Dostupno na: <http://ssrn.com/paper=1830025>

2. Stirling, Peter; Chevallier, Philippe; Illien, Gildas. Web Archives for Researchers :

Representations, Expectations and Potential Uses. Dostupno na:

<http://www.dlib.org/dlib/march12/stirling/03stirling.html>

3. Niu, J. An overview of web archiving. // D-Lib Magazine 18,3/4(2012). Dostupno na:

<http://dlib.org/dlib/march12/niu/03niu1.html>

4. Pennock, M. (2013). Web-Archiving (DPC Technology Watch Report). Dostupno na:

http://www.dpconline.org/component/docman/doc_download/865-dpctw13-01pdf

VI.9. Arhiviranje weba: identifikacija, odabir, obrada i arhiviranje u Hrvatskom arhivu weba (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Karloina Holub, knjižničarska savjetnica

Ingeborg Rudomino, knjižničarska savjetnica

Namjena: Knjižničarima svih vrsta zainteresiranima za prihvata, obradu, pristup i arhiviranje mrežnih stranica, informacijskim stručnjacima, studentima knjižničarstva itd.

Ishodi učenja: Polaznici će na tečaju usvojiti znanja iz osnova arhiviranja weba: identifikacije, obrade, arhiviranja, načinima pristupa, vrstama alata za arhiviranje, mogućnostima pretraživanja i citiranja online građe te će po odslušanom tečaju biti u mogućnosti prepoznati građu koja je namijenjena arhiviranju u Hrvatski arhiv weba.

Sadržaj: Polaznicima će se objasniti što je to arhiviranje weba i zašto je važno arhivirati web, upoznat će se s počecima arhiviranja weba i dobiti uvid u prikaz različitih vrsta sadržaja na webu i njihovih svojstava. Predstaviti će se inicijative arhiviranja weba u svijetu s naglaskom na kronologiju arhiviranja weba. Opisat će se načini prihvata i pohrane ove vrste online publikacija. Usporedit će se metode i alati prikupljanja sadržaja s weba u Hrvatskoj i svijetu. Opisat će se načini prikupljanja mrežnih publikacija u Hrvatskom arhivu weba.

Prvi dio:

- povijest arhiviranja weba
- o arhivima weba
- primjeri arhiva weba u svijetu
- načini vizualizacije arhiviranog sadržaja

Drugi dio:

- odabir mrežne građe za obradu
- osnove katalogizacije mrežne građe
- načini arhiviranja mrežnih stranica u Hrvatskom arhivu weba
- pretraživanje i pregledavanje arhiviranog sadržaja
- citiranje arhiviranog online sadržaja

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će pretraživati arhivirani sadržaj.

Kompetencijska matrica: B.2.; C.1.-2; G.2.

Odabrana literatura:

1. Meyer, E. T.; Thomas, A.; Schroeder, R. Web Archives. Web archives : the Future(s).

Dostupno na: <http://ssrn.com/paper=1830025>

2. Stirling, Peter; Chevallier, Philippe; Illien, Gildas. Web Archives for Researchers : Representations, Expectations and Potential Uses. Dostupno na:

<http://www.dlib.org/dlib/march12/stirling/03stirling.html>

3. Niu, J. An overview of web archiving. // D-Lib Magazine 18,3/4(2012). Dostupno na:

<http://dlib.org/dlib/march12/niu/03niu1.html>

4. Brügger, Niels ; Ralf Schroeder, etc. The Web as History: Using Web Archives to Understand

the Past and the Present. Dostupno na: <http://discovery.ucl.ac.uk/1542998/1/The-Web-as-History.pdf>

MODUL VII: NAKLADNIŠTVO

VII.1. Elektroničko nakladništvo s posebnim naglaskom na e-knjigu

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Daniela Živković, red. prof. u miru

Veljko Kukulj, elektronički nakladnik

Namjena: pojedincima i ustanovama, uključivši knjižnice koje namjeravaju određeni sadržaj objaviti elektronički, kao i knjižnicama koje u svoj fond uključuju e-knjige i daju ih na korištenje.

Ishodi učenja: Po završetku tečaja od polaznika se očekuje da u skladu s ponuđenim standardima i zakonskim propisima zna odabrati najprikladniji format i uvjete korištenja za sadržaj koji želi objaviti ili nabaviti.

Sadržaj: Predavanje: Temeljni standardi u elektroničkom nakladništvu, poslovni procesi i strukture, tržišni modeli i autorskopravni okviri za nakladnike i knjižničare. Definicija e-knjige, njezine prednosti i nedostaci. E-knjiga u poslovanju nakladnika, distributera i knjižnica. Knjižnično nakladništvo. Radionica: Prikaz nastanka elektroničke publikacije i utvrđivanje uvjeta njezina korištenja.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: radionica - prikaz nastanka elektroničke publikacije i utvrđivanje uvjeta njezina korištenja licenciranjem

Mjerenje postignuća: Polaznici će obrazložiti odabir formata i uvjete korištenja elektroničke publikacije.

Kompetencijska matrica: D.1-2, E.1-3, F.5., G.2.

Odabrana literatura:

1. Europske knjižnice i izazovi e-nakladništva / Europski ured za knjižnične, informacijske i dokumentacijske usluge (EBLIDA) URL: <http://www.hkdrustvo.hr>
2. Horvat, A.; Živković, D. Između javnosti i privatnosti: knjižnice u vremenu e-knjige. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada, 2012.
3. Horvat, A.; Živković, D. Knjižnice i autorsko pravo. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada, 2009.
4. Živković, D. E-knjiga kao prilog intelektualnoj povijesti Hrvatske. // Knjiga i društvo: dijalog o intelektualnoj povijesti Hrvatske: zbornik radova s 1. međunarodnog znanstvenog skupa Knjiga i društvo održanog u Splitu, 23. rujna 2015. Split : Književni krug, 2019. Str. 29-39.
5. Živković, D. Elektronička knjiga - neka autorskopravna pitanja. // Vizija i stvarnost : zbornik u povodu 40 godina djelovanja Aleksandre Horvat u knjižničarstvu. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada, 2016. Str. 153-167.

VII.2. Članstvo u Crossrefu posredništvom Hrvatskog ureda za DOI (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Mr. sc. Danijela Getliher, knjižničarska savjetnica

Silvana Šehić, mag. informatologije

Lucija Martinić, mag. informatologije

Namjena: Webinar je namijenjen nakladnicima hrvatskih znanstvenih i znanstveno-stručnih časopisa.

Ishodi učenja: Nakladnici hrvatskih znanstvenih i znanstveno-stručnih časopisa po odslušanom tečaju usvojiti će osnovna znanja o identifikacijskom sustavu za DOI, o identifikatoru DOI, uslugama Hrvatskog ureda za DOI, kao i pogodnostima, uvjetima i načinima korištenja uslugom posredništvom Ureda. Webinar osposobljava nakladnike/polaznike procijeniti zadovoljavaju li uvjete učlanjenja u Crossref posredništvom Hrvatskog ureda za DOI te ih upoznaje s postupkom učlanjenja ili prelaska u nadležnost Ureda. Usvojena znanja polaznicima će otkloniti početne poteškoće pri potpisivanju Sporazuma, odabiru modela suradnje i načina dostave metapodataka te ih upoznati s njihovim obvezama koje proizlaze iz potpisanog Sporazuma.

Sadržaj: Cilj je webinara upoznati nakladnike hrvatskih znanstvenih i znanstveno-stručnih časopisa s radom Crossrefova registracijskog ureda u Republici Hrvatskoj - Hrvatskog ureda za DOI - njegovim uslugama, pogodnostima ostvarivanja članstva posredništvom Ureda, kao i dosadašnjim postignućima Ureda. Tijekom webinara objasnit će se što je identifikacijski sustav za DOI, zatim što je sam DOI i koje su prednosti njegove uporabe, čemu se može dodijeliti te kojim vrstama građe se DOI dodjeljuje posredništvom Hrvatskog ureda za DOI. Pojasnit će se način i uvjeti učlanjenja nakladnika u Crossref posredništvom Hrvatskog ureda za DOI, odnosno prelazak u nadležnost Ureda ranije samostalno učlanjenih nakladnika, modeli suradnje i načini dostave metapodataka i digitalnih objekata u Sustav DOI-HR te obveze koje nakladnici preuzimaju na sebe potpisivanjem Sporazuma. Također će se, u svrhu otklanjanja nejasnoća, prikazati najčešći problemi i poteškoće s kojima se nakladnici suočavaju prilikom potpisivanja Sporazuma, dostave metapodataka i digitalnih objekata te izračuna i registracije DOI-ja.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će se moći učlaniti u Crossref posredništvom Hrvatskog ureda za DOI te će biti upućeni u modele suradnje i načine dostave metapodataka i digitalnih objekata u Sustav DOI-HR.

Kompetencijska matrica: D.1.3., D.3.2., G.2.

Odabrana literatura:

1. Getliher, D.; S. Šehić; L. Martinić. Hrvatski ured za DOI i Sustav DOI-HR. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 62, 2(2019) , 191-212. URL: <https://doi.org/10.30754/vbh.62.2.768>
2. Getliher, Danijela, Silvana Šehić. Hrvatski ured za DOI u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu=The Croatian DOI office. // Glas@nsk.hr, 5, 15(2018), 31-38. URL: http://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2012/01/Glas_NSK_2019_Broj_15.pdf
3. Getliher, Danijela. Zašto je važan sustav DOI?. // Srce Novosti 72(2018), 5-6.
4. Crossref. URL: <https://www.crossref.org/>
5. DOI. URL: <https://www.doi.org>
6. Hrvatski ured za DOI. URL: <https://www.nsk.hr/doi>

VII.3. Uređivanje stručnih i znanstvenih časopisa

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Ivana Hebrang Grgić, izv. prof.

Namjena: Knjižničarima koji objavljuju radove u stručnim i znanstvenim časopisima, urednicima i članovima uredništava znanstvenih i stručnih časopisa iz svih područja, znanstvenicima koji objavljuju ili namjeravaju objavljivati radove u znanstvenim i stručnim časopisima.

Ishodi učenja: Polaznici će na tečaju naučiti razlikovati znanstvene od stručnih publikacija/radova, znat će objasniti i planirati proces pripreme i objavljivanja stručnih i znanstvenih časopisa i knjiga. Upoznat će način komunikacije između autora, urednika i recenzentata, naučit će ispravno oblikovati znanstveni/stručni rad tako da on bude u skladu s uputama autorima. Polaznici će naučiti ispravno koristiti i navoditi izvore te će upoznati metode otkrivanja plagijata.

Sadržaj: Povijest i struktura znanstvenih časopisa. Struktura znanstvenih članaka. Troškovi objavljivanja. Proces objavljivanja – zadaće urednika i suradnika (lektori, recenzenti, prevoditelji, redaktori prijevoda, izrađivači kazala, grafička priprema, dizajn). Znanstveni stil pisanja. Upute autorima. Načini citiranja literature. Znanstveni i stručni časopisi – postupak recenzije, kategorizacija radova, uloga urednika. Identifikacijske oznake u znanstvenim časopisima. Upute recenzentima. Otvoreni pristup. Autorsko pravo i znanstvena komunikacija. Etička pitanja.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će opisati sustav objavljivanja u znanstvenim i stručnim časopisima.

Kompetencijska matrica: D.1, E.3, F.5., G.2.

Odabrana literatura:

1. Hebrang Grgić, Ivana. Časopisi i znanstvena komunikacija. Zagreb : Naklada Ljevak, 2016.
2. Hebrang Grgić, Ivana. Open Access to scientific information in Croatia : increasing research impact of a scientifically peripheral country. Saarbrücken : Lambert Academic Publishing, 2011. Dostupno i na <http://darhiv.ffzg.hr/1397/>
3. Hrvatski znanstveni časopisi : iskustva, gledišta, mogućnosti / ur. I. Hebrang Grgić. Zagreb : Školska knjiga, 2015.
4. Horvat, A.; Živković, D. Knjižnice i autorsko pravo. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada, 2009., str. 93-110 i str. 131-134.
5. Odlyzko, A. The economics of electronic journals. <http://www.press.umich.edu/jep/04-01/odlyzko.html>
6. Petrak, J. Bibliometrijski pokazatelji u ocjenjivanju znanstvenog rada. // Liječnički vjesnik. 123(2001).
7. Šercar, T. Komunikacijska filozofija znanstvenih časopisa. Zagreb : Globus, 1988.

VII.4. Normizacija i norme za arhive, knjižnice i muzeje (*webinar*) – *novo*

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Marina Babić, dipl. novinarka

mr. sc. Danijela Getliher, knjižničarska savjetnica

Namjena: Webinar je namijenjen arhivistima, knjižničarima i muzealcima.

Ishodi učenja: Polaznici će tijekom ovog webinara usvojiti osnovna znanja o povijesti, svrsi i načinu rada međunarodnih, europskih i nacionalnih normiranih tijela. Usvojiti će osnovnu terminologiju iz područja normizacije. Upoznat će se s osnivanjem i radom Hrvatskog zavoda za norme, prednostima članstva u međunarodnim organizacijama, prednostima, oblicima i odgovornostima članstva hrvatskih pravnih tijela u Hrvatskom zavodu za norme, te strukturom rada normizacije i njezinim alatima. Naučiti će prepoznavati i pronalaziti norme koje su im potrebne u svakodnevnom radu. Moći će pratiti novosti u svijetu norma te će naučiti kako pretraživati katalog norma. Upoznat će se s radom normoteke i usvojiti potrebne pojmove i predznanja koji će im koristiti za usvajanje daljnjih znanja iz područja normizacije na tečaju *Primjena norma za knjižničare i informacijske i dokumentacijske stručnjake*.

Sadržaj: Polaznici će se u uvodnom dijelu upoznati s međunarodnim, europskim i nacionalnim normiranim tijelima i organizacijama, razinama normizacije, povijesti i razvojem te ciljevima normizacije. Predstaviti će se povijest i svrha osnivanja hrvatskog normiranog tijela, te prikazati kako je Republika Hrvatska u pregovorima za ulazak u EU morala prihvatiti europske norme i osnovati svoje nacionalno normirano tijelo. Predstaviti će se što sve donosi članstvo u međunarodnim organizacijama. Polaznici će se upoznati s radom i strukturom rada Hrvatskog zavoda za norme, zakonskim okvirima prema kojima su uređena načela i ciljevi hrvatske normizacije, pripremom i objavljivanjem hrvatskih normi, te članstvom u međunarodnim organizacijama i financiranjem takvih tijela.

Webinar će polaznike upoznati s područjima normizacije, osnivanjem i radom tehničkih odbora, sudjelovanjem u radu radnih skupina, zaduženjima i pogodnostima članova tehničkih odbora, te s normotekom i katalogom norma.

Na primjeru tehničkog odbora *HZN/TO 46 Bibliotekarstvo, dokumentacija i informacije*, iz područja osnovnih norma, pojasnit će se svrha, način rada, pogodnosti i obveze djelovanja jednog odbora. Polaznici će biti upoznati s normama koje normiraju segmente rada i djelovanja arhiva, knjižnica i muzeja. Na konkretnom primjeru bit će prikazano koje norme i kako pomažu knjižničarima u radu s nakladnicima i što se postiže normizacijom u ovom području.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje, rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će izdvojiti norme koje im mogu biti od koristi u svakodnevnom radu.

Kompetencijska matrica: E.1.2., E.3.1., F.5., G.3.

Odabrana literatura:

1. Zakon o normizaciji (NN 163/2003)
2. Unutrašnja pravila za normizaciju [Hrvatski zavod za norme - Unutrašnja pravila za normizaciju \(hzn.hr\)](http://hzn.hr)
3. Pojmovi, nazivi i definicije [Hrvatski zavod za norme - Pojmovi, nazivi i definicije \(hzn.hr\)](http://hzn.hr)
4. Hrvatski tehnički odbor HZN TO 46
31.45.242.218/HZN/Adresar.nsf/wFrameset?OpenFrameSet&Frame=Down&Src=%2FHZN%2FAdresar.nsf%2F9ae16198d850bfd8c1256cba00551a84%2F7724812632b56845c1256cec004ce31f%3FOpenDocument%26AutoFramed

VII.5. Primjena norma za knjižničare i informacijske i dokumentacijske stručnjake – *novo*

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Marina Babić, dipl. novinar i mr. sc. Danijela Getliher, knjižničarska savjetnica

Namjena: Ciljana skupina polaznika su knjižničari, informacijski i dokumentacijski stručnjaci kojima je predmet interesa upoznavanje i primjena međunarodnih normiranih identifikatora, opisa i poveznih metapodataka u knjižnicama, muzejima, arhivima te industrijama sadržaja, uključujući nakladnike i druge dobavljače sadržaja kao što su platforme za objavu publikacija, citatne i druge baze podataka. Za ovaj tečaj potrebno je znanje usvojeno na webinaru *Normizacija i norme za archive, knjižnice i muzeje*.

Ishodi učenja: Polaznici će nadograditi osnovna znanja stečena na webinaru *Normizacija i norme za archive, knjižnice i muzeje*. Po završetku tečaja polaznici će biti u mogućnosti služiti se podacima iz međunarodnih i europskih razina normizacije. Moći će pretraživati novosti o dokumentima važnima za njihovo poslovanje. Moći će sudjelovati u online radionicama koje organiziraju CEN i ISO. Bit će im omogućen pregled norma po izboru u zaštićenoj verziji. Upoznat će se s procesom prijevoda i objave norma, sudjelovanjem u javnoj raspravi i popunjavanjem obrazaca za komentare. Također će naučiti prepoznati važnost primjene norma u poslovanju te koje su norme važne za njihovo područje i kako ih primjenjivati u poslovanju.

Usvojit će osnovna znanja o međunarodnim normama koje propisuju kako urediti serijsku ili monografsku publikaciju, koji su normirani elementi i gdje se i kako navode na publikacijama. Usvojit će znanja o strukturi normi identifikacijskih sustava te koji su normirani identifikatori. Upoznat će se sa strukturom, primjenom i interoperabilnosti identifikatora i pridruženih metapodataka i radom sustava na međunarodnoj razini.

Sadržaj: Polaznicima će se predstaviti svi alati za rad u normizaciji koji postoje na nacionalnoj, ali i na međunarodnim razinama. Bit će educirani kako prepoznati važnost primjene norma u poslovanju te koje su norme važne za njihovo područje. Polaznici će moći pregledavati norme u repozitoriju Hrvatskoga zavoda za norme, a također i posjetiti normoteku gdje će im biti predstavljen sustav pretraživanja te mogućnost besplatnog uvida u norme. Polaznici će također dobiti informacije o upotrebi norma u pisanju znanstvenih radova. Upoznat će se s radom tehničkih odbora, a posebno radom tehničkog odbora HZN TO 46, *Bibliotekarstvo, dokumentacija i informacije* te s normama iz ovog područja i njihovom primjenom u svakodnevnom radu. U konkretnijem smislu govorit će se o normama koje propisuju primjenu normiranih identifikatora i normirani način uređivanja publikacija što je sve više predmet interesa knjižnica, nakladnika, bibliografskih i citatnih baza podataka, repozitorija, sveučilišta, pokrovitelja itd.

Trajanje: 4-5 sati

Metode poučavanja: Predavanje, vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će izdvojiti međunarodne norme koje im mogu koristiti u radu.

Kompetencijska matrica: D.1.1., E.2.1., E.3.1., F.5., G.3.

Odabrana literatura:

1. Unutrašnja pravila za normizaciju UPN 1 do UPN 6. Hrvatski zavod za norme.
2. ISO publikacija Teaching Standards (dostupna besplatna verzija online),
3. ISO publikacija My ISO job (dostupna besplatna verzija online)
4. Hakala, J. The Seven Levels of Identification: an Overview of the Current State of Identifying Objects within Digital Libraries. // *Electronic Library and Information Systems* 40, 4(2006),

361-371.

5. Hakala, J. Persistent identifiers – an overview [citirano: 2023-11-17]. Dostupno na:
https://www.academia.edu/77589367/Persistent_identifiers_an_overview

MODUL VIII: DIGITALIZACIJA GRAĐE

VIII.1. Virtualne izložbe digitalizirane građe (*dostupno i u obliku webinara*)

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Sofija Klarin Zadravec, knjižničarska savjetnica

Iva Adžaga Ašperger, knjižničarka

Sanja Lapiš, knjižničarka

Namjena: Knjižničarima i ostalim zainteresiranim kandidatima za korištenje alata za izradu virtualnih izložbi.

Ishodi učenja: 1. Polaznici će povećati znanje o virtualnoj izložbi kao načinu predavljanja digitalnog sadržaja, moći će prepoznati vrste virtualnih izložbi i alata za njihovu izradu.

2. Polaznici će biti u mogućnosti samostalno izraditi virtualnu izložbu – odabrati i pripremiti sadržaj virtualne izložbe, definirati njezinu strukturu u skladu s temom i sadržajem te odabrati primjerene načine predavljanja.

3. Polaznici će naučiti osnove rada u administracijskom sučelju WordPress te će stečena znanja moći primijeniti na sve vrste predložaka (web-stranica) u navedenom sustavu.

4. Polaznici će biti osposobljeni za samostalnu izradu, objavljivanje i uređivanje sadržaja virtualne izložbe korištenjem CMS-a WordPress.

Sadržaj: Virtualna izložba je „mrežno utemeljena višemedijska zbirka informacijskih objekata koja se uspostavlja oko određene teme, pojma ili ideje i tehnološki je primjerena za korisnički usmjereno iskustvo otkrivanja, učenja, sudjelovanja i zabave kroz svojstva dinamičnog proizvoda i usluge“ (S. Foo, 2012.). Izradom virtualnih izložbi nastoji se popularizirati i povećati korištenje digitaliziranih sadržaja, ali u manjim ustanovama one mogu predstavljati i prvi korak u izgradnji zbirke digitalizirane građe. Izrada virtualne izložbe nije nadomjestak za uspostavu sustava za upravljanje digitalnom građom (repozitorija, digitalne knjižnice) već njegova nadopuna. Za ustanove s već uspostavljenim digitalnim zbirkama, virtualne izložbe omogućuju okupljanje sadržaja radi boljeg predavljanja i marketinga čitavoga sustava digitalne knjižnice i njezina sadržaja. Važan aspekt virtualnih izložbi njihova je obrazovna komponenta, pri čemu se građa može organizirati kroz različite razine složenosti za različite skupine korisnika, što utječe na odabir sadržaja, instrumente i definiranje usluga.

U radionici će se uvodno prikazati koncept virtualne izložbe digitalizirane građe, dosadašnji rad na izradi virtualnih izložbi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu te ostalim knjižnicama i predstaviti alati za izradu virtualnih izložbi. Praktični dio radionice obuhvatit će izradu virtualne izložbe u CMS sustavu WordPress: prijavu u administracijsko sučelje, rad s nadzornom pločom, izradu i uređivanje sadržaja, strukturiranje putem stranica i kategorija, integraciju multimedijalnih elemenata u sadržaj te osnove administriranja CMS sustava.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će izraditi virtualnu izložbu u CMS sustavu WordPress.

Kompetencijska matrica: B.2.1, B.2.2, D.3, F.2, G.2.

Odabrana literatura:

1. INDICATE (International Network for a Digital Cultural Heritage e-Infrastructure) (2012,

ed.). Handbook on virtual exhibitions and virtual performances. Version 1.0 (August 2012) [citirano: 2016-11-05]. Dostupno na: <http://www.indicate-project.eu/>

2. Foo, S. Online Virtual Exhibitions: Concepts and Design Considerations. // DESIDOC Journal of Library and Information Technology, Vol. 28, No. 4, July 2008, pp. 22-34

3. Marin, A. ; S. Sambolić. Virtualne izložbe Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu // 18. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Rovinj, 26.-28. studenoga 2014. Zagreb : Hrvatsko muzejsko društvo, 2015. Str. 290-299.

4. Klarin Zadravec, S. Radionica Virtualne izložbe i kreativne industrije. // 18. Seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Rovinj, 26.-28. studenoga 2014. Zagreb : Hrvatsko muzejsko društvo, 2015. Str. 288.

5. Klarin Zadravec, S.; D. Koljenik; A. Marin. Posredovanje digitalne kulturne baštine : primjer izgradnje mreže virtualnih izložbi Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. // 22. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Poreč, 21. – 23. studenoga 2018. / ur. V. Hodak, D. Machala, D. Polanski, A. Vukadin. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2019. Str. 115–132.

VIII.2. Digitalizacija starih novina

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Matilda Justinić, viša knjižničarka

Dr. sc. Sofija Klarin Zadravec, knjižničarska savjetnica

Renata Petrušić, prof., knjižničarska savjetnica

Namjena: Knjižničarima koji planiraju sudjelovati u projektima digitalizacije.

Ishodi učenja: Po završetku tečaja od polaznika se očekuje da će svladati temeljne elemente pripreme i provedbe projekta digitalizacije novina, izrade metapodataka u svrhu pohrane, pretraživanja i korištenja te steći vještinu tehničke obrade preslika.

Sadržaj: Osnovni je cilj radionice stjecanje spoznaja o digitalizaciji starih novina, svojstvima novina koja utječu na digitalizaciju te svojstvima novina kao bibliografskog entiteta koja utječu na organizaciju informacija digitalnih zbirki starih novina te izgradnju sustava digitalnih knjižnica starih novina.

Predstavit će se model podataka i sustav za upravljanje digitaliziranim novinama i časopisima koji je primijenjen u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, kao i radni proces, te *Portal digitalizirane stare hrvatske novine i časopisi*.

Naznačit će se stanje digitalizacije starih novina u Hrvatskoj i svijetu (iskustva, smjernice, djelovanje IFLA-e, projekti).

Radionica će upozoriti na ključne elemente u izradi projekta digitalizacije novina te pripremu metapodataka za dostavu europskoj digitalnoj knjižnici – Europeani.

U praktičnom će dijelu radionice polaznici osmisлити ključne elemente projekta digitalizacije novina te svladati vještinu obrade digitalnih preslika novina kao pripreme za postupak OCR-a i objavu digitaliziranih novina.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će opisati obilježja digitalnih sadržaja s obzirom na zaštitu i očuvanje te metode dugoročnog očuvanja digitalnih sadržaja.

Kompetencijska matrica: B.2.1, B.2.2, G.2.

VIII.3. Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama – novo

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Sofija Klarin Zadravec, knjižničarska savjetnica

Karolina Holub, knjižničarska savjetnica

Renata Petrušić, prof., knjižničarska savjetnica

Matilda Justinić, viša knjižničarka

Iva Adžaga Ašperger, knjižničarka

Sanja Lapiš, knjižničarka

Namjena: Namijenjeno je knjižničarima svih vrsta knjižnica koji rade ili će raditi s digitalnom građom.

Ishodi učenja: Polaznici će na radionici usvojiti znanja o radnim procesima i normama u postupcima trajne pohrane i korištenja digitalne građe (digitalizirane i izvorno digitalne) u knjižnicama. Polaznici će po odslušanoj radionici dobiti uvid u cjeloviti proces upravljanja digitalnom građom te biti u mogućnosti koristiti alate za trajnu pohranu i objavu na portalu e-Kultura uspostavljenom u sklopu projekta *e-Kultura: Digitalizacija kulturne baštine*.

Sadržaj: Trajna pohrana i zaštita digitalne knjižnične građe na nacionalnoj razini omogućena je uspostavom Središnjeg sustava za trajnu pohranu koji je razvilo Ministarstvo kulture i medija.

Na radionici će se predstaviti proces uključivanja knjižnica u Središnji sustav za trajnu pohranu te dati smjernice i upute za korištenje novih alata i sustava e-Kultura. Radionica je podijeljena u četiri cjeline.

U uvodnom dijelu pojasnit će se uloga NSK kao matične knjižnice, domenskog agregatora i ustanove koja je zadužena za izgradnju Hrvatske digitalne knjižnice. Prikazat će se preduvjeti i modeli uključivanja knjižnica u sustav.

U drugom dijelu dat će se pregled izjava o pravima i licencijama koje je potrebno koristiti u izradi metapodataka digitalne građe za označivanje njihovog autorskopavnog statusa te naznačiti utjecaj autorskog prava na digitalizaciju i dostupnost građe.

U trećem dijelu predstaviti će se način pripreme građe za digitalizaciju te tehnički i administrativni metapodaci koje je potrebno bilježiti.

U četvrtoj cjelini prikazat će se načini integracije podataka u Središnji sustav za trajnu pohranu, predstaviti će se modul za praćenje radnog procesa digitalizacije građe i njegova uloga u procesu trajne pohrane te će se objasniti najvažniji elementi radnog procesa u Središnjem sustavu. Uz to, dat će se i prikaz metapodataka koji su nužni za dostavu na portal e-Kultura i u Europeanu.

Trajanje: 4 sata

Metode poučavanja: radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će analizirati primjere iz prakse te implementirati rješenja dobivena temeljem uvida u cjeloviti proces upravljanja digitalnom građom.

Kompetencijska matrica: B.2., C.1.1., D.2.1., D.3.

Odabrana literatura:

1. Smjernice za digitalizaciju kulturne baštine. Dostupno na: https://min-kulture.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/digitalizacija%20kulturne%20bastine/Smjernice%20za%20digitalizaciju%20gra%C4%91e%20eKultura%2C%20srpanj2023_.docx
2. Standard za digitalne knjižnice (NN 103/2021). Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1836.html
3. Pravilnik o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 27/2023). Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_03_27_452.html
4. OAIS Reference Model ISO (14721). Dostupno na: <http://www.oais.info/>
5. Stančić, H. Teorijski model postojanog očuvanja autentičnosti elektroničkih informacijskih objekata. Doktorska disertacija. Zagreb : Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. Dostupno na: <https://www.bib.irb.hr:8443/244465>

VIII.4. Digitalne zbirke: temelj izgradnje digitalne knjižnice

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Jadranka Stojanovski, izv. profesorica

Dr. sc. Radovan Vrana, red. profesor

Namjena: Knjižničarima koji namjeravaju pristupiti izradi digitalne zbirke ili su uključeni u održavanje već postojeće.

Ishodi učenja: Sudionici će usvojiti temeljna znanja vezana uz ključne segmente oblikovanja, izrade i održavanja digitalnih zbirki.

Sadržaj: Polaznici će se upoznati s teorijskim postavkama digitalnih zbirki te s načelima i pristupima pri oblikovanju digitalnih zbirki u znanosti, obrazovanju i kulturi. Protumačit će im se osnovni kriteriji pri odabiru građe za uključivanje u digitalne knjižnice i detaljno će se upoznati s postupcima izgradnje digitalnih zbirki i njihovim životnim ciklusom. Opisat će se mogući postupci digitalizacije. Detaljniji pregled načina opisivanja sadržaja i organizacije digitalnih zbirki omogućit će uvid u najnovije trendove u primjeni standarda. Kraći osvrt pojasnit će pitanja vezana uz autorska prava, kao i važnost planiranja, praćenja, prosudbe i promocije. Na kraju će se opisati moguće usluge koje prate razvoj digitalnih knjižnica i elementi prosudbe korisničkih sučelja.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će opisati organizaciju jedne digitalne zbirke, metode njenog korištenja i razvoja.

Kompetencijska matrica: B2.2-3, D.3.1-2, G.2

Odabrana literatura:

1. Banerjee, Kyle; Reese, Terry Jr. Building Digital Libraries. Neal-Schuman Publishers, 2018.
2. Lesk, Michael. Understanding digital libraries. San Francisco : Morgan Kaufman, 2005.
3. Holbrook, Gloria J. Academic and Digital Libraries: Emerging Directions and Trends. New York : Nova Science Publishers, 2018.
4. Xie, Iris; Matusiak, Krystyna K. Discover digital libraries : theory and practice. Amsterdam:

Elsevier, 2016.

VIII.5. Uspostava digitalne zbirke na temelju softverskog rješenja otvorenog koda (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Dr. sc. Radovan Vrana, red. profesor

Namjena: Webinar je namijenjen svim knjižničarima koji namjeravaju pristupiti izradi digitalne zbirke ili su uključeni u održavanje već postojeće digitalne zbirke koju žele unaprijediti.

Ishodi učenja: Sudionici će temeljna znanja vezana uz ključne segmente oblikovanja, izrade i održavanja digitalnih zbirki u online okolini.

Sadržaj: Polaznici će se upoznati s oblikovanje digitalne zbirke uz pomoć jednog od dostupnih open source softverskih rješenja. Tijekom webinara bit će upoznati s glavnim dijelovima online zbirke te kako ključne dijelove online digitalne zbirke popuniti sadržajima. Polaznicima će u kratkim crtama biti pojašnjeno i kako održavati online zbirku.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje

Mjerenje postignuća: Polaznici će razmjenjivati praktična iskustva te prijedloge kako samostalno izgraditi digitalnu zbirku uz pomoć softvera otvorenog koda.

Kompetencijska matrica: B.2; D.3.; G.2.; G.3.

Odabrana literatura:

1. Pyrounakis, George; Nikolaidou, Mara; Hatzopoulos, Michael. Building Digital Collections using Open Source Digital Repository Software: A Comparative Study.

http://galaxy.hua.gr/~mara/publications/IJDLS_2014.pdf (11.9.2018.)

2. A Study on the Open Source Digital Library Software's: Special Reference to DSpace, EPrints and Greenstone. <https://arxiv.org/ftp/arxiv/papers/1212/1212.4935.pdf> (11.9.2018.) 3.

Collection and Exhibition Platforms.

<https://wiki.harvard.edu/confluence/display/HLSLibraryInteroperability/Collection+and+Exhibition+Platforms> (11.9.2018.)

MODUL IX. GENERIČKE KOMPETENCIJE

IX.1. Kako uspješno komunicirati: učinkovito pregovaranje i vještine govorništva

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Mr. sc. Davorka Pšenica, knjižničarska savjetnica

Namjena: Knjižničarima svih vrsta knjižnica, svima koji svakodnevno rade s korisnicima i poslovnim partnerima, rade na projektima samostalno i/ili u suradnji, u odnosima s javnošću i s medijima.

Ishodi učenja: Polaznici će po odslušanom tečaju naučiti kako poboljšati vlastitu komunikaciju te usvojiti temeljna znanja o pregovaračkim strategijama i taktikama. Ovi će im alati omogućiti razumjeti događanja za pregovaračkim stolom te će znati što učiniti i reći tijekom procesa pregovaranja. Naučit će savladavati prepreke u pregovaranju, razumjet će podjelu uloga i zadaća u pregovaračkim timovima te naučiti kako biti uvjerljiv i dobar govornik.

Sadržaj: Danas više nego ikad knjižničari sudjeluju u kreiranju i izradi programa, projekata, strategija, planova i zakona u suradnji s drugim institucijama, ustanovama i udrugama. Njihova realizacija ne ovisi samo o znanju knjižničara već sve više o njihovoj motiviranosti, etičkim načelima i vještinama komunikacije i pregovaranja. Pregovaranje je strukturirani proces komunikacije u kojemu sudionici nadilaze svoje razlike i konflikte s ciljem postizanja sporazuma ili rješenja prihvatljivog svima. Na radionici će se govoriti o važnosti upravljanja komunikacijskim procesima, verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji te kako nastupati u javnosti, uključujući medijski nastup i intervju. Bit će prikazani i objašnjeni temeljni elementi pregovaranja (pregovarač, pregovarački timovi i podjela uloga, scenariji, taktike i rezultati pregovaranja). Detaljno će se opisati stilovi pregovaranja kojima se koriste različite strane u pregovorima, kao i pojedine faze procesa pregovaranja. Uz praktičan rad i vježbe u grupama, sudionici će savladati vještine neophodne u svakoj fazi uspješnoga komuniciranja i pregovaranja.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će odraditi nekoliko vježbi grupne i krizne komunikacije, održati poslovni sastanak na određenu temu, radit će u pregovaračkim timovima te će imati mogućnost pojedinačnog nastupa radi prikaza usvojenih govorničkih vještina.

Kompetencijska matrica: F.1., F.5., G.1., G.3., G.5.

Odabrana literatura:

1. Roger Ailes, Poruka to ste Vi. Urednica hrv. izd. Davorka Pšenica. Zagreb, Libera Editio, 2004.
2. Cohen, Steven P. Negotiate your way to success . New York : McGraw-Hill, 2007.
3. Graham, John L. i dr. Inventive negotiation. New York : Palgrave Macmillan, 2014.
4. Molden, David, Pat Hutchinson. Svemogućí NLP. Zagreb : Veble commerce, 2008.
5. McDermott, Ia, Jago Wendy. The Coaching Bible. London : Piatkus, 2006.
6. Kuratko, Aleksandra. Kako komunicirati s javnim medijima : vodič za udruge i inicijative građana. Zagreb: AED - Academy for Educational Development, 2004. Dostupno na: http://zaklada.civilnodrustvo.hr/upload/File/hr/izdavastvo/digitalna_zbirka/aed/kako_komunicirati_s_lokalnim_medijima_hr.pdf

7. Pšenica, D. Kakvu budućnost želimo - informaciju ili manipulaciju : moć uvjeravanja i pregovaranja. // Privatnost 2006 – Zaštita osobnih podataka i upravljanje identitetima : zbornik. Zagreb : AZOP : Case, 2007. Str. 24-32.

8. Pšenica, D. Kreiranje imidža i važnost NLP u poslovnom pregovaranju // Međunarodni simpozij Autentičnost i memorija mjesta: problemi, potencijali, izazovi. Kumrovec : Muzeji Hrvatskog zagorja, Muzej "Staro selo", 2005.

IX.2. Design thinking za knjižnice

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Dragana Koljenik, knjižničarka

Namjena: Nije potrebno predznanje. Ciljana skupina su knjižničari iz svih vrsta knjižnica, kao i ostali stručni suradnici koje zanima tematika.

Ishodi učenja: Polaznici će kroz radionicu steći uvid u drugačije metode i nove alate za rješavanje kako projektnih, tako i svakodnevnih izazova u svom poslu. Moći će poboljšati postojeće, ali i stvoriti nove usluge za korisnike, kao i dubinski transformirati način na koji rade unutar svojih organizacija i timova.

Sadržaj: Tečaj će obuhvatiti teorijski uvod u *design thinking* metodologiju, kao i pregled njezine praktične primjene kroz interaktivnu radionicu, na kojoj će sudionici u grupama raditi na pronalasku rješenja za neki problem. Polaznici će u timovima rješavati konkretne probleme iz prakse pomoću *design thinking* metodologije kroz 5 koraka: empatija (duboko razumijevanje problema), definiranje (definiranje problema gdje je čovjek u središtu), ideacija (dolaženje do puno ideja u jednoj sesiji), prototipiziranje (stvaranje tzv. *lo fidelity* - *lo-fi* prototipa) i testiranje. U svakom od koraka polaznici će biti upoznati i s konkretnim alatima kao što su opažanje i intervjuiranje u koraku empatije, profiliranje, analiza i sinteza za stvaranje *user persona* u koraku definiranja, *mind mapping* i oluja ideja u koraku ideacije i izrada *lo-fi* proizvoda u koraku prototipiziranja.

Uz pomoć voditelja radionice polaznici će prolaziti kroz principe dizajnerskog razmišljanja kako bi mogli početi dolaziti do rješenja za svakodnevne izazove u svojim knjižnicama. Ti izazovi s kojima se danas suočavaju svi knjižničari su stvarni, složeni i raznoliki i kao takvi zahtijevaju nove perspektive, nove alate i nove pristupe. Dizajnersko razmišljanje ili *design thinking* metodologija rješavanja problema omogućuje zajednički rad na otkrivanju onoga što naše zajednice žele te ujedno omogućuje eksperimentiranje u stvaranju usluga, programa i procesa kako bi zadovoljili promjenjive korisničke potrebe.

Kratkoročne prednosti *design thinkinga*, tj. participativnog dizajna su: stvaranje boljih ideja s visokim stupnjem originalnosti, produbljeno razumijevanje korisničkih potreba, trenutačna potvrda dobrih ideja i koncepata, viša kvaliteta i bolje razlikovanje proizvoda i usluga, učinkovitije donošenje odluka, niži troškovi i kraće vrijeme razvoja. Dugoročne dobrobiti su: viši prag korisničkog zadovoljstva, povećanje potpore i entuzijazma za inovacije i promjene te općenito bolji odnosi između knjižnice i korisnika.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje i radionica

Mjerenje postignuća: Polaznici će se, radeći u skupinama, koristiti principima dizajnerskog razmišljanja kako bi zajednički došli do rješenja za konkretne izazove u knjižnicama.

Kompetencijska matrica: C.1.3., F.1., G.1., G.3., G.4., G.5.

Odabrana literatura:

1. Design Thinking for Libraries. URL: <http://designthinkingforlibraries.com/>
2. Antoljak, V., Kosović, M. Design thinking za nedizajnere. Školska knjiga. Zagreb, 2018.
3. Norman, D. The Design of Everyday Things. Basic Books, 2002.
4. Brown, T. Change by Design: How Design Thinking Transforms Organizations and Inspires Innovation. HarperBusiness, 2009.

IX.3. Canva – internetski alat za grafički dizajn (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Marija Šimunović, viša knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima svih vrsta knjižnica i svih dobnih skupina kao osnovni uvid u zanimljiv mrežno dostupan i besplatan alat za izradu različitih vrsta grafičkih materijala. Alat omogućava definirane različite predloške: postere, čestitke, infografike, prezentacije, objave na društvenim mrežama (FB/Instagram i slično), kao i mogućnost kreiranja vlastitih materijala. Korisnik Canve ima pristup velikom broju resursa (slike, ikone, fontovi i slično), unutar kojih može odabrati i kreirati materijale po svom nahođenju.

Ishodi učenja: Polaznici će se upoznati s jedim od zanimljivijih mrežno dostupnih alata za izradu različitih vrsta grafičkih materijala: www.canva.com. Nakon webinara polaznici će usvojiti osnovne vještine za izradu vlastitog personaliziranom materijala.

Sadržaj: Sadržaj webinara bit će podijeljen u dva dijela. U prvom dijelu predstaviti će se web-alat Canva, objasniti će se mogućnost logiranja na stranicu te personaliziranog korištenja alatom. Pojasniti će se sve opcije koje alat Canva nudi, autorska prava na korištenje dostupnih materijala i mogućnosti izrade materijala koji bi mogli koristiti knjižnici. U drugom dijelu proći će se praktično kroz izradu i kreiranje primjeraka različitih materijala (poster, objava za društvene mreže, uputa za korisnike ili nešto slično). Polaznici će moći postavljati pitanja na kraju.

Trajanje: 90 minuta

Kompetencijska matrica: D.3.3; F.2.; G.2.; G.5.

Metode poučavanja: predavanje i vježbe

Mjerenje postignuća: Polaznici će kreirati vlastite materijale uz pomoć alata *Canva*.

Odabrana literatura:

1. Canva. Dostupno na: <https://www.canva.com/> [11.11.2019.]
2. M. Cua, Brianna (2018). Ways To Use Canva In Your Library & Classroom Instruction [online]. SAD : Engaged Media Solutions. Dostupno na: <https://www.engagedmediasolutions.com/single-post/Ways-To-Use-Canva-In-Your-Library-Classroom-Instruction> [11.11.2019.]
3. Perkins, Kendra (2016). Canva: an Amazing Time Saving, Free Poster/Infographic Creator. Dostupno na: <http://www.theinspiredlibrarian.com/myblog/2016/12/06/canva> [11.11.2019.]

IX.4. Upotreba aplikacije za videokonferencije na primjeru platforme Zoom (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Jagoda Ille, viša knjižničarka

Namjena: Knjižničari iz svih vrsta knjižnica, potencijalni organizatori ili sudionici videokonferencija.

Ishodi učenja: Polaznici će moći otvoriti korisnički profil platforme Zoom, preuzeti te instalirati desktop i mobilnu aplikaciju Zoom, upravljati sastancima i mrežnim seminarima na platformi Zoom, pregledavati te preuzimati izvještaje i snimke gotovih sastanaka i mrežnih seminara. Polaznici će na tečaju usvojiti osnove ponašanja tijekom videokonferencija te poznavanje osnovne opreme potrebne za upravljanje i sudjelovanje na videokonferenciji.

Sadržaj: Popularna platforma za održavanje videokonferencija (sastanaka i mrežnih seminara) Zoom složen je alat koji korisniku nudi pregršt mogućnosti prije, tijekom i nakon održavanja same videokonferencije. Potencijalni organizatori i sudionici istih trebali bi dobro upoznati navedene mogućnosti, kao i neka pravila ponašanja pred kamerom i mikrofonom, te osnovne značajke opreme potrebne za sudjelovanje na videokonferenciji. Webinar će polaznike upoznati s postupcima otvaranja korisničkog profila platforme Zoom, preuzimanja te instaliranja *desktop clienta* i mobilne aplikacije Zoom, sudjelovanja na sastancima i mrežnim seminarima, osnovne postavke upravljanja sastancima i mrežnim seminarima te pregledavanja i preuzimanja dostupnih izvještaja o istima. Polaznicima će se na tečaju prikazati osnove ponašanja tijekom videokonferencija te osnovna oprema potrebna za upravljanje i sudjelovanje na videokonferenciji.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: predavanje

Kompetencijska matrica: D.3.; G.1.; G.2.

Mjerenja postignuća: Polaznici će razmjenjivati iskustva i znanja o korištenju platforme Zoom na sastancima i mrežnim seminarima.

Odabrana literatura:

1. Zoom Learning Center. URL: <https://learning.zoom.us/learn/signin> (24.11.2022.)
2. Zoom Help Center. URL: <https://support.zoom.us/hc/en-us> (24.11.2022.)
3. Chow, G. Zoom Essential Training Online Class. // LinkedIn Learning. URL: <https://www.linkedin.com/learning/zoom-essential-training> (24.11.2022.)
4. Pomoć u primjeni mrežne aplikacije Zoom. Školski portal (17.05.2020.) URL: <https://www.skolskiportal.hr/digitalni-sadrzaj/pomoc-u-primjeni-mrezne-aplikacije-zoom/> (24.11.2022.)
5. Kako dobro izgledati na Skype ili Zoomu? Promocija b.b. (09.04.2020.) URL: <https://promocija-bb.hr/kako-dobro-izgledati-na-skype-ili-zoomu/> (24.11.2022.)

IX.5. Mentalno zdravlje na radnom mjestu (*webinar*)

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Adrijana Al Nidawi, magistra socijalnog rada

Namjena:

Webinar je namijenjen svim knjižničarima narodnih, znanstvenih, sveučilišnih i školskih knjižnica te knjižničarskim udruženjima.

Ishodi učenja: Nakon sudjelovanja u webinaru sudionici će moći jasnije prepoznati opasnosti poslovnog okruženja na njihovo mentalno zdravlje te poduzeti određene korake ka zaštiti vlastitog mentalnog zdravlja. Ovaj webinar trebao bi poslužiti kao putokaz za razvijanje svijesti o važnosti brige za mentalno zdravlje unutar radnog okruženja.

Sadržaj: Na mentalno zdravlje djeluju višestruki čimbenici, od društvenih promjena i okolnosti do osobnih iskustava u obitelji i društvu. Sve veća važnost pridaje se i utjecaju posla, odnosno stresa na poslu. Radno aktivne osobe velik dio dana provode na radnim mjestima pa je stoga razumljivo da radno mjesto sa svim svojim karakteristikama i čimbenicima nedvojbeno utječe na mentalno zdravlje svake zaposlene osobe. Kvalitetna i podržavajuća radna okolina u velikoj mjeri pomaže očuvanju mentalnog zdravlja i radne sposobnosti zaposlenika. Jednako tako, loše karakteristike radnog mjesta mogu utjecati na razvoj mentalnog poremećaja ili otežati ozdravljenje mentalno bolesnoj osobi.

U današnje vrijeme na radnom mjestu postoji velik broj rizičnih faktora koji mogu utjecati na mentalno zdravlje zaposlenika: ekonomska recesija, sve veća konkurencija, produljenje radnog vremena i radnog vijeka, sve veća očekivanja poslodavaca. Istraživanja pokazuju kako je stres drugi najčešći zdravstveni problem vezan uz rad u Europi. Stres i drugi psihosocijalni rizici uzrokuju više od polovice svih izgubljenih radnih dana na bolovanje.

S obzirom na sve poteškoće koje mogu prouzročiti psihosocijalni rizici radnog mjesta, mnoge svjetske organizacije, uključujući i Svjetsku zdravstvenu organizaciju, upozoravaju na važnost primarne prevencije, odnosno prepoznavanje rizičnih čimbenika i njihovo saniranje kako bi se izbjeglo rješavanje njihovih negativnih ishoda.

Ogledni sadržaj webinar:

- veza između posla i mentalnog zdravlja
- čimbenici rizika za mentalno zdravlje na radnom mjestu
- znakovi i simptomi problema s mentalnim zdravljem na poslu
- suočavanje s problemima mentalnog zdravlja na poslu
- kako se brinuti za svoje mentalno zdravlje na poslu
- mentalno zdravlje i rad kod kuće
- kako razgovarati sa svojim poslodavcem o mentalnom zdravlju.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: predavanje i rasprava

Kompetencijska matrica: G.1., G.3., G.4.

Mjerenje postignuća: Polaznici će u okviru rasprave iznijeti na koji se način suočavaju s izazovima na poslu u kontekstu brige za svoje mentalno zdravlje.

Odabrana literatura:

1. Männikkö, M. i Ieven, A. (2017). Caring for mental health in the workplace. USA: WFMH.
2. Rijavec, M. i Miljković, D. (2009). Pozitivna psihologija na poslu: Što najbolje čini najboljima? Zagreb: IEP –D2.
3. Brlas, S. (2016.). Psihologija u zaštiti mentalnog zdravlja - kako prevladati stres u radu. Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“. Publikacija
4. Sauter SL, Murphy LR, Hurrell JJ, Jr. (1990). Prevention of work-related psychological

disorders. American Psychologist 45(10):1146-1158.

5. Juras, K., Knežević, B., Golubić, R., Milošević, M. i Mustajbegović, J. (2009). [Stres na radu: mjere prepoznavanja, rješenja i prevencija](#). Sigurnost: časopis za sigurnost u radnoj i životnoj okolini, 51(2), 121-126.

IX.6. Od sagorijevanja do ravnoteže - radionica za prevenciju burnouta

Vrijednost tečaja: 0.5 CEU

Predavač/i:

Adrijana Al Nidawi, magistra socijalnog rada

Namjena:

Radionice su namijenjene svim knjižničarima koji žele naučiti kako se boriti sa sagorijevanjem kada se čini da su im šanse slabe, kako izraditi osobni plan rada u radnom okruženju koje im nije naklonjeno te kako prevenirati pojavljivanje sagorijevanja na poslu. Svjesni da poslovno okruženje nije moguće mijenjati no moguće je naučiti kako njime upravljati učinkovitije, kako izbjeći neke zamke i kako okrenuti neizvjesne situacije u vlastitu korist. Za sudjelovanje na radionicama nije potrebno prethodno predznanje ili obuka.

Ishodi učenja:

Polaznici će nakon radionice biti u mogućnosti:

- bolje razumjeti zašto je posao knjižničara stresan i kako može dovesti do sagorijevanja te povećati svijest o posljedicama sagorijevanja
- prepoznati gdje se oni nalaze u odnosu na problem sagorijevanja
- osvijestiti koje su to zamke u knjižnicama koje dovode do sagorijevanja
- naučiti strategije za poboljšanje odnosa s poslom
- prepoznati prepreke u suočavanju s *burnoutom*
- razmijeniti iskustava i moguća rješenja u stvarnim situacijama u radu
- steći bolji uvid u funkcioniranje nas samih i organizacije unutar koje djelujemo.

Sadržaj:

I dio. Teorijska polazišta

- Što je burnout ili sagorijevanje? Društveni kontekst,
- Burnout sindrom – prvi znakovi i simptomi izgaranja,
- Faze sindroma sagorijevanja,
- Emocionalna iscrpljenost i posljedice,
- Burnout sindrom i stres – razlike,
- Upitnik samoprocjene burnout-a.

II dio. Burnout-u i stresne situacija na poslu

- Mitovi o burnout-u
- Rizik – pojavnost sindroma burnout
- Osnovna briga o sebi,
- Što učiniti kako bi izbjegli sindrom burnout,
- Strategije za prevladavanje sagorijevanja,
- Strategije za pomoć drugima da prevladaju sagorijevanje,
- Antistresno ponašanje,

- Vježbe tehnika relaksacije,
- Prevencija i tretman.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: predavanje, vježbe

Kompetencijska matrica: G.1., G.3., G.4, G.5.

Mjerenje postignuća: Polaznici će u praktičnom dijelu razmjenjivati iskustva te predlagati rješenja koja se mogu primijeniti na stvarne situacije u poslovnom okruženju.

Odabrana literatura:

1. Scott, E. (2019). [How to Tell You Have Reached the Point of Burnout?](#) *Verywell Mind*.
2. Smith, M., Segal, J., Robinson, L. i Segal, R. (2019). [Burnout Prevention and Treatment: Techniques for Dealing with Overwhelming Stress.](#) *HelpGuide*.
3. Weber, A. i Jaekel-Reinhard, A. (2000). [Burnout syndrome: a disease of modern societies?](#) *Occupational medicine*, 50(7), 512-517.
4. Institute for Quality and Efficiency in Health Care: Depression: What is burnout?, 2017. (www.ncbi.nlm.nih.gov).

IX.7. Knjižničarska početnica (webinar)

Vrijednost tečaja: 0.2 CEU

Predavač/i:

Dunja Marija Gabriel, knjižničarska savjetnica

Dr. sc. Kristina Romić, viša knjižničarka

Dr. sc. Aleksandra Pikić Jugović, knjižničarska savjetnica i znanstvena suradnica

Namjena:

Webinar je namijenjen studentima završnih godina knjižničarstva, knjižničarima početnicima, odnosno onima koji trebaju ući ili su tek ušli na tržište rada te svim ostalim zainteresiranim knjižničarima iz svih vrsta knjižnica.

Ishodi učenja:

Polaznici će po odslušanom webinaru razumjeti knjižničarsko okruženje, hrvatski knjižnični sustav, ključne dionike, prava i obveze, zakonske propise i u njima zadane zadaće za svaku pojedinu vrstu knjižnica.

Sadržaj:

Na edukaciji polaznici će se upoznati s hrvatskim knjižničnim sustavom, zakonskim i drugim normativnim aktima te zadaćama koje knjižničari moraju ispunjavati u knjižnicama. Polaznici će naučiti o vrstama knjižnica, različitim područjima djelovanja knjižnica, različitim knjižničnim ustrojima, o Upisniku knjižnica u Republici Hrvatskoj i obvezi redovite prijave promjene podataka, o sustavu matičnih knjižnica i obvezi sudjelovanja u aktivnostima nadležne matične razvojne službe, o obvezi provođenja revizije i otpisa, o obvezi izrade planova rada i izvještaja o radu knjižnica, o sustavu obveznog primjerka, o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, o Sustavu jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica i obvezi godišnjeg unosa statističkih podataka u Sustav, o sustavu knjižničarskih zvanja i postupku napredovanja prema Pravilniku o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci te Pravilniku o napredovanju učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i ravnatelja u

osnovnim i srednjim školama i učeničkim domovima.

Trajanje: 90 minuta

Metode poučavanja: Predavanje i rasprava

Kompetencijska matrica: F.5., G.1., G.2., G.3., G.4., G.6.

Mjerenje postignuća: Polaznici će u okviru rasprave razraditi ključne značajke hrvatskog knjižničarskog sustava.

Odabrana literatura:

1. Pravilnik o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj (2021). Pravilnik o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj. Narodne novine 81, 1506. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_07_81_1506.html
2. Pravilnik o obveznom primjerku (2020). Pravilnik o obveznom primjerku. Narodne novine 66, 1318. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_06_66_1318.html
3. Pravilnik o reviziji i otpisu knjižnične građe (2002). Pravilnik o reviziji i otpisu knjižnične građe. Narodne novine 21, 503. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2002_03_21_503.html
4. Pravilnik o Upisniku knjižnica (2020). Pravilnik o Upisniku knjižnica. Narodne novine 78, 1483. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2020_07_78_1483.html
5. Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci (2021). Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci. Narodne novine 107, 1886. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_10_107_1886.html
6. Pravilnik o zaštiti knjižnične građe (2005). Pravilnik o zaštiti knjižnične građe. Narodne novine 52, 1001. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2005_04_52_1001.html
7. Standard za digitalne knjižnice (2021). Standard za digitalne knjižnice. Narodne novine 103, 1836. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1836.html
8. Standard za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (2021). Standard za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj. Narodne novine 103, 1834. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1834.html
9. Standard za specijalne knjižnice (2021). Standard za specijalne knjižnice. Narodne novine 103, 1835. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_09_103_1835.html
10. Standard za školske knjižnice (2000). Standard za školske knjižnice. Narodne novine 34, 698. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2000_03_34_698.html
11. Standard za visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice (2022). Standard za visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice. Narodne novine 81, 1182. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_07_81_1182.html
12. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (2019). Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti. Narodne novine 17, 356. [citirano: 2022–10–11]. Dostupno na: https://narodne-novine-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_05_17_356.html

IX.8. Izrada animacija i prezentacija korištenjem mrežnog alata Powtoon (*e-tečaj*)

E-tečaj će biti dostupan tijekom 2024. godine.

Vrijednost tečaja: 0.4 CEU

Predavač/i:

dr. sc. Kristina Posavec, znanstveni suradnik

Namjena: E-tečaj je namijenjen knjižničarima svih vrsta knjižnica i svih dobnih skupina. Izrada videozapisa i animiranih prezentacija može pomoći knjižničarima kako bi izradili edukativne i/ili promotivne materijale za svoje korisnike, ali i kolege u svrhu kvalitetnijeg prijenosa znanja, informacija i podataka.

Ishodi učenja: Polaznici će tijekom e-tečaja usvojiti osnovne vještine za izradu animacija i videozapisa te će saznati kako mogu izraditi prezentacije obogaćene animacijama. Polaznici će po odslušanom e-tečaja biti u mogućnosti samostalno izraditi animiranu videoprezentaciju te pronaći i odabrati alate za snimanje i uređivanje prezentacija.

Sadržaj: E-tečaj bavi se temom izrade animiranih prezentacija u mrežnom alatu PowToon. Tečaj je podijeljen u pet cjelina. Prva cjelina bavi se teorijskim aspektima PowToon aplikacije te načinima korištenja za izradu edukativnih i promotivnih videomaterijala. Druga cjelina bavi se objašnjenjem i pregledom sučelja aplikacije te će polaznici imati priliku upoznati se s dostupnim funkcionalnostima i značajkama alata.

Treća i četvrta cjelina kroz praktične primjere upoznaju polaznike s procesima izrade, obrade i editiranja animiranih prezentacija.

Trajanje: 4 sata

Kompetencijska matrica: G.1., G3., G.4.

Metode poučavanja: Čitanje i rad na tekstu, poticanje interakcije sa sadržajima e-tečaja (istraživanje na temelju pripremljenog materijala i poveznica na vanjske sadržaje), samostalno učenje.

Mjerenje postignuća: Nakon što prođu sve cjeline, polaznici će pristupiti rješavanju online testa.

Odabrana literatura:

1. CARNET (2016). PowToon. Dostupno na: <https://e-laboratorij.carnet.hr/powtoon/>.
2. Chandler, P. (2015). PowToon. *The School Librarian*, 63(2), 84. Dostupno na: <https://www.proquest.com/openview/8128335ae7a556b51ae9116e9ec1a26f/1?pq-origsite=gscholar&cbl=296199>.
3. Edwards, Luke (2022). What is Powtoon and How Can It Be Used for Teaching? Tips and Tricks. Dostupno na: <https://www.techlearning.com/how-to/what-is-powtoon-and-how-can-it-be-used-for-teaching-tips-and-tricks>.
4. Powtoon. Dostupno na: <https://www.powtoon.com/>.

IX.9. Upravljanje konfliktima na radnom mjestu – *novo*

Vrijednost: 0.5 CEU

Predavač/i: Adrijana Al-Nidawi, magistra socijalnog rada

Namjena: Za sudjelovanje na radionicama nije potrebno prethodno predznanje ili obuka.

Ishodi učenja:

Sudionici će proširiti razumijevanje o konfliktima na radnom mjestu te usvojiti vještine i znanja koja će im omogućiti konstruktivno upravljanje izazovima u poslovnom okruženju. Naučit će kako analizirati konflikte na radnom mjestu, prepoznavati ključne čimbenike i dijagnosticirati izvore sukoba. Usvojit će napredne komunikacijske tehnike. Moći će prepoznati vlastite emocije te razumijevanje i empatiju prema emocijama drugih u konfliktnim okolnostima.

Sadržaj:

- Razumijevanje prirode konflikta
- Vrste i razine konflikata
- Uzroci konflikata među pojedincima
- Komunikacijske vještine
- Približavanje perspektiva druge strane u konfliktnoj situaciji
- Samoprocjena vlastitog ponašanja i stila rješavanja konflikta
- Negativne strane sukoba
- Pozitivne strane sukoba
- Kako rješavati konflikte?
- Usvajanje novih obrazaca ponašanja i prikladnijih metoda djelovanja u određenim situacijama

U dinamičnom svijetu poslovanja, gdje se susreću različite osobnosti, ciljevi i perspektive, konflikti na radnom mjestu postaju neizbježan aspekt svakodnevnog iskustva. Sposobnost učinkovitog upravljanja konfliktima ključna je za očuvanje radnog okoliša, unapređenje međuljudskih odnosa i postizanje timskog uspjeha. Stoga, cilj radionice „Upravljanje konfliktima na radnom mjestu“ jest pružiti sudionicima dublje razumijevanje konfliktnih situacija te im ponuditi alate i strategije potrebne za konstruktivno suočavanje s izazovima.

Uvod u radionicu služi kao podsjetnik na kompleksnost međuljudskih odnosa u poslovnom svijetu, postavljajući ton za istraživanje ključnih tema. Sudionici će imati priliku proširiti svoj uvid u vlastito ponašanje i ponašanje drugih, otvarajući vrata ka razumijevanju raznolikosti stajališta i motivacija unutar tima.

Prvi segment radionice posvećen je razumijevanju prirode konflikata na radnom mjestu. Sudionici će istraživati različite vrste konflikata, analizirati njihove uzroke te razumjeti potencijalne posljedice. Fokus na razvoju komunikacijskih vještina naglašava važnost jasnog izraza misli i osjećaja, čime se smanjuje prostor za nesporazume i potiče konstruktivna komunikacija među kolegama.

U drugom dijelu radionice sudionici će istraživati emocionalne aspekte konfliktnih situacija. Edukacija o prepoznavanju i upravljanju emocijama omogućava sudionicima da razviju smirenost i suosjećanje, ključne komponente za uspješno rješavanje konflikata. Tehnike rješavanja konflikata bit će temeljito obrađene, pružajući konkretne alate za pregovaranje, kompromis i pronalaženje rješenja koja zadovoljavaju sve strane.

Radionica se također fokusira na promicanje timskog učenja, potičući suradnju i timski pristup u rješavanju konfliktnih situacija. Sudionici će ojačati međusobno povjerenje i razviti vještine suradnje koje će unaprijediti rad tima. Osim toga, naglasak je na osnaživanju sudionika za preuzimanje odgovornosti za vlastite konfliktne situacije, potičući proaktivni pristup umjesto izbjegavanja problema.

Zaključak radionice poziva na akciju i primjenu naučenog. Sudionici će biti potaknuti na primjenu stečenih vještina u stvarnom radnom okruženju, čime će pridonijeti stvaranju pozitivnog radnog ozračja. Očekivani ishodi uključuju sposobnost sudionika da brže uoče probleme, razviju nove načine rješavanja konflikata, te povećaju samokontrolu ponašanja. Ova radionica predstavlja ključan korak ka gradnji otpornosti i suradnje unutar timova, stvarajući temelj za uspješno upravljanje konfliktima na radnom mjestu.

Trajanje: 5 sati

Metode poučavanja: Radionica se odvija u formi grupe, što znači da je fokus na iskustvenom radu, praktičnom učenju vještina kroz stimuliranje situacija iz realnog života, diskusije u kombinaciji s kraćim predavanjima.

Ostale metode koje se koriste su:

- Razmjena iskustava u grupi
- Radni materijali
- Stjecanje uvida u vlastito ponašanje putem upitnika samoprocjene i *feedbacka*

Mjerenje postignuća: Polaznici će na primjerima prepoznavati probleme u odnosima te nuditi načine rješavanja problema i povećanja samokontrolu ponašanja.

Kompetencijska matrica: G.1., G.3., G.4.

Odabrana literatura:

1. Benien, K. (2006). Kako voditi teške razgovore: modeli za savjetodavne, kritičke i konfliktne razgovore u profesionalnoj svakodnevnici. Zagreb: Erudita.
2. Brajša, P. (1996). Umijeće svađanja: svađam se, dakle postojim. Pula: C.A.S.H.
3. Jalka, S. (2008). Kako se konstruktivno svađati: abeceda inteligencije konflikta. Zagreb: Medicinska naklada.
4. Grant, W. (2005). Kako riješiti sukobe i pretvoriti ih u suradnju. Zagreb: Mozaik knjiga.
5. Krapić, N. (2005). Dimenzije ličnosti petofaktorskog modela i radno ponašanje. Psihologijske teme, 14(1), 39-56.
6. Omazić, M. A. i Baljkas, S. (2005). Projektni menadžment. Zagreb: Sinergija nakladništvo.
7. Rijavec, M., Miljković, D. (2002). Kako rješavati konflikte. Zagreb: IEP.
8. Sikavica, P. (2011). Organizacija. Zagreb: Školska knjiga.
9. Gottesman, D., Buzz, M. (2007). "Umijeće javnog nastupa". Zagreb: M.E.P. Consult.
10. May, C.(ed.) (2003). "Key Thinking for the Information Society". Routledge.

Potrebna oprema:

Projektor, laptop, flipchart papiri, flomasteri, olovke u boji

IX.10. Canva 2 – internetski alat za grafički dizajn (webinar) – novo

Vrijednost tečaja: 0.15 CEU

Predavač/i:

Marija Šimunović, viša knjižničarka

Namjena: Webinar je namijenjen knjižničarima svih vrsta knjižnica i svih dobnih skupina koji već imaju osnovno iskustvo u korištenju mrežno dostupnog, besplatnog alata za izradu grafičkih materijala Canva.

Ishodi učenja: Polaznici će na webinaru istražiti mogućnosti kreiranja sadržaja uz pomoć alata [Canva](#). Ovaj alat nudi unaprijed definirane predloške (postere, čestitke, infografike, prezentacije, objave na društvenim mrežama i slično), kao i mogućnost kreiranja vlastitih materijala. Korisnik ima pristup resursima (slikama, ikonama, fontovima i sl.) unutar kojih može odabirati i kreirati

materijale. Polaznici će se upoznati s mogućnostima rada u alatu, te će ih se korak po korak provesti kroz izradu nekoliko primjera materija. Po završetku tečaja polaznici će usvojiti konkretne radnje za izradu vlastitog personaliziranog materijala.

Sadržaj: Sadržaj webinara bit će podijeljen u dva dijela. U prvom dijelu ukratko će se proći kroz osnove mrežnog alata Canva, objasniti će se dodatni savjeti i trikovi za učinkovito korištenje alata te će se razjasniti opcije koje alat Canva nudi, kao i autorska prava za korištenje dostupnih materijala i mogućnosti izrade materijala koji bi mogli koristiti knjižnici i knjižničarima. U drugom dijelu praktično će se proći kroz izradu i kreiranje materijala. Naglasak će se staviti na izradu zahtjevnijih materijala poput prezentacije ili video-prezentacije, tiskane ili online publikacije/brošure, te korištenje umjetne inteligencije unutar alata Canva. Polaznici će moći postavljati pitanja tijekom i na kraju webinara.

Trajanje: 90 minuta.

Metode poučavanja: Predavanje, vježbe, rasprava

Mjerenje postignuća: Polaznici će izraditi prezentaciju ili video prezentaciju, te tiskanu ili online publikaciju/brošuru koristeći se alatom Canva.

Kompetencijska matrica: D.3.3, F.2., G.2., G.5.

Odabrana literatura:

1. Canva. Dostupno na: www.canva.com [19.11.2023.]
2. Gehred, A. P. (2020). Canva. *Journal of the Medical Library Association*, 108(2), 338-340. <https://doi.org/10.5195/jmla.2020.940> [19.11.2023.]
3. Gehred, A. P. (2020). Canva. *Journal of the Medical Library Association*, 108(2), 338-340. <https://doi.org/10.5195/jmla.2020.940> [19.11.2023.]
4. Hurt, E., & English, S. (2017). Creating with canva. *HLG Nursing Bulletin*, 36(3), 72-80. Dostupno na: <https://www.proquest.com/trade-journals/creating-with-canva/docview/1935167001/se-2> [19.11.2023.]
5. How to get canva pro for free 2022: Is it worth paying for canva? (2022, Feb 17). M2 Presswire. Dostupno na: <https://www.proquest.com/wire-feeds/how-get-canva-pro-free-2022-is-worth-paying/docview/2629265697/se-2> [19.11.2023.]
6. Sophy, J. (2022). Small business trends: Can you sell products made with canva?. Chatham: Newstex. Dostupno na: <https://www.proquest.com/blogs-podcasts-websites/small-business-trends-can-you-sell-products-made/docview/2675662033/se-2> [19.11.2023.]

Na mrežnim stranicama Centra <http://cssu.nsk.hr/> također se redovito najavljuju i strani relevantni besplatno dostupni webinar iz području knjižnične i informacijske znanosti.

POPIS PREDAVAČA CENTRA ZA STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE KNJIŽNIČARA

Iva Adžaga Ašperger, knjižničarka u Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice u Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *VIII.1. Virtualne izložbe digitalizirane građe* i *VIII.3. Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama*.

E-pošta: iadzagaasperger@nsk.hr

Gabriela Aleksić, dipl. ing. grafičke tehnologije, konzervatorica-restauratorica te koordinatoriца procesa Opremanje i uvez građe u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži e-tečaj *III.10. Osnove preventivne zaštite pisane građe*.

E-pošta: galeksic@nsk.hr

Adrijana Al Nidawi, magistra socijalnog rada, voditeljica savjetovališta za mlade u udruzi Pragma. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *IX.6. Od sagorijevanja do ravnoteže - radionica za prevenciju burnouta* i *IX.9. Upravljanje konfliktima na radnom mjestu*, te webinar *IX.5. Mentalno zdravlje na radnom mjestu*.

E-pošta: adrijana.hadzic@gmail.com

Marina Babić, dipl. novinar, zaposlena kao viši stručni savjetnik u Hrvatskom zavodu za norme. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *VII.4. Normizacija i norme za arhive, knjižnice i muzeje* i tečaj *VII.5. Primjena norma za knjižničare i informacijske i dokumentacijske stručnjake*.

E-pošta: Marina.Babic@hzn.hr

Frida Bišćan, prof., knjižničarska savjetnica. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.13. Uloga školske knjižnice u programskoj diferenciranosti koja se odnosi na darovite učenike*, te tečaj i webinar *II.15./II.16. Razvijanje kritičkog mišljenja kod djece pomoću biblioterapijskog pristupa (temeljenog na tradicionalnim pričama)*.

E-pošta: frida.biscan@gmail.com

Željko Blaće, diplomirani likovni pedagog i slobodni umjetnik. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj i webinar *II.21. Wikipedija i Wikimediji za knjižničare*.

E-pošta: zblace@mi2.hr

Željka Butorac, prof., logopedinja. Stručna suradnica savjetnica u O.Š. Marina Držića u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.13. Uloga školske knjižnice u programskoj diferenciranosti koja se odnosi na darovite učenike*.

E-pošta: zeljka.butorac@gmail.com

Kristina Čunović, prof., knjižničarska savjetnica, ravnateljica Gradske knjižnice „I. G. Kovačić“ u Karlovcu i voditeljica Županijske matične službe. U Centru za stalno stručno usavršavanje

knjižničara drži tečaj i webinar *II.10./II.11. Razvijanje knjižničnih usluga za poticanje rane i obiteljske pismenosti.*

E-pošta: kristina@gkka.hr

Doc dr. sc. Ana Ćorić Samardžija, savjetnica za razvoj digitalnog društva u Središnjem državnom uredu za razvoj digitalnog društva. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *II.8. Digitalna pristupačnost u knjižnicama.*

E-pošta: ana.coricsamardzija@rdd.gov.hr

Suzana Dimovski, viša knjižničarka, katalogizatorica i redaktorica predmetnih odrednica za prirodne i primijenjene znanosti u Odjelu obrade u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *IV.5. Sadržajna obrada knjižnične građe* te webinar *IV.2. Načela izgradnje predmetnog sustava.*

E-pošta: sdimovski@nsk.hr

Mr. sc. Ivančica Đukec Kero, knjižničarska savjetnica, voditeljica Matične i razvojne službe i pomoćnica ravnateljice Knjižnica grada Zagreba za razvoj struke. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.2. Odnosi s javnošću u knjižnicama* i webinar *II.1. Krizno komuniciranje u knjižnicama.*

E-pošta: ivancica.dukec@kgz.hr

Elia Ekinović Micak, prof., viša knjižničarka, katalogizatorica u Odjelu obrade u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *IV.4. Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima*, e-tečaj *IV.5. Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: identifikacija i opis agenata* i tečaj *IV.6. Međunarodni standardni bibliografski opis za pojavni oblik (ISBDM) i Pravilnik za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima (KAM).*

E-pošta: eekinovic@nsk.hr

Dr. sc. Sanjica Faletar, red. prof. na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.4. Izgradnja demenciji prijateljskih narodnih knjižnica.*

E-pošta: sfaletar@ffos.hr

Dunja Marija Gabriel, prof., knjižničarska savjetnica za narodne knjižnice u Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *II.17. Posebni programi poticanja čitanja: biblioterapijskim i logo-biblioterapijskim pristupom za osobe s problemima čitanja i osobe treće životne dobi* i *V.2. Primjena ISO standarda u knjižničnoj statistici* te webinare *V.3. Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – najčešće pogreške* i *IX.7. Knjižničarska početnica.*

E-pošta: dgabriel@nsk.hr

Ida Gašpar, mag. bibliotekarstva, viša knjižničarka u Dječjem odjelu Knjižnice i čitaonice „Fran

Galović“ u Koprivnici. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.3. Kako pokrenuti TEDx programe u vlastitoj knjižnici.*

E-pošta: ida@knjiznica-koprivnica.hr

Mr. sc. Danijela Getliher, viša knjižničarka, koordinatorica procesa Izrada identifikatora u Odjelu bibliografsko središte, u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *VII.5. Primjena norma za knjižničare i informacijske i dokumentacijske stručnjake*, te webinare *IV.1. Identifikatori i identifikacijski sustavi: međunarodni identifikatori knjižnične građe u NSK*, *VII.2. Članstvo u Crossrefu posredništvom Hrvatskog ureda za DOI* i *VII.4. Normizacija i norme za arhive, knjižnice i muzeje*

E-pošta: dgetliher@nsk.hr

Dejana Golenko, znanstvena suradnica, knjižničarska savjetnica, voditeljica knjižnice Pravnog fakulteta u Rijeci. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.19. Kako kreirati program informacijskog opismenjavanja na visokoškolskoj razini: uloga knjižničara/poučavatelja.*

E-pošta: dejana.golenko@pravri.uniri.hr

Dr. sc. Damir Hasenay, redoviti profesor u trajnom izboru na Filozofskom fakultetu u Osijeku gdje predaje kolegije vezane za zaštitu i upravljanje zaštitom pisane baštine. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *III.7. Koncept i opća načela upravljanja zaštitom pisane baštine.*

E-pošta: dhasenay@ffos.hr

Dr. sc. Ivana Hebrang Grgić, izv. prof. na Katedri za bibliotekarstvo Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *VI.2. Knjižnice i otvoreni pristup znanstvenim informacijama* te *VII.3. Uređivanje stručnih i znanstvenih časopisa.*

E-pošta: ihrgic@ffzg.hr

Karolina Holub, prof., knjižničarska savjetnica u Zavodu za knjižničarstvo u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *VI.8. Arhiviranje weba: identifikacija, obrada, arhiviranje i korištenje u Hrvatskom arhivu weba* te webinare *III.6. Digitalna glazbena građa u knjižnici – kako do nje i kako s njom*, *VI.9. Arhiviranje weba: identifikacija, odabir, obrada i arhiviranje u Hrvatskom arhivu weba*, i *VIII.3. Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama.*

E-pošta: kholub@nsk.hr

Dr. sc. Aleksandra Horvat, red. prof. u miru. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *I.1. Vrijednosti knjižničarske profesije.*

E-pošta: aleksandra.horvat@zg.t-com.hr

Dr. sc. Tamara Horvat Klemen, viša savjetnica specijalistica u Središnjem državnom uredu za razvoj digitalnog društva Republike Hrvatske. U Centru za stalno stručno usavršavanje

knjižničara drži webinar *II.8. Digitalna pristupačnost u knjižnicama* i e-tečaj *III.5. Službene publikacije Republike Hrvatske i njihovo pretraživanje*.

E-pošta: tamara.horvat@rdd.hr

Jagoda Ille, prof., viša knjižničarka, zaposlena u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Od 2015. koordinatorica projekta Pitajte knjižničare. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *IX.4. Upotreba aplikacije za videokonferencije na primjeru platforme Zoom*.

E-pošta: jille@nsk.hr

Suzana Jurić, prof. kroatistike i južnoslavenskih filologija, prof. savjetnica za hrvatski jezik u OŠ Rovišće. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.5. Sedam ključeva za čitanje s razumijevanjem*.

E-pošta: suzana.k.juric@gmail.com

Matilda Justinić, viša knjižničarka u Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice u Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *V.2. Primjena ISO standarda u knjižničkoj statistici*, *VIII.2. Digitalizacija starih novina* i *VIII.3. Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama*.

E-pošta: mjustinic@nsk.hr

Dr. sc. Anita Katulić, stručna suradnica za normizaciju u Centru za razvoj knjižnica i knjižničarstva Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinare *I.8. Načela i praksa zaštite osobnih podataka u knjižnicama* i *IV.2. Načela izgradnje predmetnog sustava*.

E-pošta: akatulic@nsk.hr

Dr. sc. Sofija Klarin Zdravec, knjižničarska savjetnica, pomoćnica glavne ravnateljice za djelatnost nacionalne knjižnice Republike Hrvatske u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *VIII.1. Virtualne izložbe digitalizirane građe*, *VIII.2. Digitalizacija starih novina* i *VIII.3. Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama*.

E-pošta: sklarin@nsk.hr

Blaženka Klemar Bubić, viša knjižničarka. Predmetna knjižničarka u Knjižnici Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Predsjednica Komisije za zelene knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *II.20. Zelena knjižnica*.

E-pošta: bklemar@ffzg.hr

Ana Knežević Cerovski, prof., viša knjižničarka na odjelu Normativni nadzor i sadržajna obrada, redaktorica normativne baze Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *IV.4. Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima* i webinar *IV.8. Važnost normativnih baza podataka za imena*.

E-pošta: acerovski@nsk.hr

Dragana Koljenik, mag. informatol., knjižničarka u Odsjeku Marketing i komunikacije, urednica Portala i društvenih mreža Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *IX.2. Design thinking za knjižnice* i webinar *II.22. Razumijevanje i primjena umjetne inteligencije (AI) u knjižničarskom okruženju*.

E-pošta: dkoljenik@nsk.hr

Marko Kovačić, završio preddiplomski studij arheologije, te diplomske studije povijesti i informacijskih znanosti, smjerovi: bibliotekarstvo i muzeologija i upravljanje baštinom. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj i webinar *II.21. Wikipedija i Wikimediji za knjižničare*.

E-pošta: markokovacic4@gmail.com

Keti Krpan, dipl. pedagoginja i viša knjižničarka, koordinatorica Knjižnice Selčina, Knjižnice grada Zagreba. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj i webinar *II.15./II.16. Razvijanje kritičkog mišljenja kod djece pomoću biblioterapijskog pristupa (temeljenog na tradicionalnim pričama)*.

E-pošta: keti.krpan@kgz.hr

Dr. sc. Marina Krpan Smiljanec, knjižničarska savjetnica, pročelnica Hrvatskoga zavoda za knjižničarstvo. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *III.3. Privatni život stare knjige: interpretacija baštine, oživljavanje duha vremena i mjesta* i *III.4. Kako? Za koga? Što? i Zašto? sačuvati knjižničku baštinu*.

E-pošta: mkrpansmiljanec@nsk.hr

Dr. sc. Dragica Krstić, konzervatorica savjetnica. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *III.11. Izazovi posudbe i izlaganja baštinske građe s gledišta zaštite* i tečaj *III.8. Zaštita knjižnične građe u izvanrednim okolnostima: iskustva i preporuke*.

E-pošta: krdrag10@gmail.com

Maja Krulić Gačan, prof., viša knjižničarka, voditeljica Odjela za odrasle u Knjižnici i čitaonici „Fran Galović“ u Koprivnici. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.3. Kako pokrenuti TEDx programe u vlastitoj knjižnici*.

E-pošta: maja@knjiznica-koprivnica.hr

Velimir Kukulj, elektronički nakladnik. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *VII.1. Elektroničko nakladništvo s posebnim naglaskom na e-knjigu*.

E-pošta: 32bita@32bita.hr

Sanja Lapiš, mag. informatol., knjižničarka u Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice u Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *VIII.1. Virtualne izložbe digitalizirane građe* i *VIII.3. Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama*.

E-pošta: slapis@nsk.hr

Jelena Lešaja, knjižničarka, voditeljica odjela posudbe Hrvatske knjižnice za slijepe . U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.7. Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja standardnog tiska*.

E-pošta: jelena.lesaja@hkzasl.hr, jlesaja@gmail.com

Petar Lukačić, prof., viši knjižničar, informator u Odjelu za odrasle u Knjižnici i čitaonici „Fran Galović“ u Koprivnici. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.3. Kako pokrenuti TEDx programe u vlastitoj knjižnici*.

E-pošta: petar@knjiznica-koprivnica.hr

Janja Maras, viša knjižničarka, stručna suradnica za marketing, odnose s javnošću i međunarodnu suradnju Matične i razvojne službe Knjižnica grada Zagreba. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.2. Odnosi s javnošću u knjižnicama* i webinar *II.1. Krizno komuniciranje u knjižnicama*.

E-pošta: janja.maras@kgz.hr

Lucija Martinić, mag. informatol., knjižničarka u Hrvatskom uredu za DOI u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *VII.2. Članstvo u Crossrefu posredništvom Hrvatskog ureda za DOI*.

E-pošta: lmartinic@nsk.hr

Dina Mašina Delija, viša knjižničarka, zaposlena u knjižnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *VI.5. Knjižnica i društveni mediji (Facebook, Instagram, Twitter – kako stvoriti virtualnu mrežu prijatelja)*.

E-pošta: dinam@hazu.hr

Dr. sc. Tatjana Mihalić, knjižničarska savjetnica i voditeljica Zbirke muzikalija i audiomaterijala Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *III.6. Digitalna glazbena građa u knjižnici – kako do nje i kako s njom*.

E-pošta: tmihalic@nsk.hr

Dr. sc. Mira Miletić Drder, knjižničarska savjetnica, koordinatorica Zbirke zemljovida i atlasa u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *IV.4. Primjena Pravidnika za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima*.

E-pošta: mmiletic-drder@nsk.hr

Mirjana Milinović, prof., knjižničarka, školska knjižničarka u OŠ Rovišće. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.5. Sedam ključeva za čitanje s razumijevanjem*.

E-pošta: mmilino44@gmail.com

Dr. sc. Svjetlana Mokriš, knjižničarska savjetnica, knjižničarska savjetnica u Razvojnoj matičnoj službi za visokoškolske i specijalne knjižnice u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek. U Centru

za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *III.2. Revizija i otpis knjižnične građe u knjižnicama*.

E-pošta: svjetlana.mokris@gmail.com

Dorja Mučnjak, knjižničarska savjetnica, rukovoditeljica Odjela Korisničke službe u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *I.3. Mentoriranje i mentorska praksa: koliko nam je mentoriranje važno?* te *VI.5. Knjižnica i društveni mediji (Facebook, Instagram, Twitter – kako stvoriti virtualnu mrežu prijatelja)* te webinar *I.4. Mentoriranje i praksa – izazovi i rješenja*.

E-pošta: dmucnjak@nsk.hr

Dolores Mumelaš, knjižničarka u Zbirci službenih publikacija u Odjelu korisničke službe i Europskom dokumentacijskom centru Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži e-tečaj *III.5. Službene publikacije Republike Hrvatske i njihovo pretraživanje* i webinare *II.14. Građanska znanost u knjižnicama* i *II.20. Zelena knjižnica*.

E-pošta: dmumelas@nsk.hr

Petra Pancirov, dipl. knjižničarka. Ključna knjižničarka za normativnu bazu u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Redovna članica Komisije za katalogizaciju Hrvatskoga knjižničarskog društva. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *IV.8. Važnost normativnih baza podataka za imena*.

E-pošta: pancirov@nsk.hr

Mia Perković, konzervator za baštinske zbirke u Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj i webinar *III.8. Zaštita knjižnične građe u izvanrednim okolnostima: iskustva i preporuke*.

E-pošta: mperkovic@nsk.hr

Dr. sc. Kornelija Petr Balog, redovita profesorica u trajnom zvanju na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.4. Izgradnja demenciji prijateljskih narodnih knjižnica*.

E-pošta: kpetr@ffos.hr

Danijela Petrić, knjižničarska suradnica, voditeljica dječjeg odjela u Knjižnici i čitaonici „Fran Galović“ Koprivnica. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj i webinar *II.10./II.11. Razvijanje knjižničnih usluga za poticanje rane i obiteljske pismenosti*.

E-pošta: danijela@knjiznica-koprivnica.hr, dnjlptrc@gmail.com

Renata Petrušić, prof., knjižničarska savjetnica u Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice u Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U Centru za

stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *I.5. Autorskopравни aspekti digitalizacije i objave digitalizirane građe* i *VIII.2. Digitalizacija starih novina* te webinare *I.6. Autorsko pravo i uporaba autorskih djela u digitalnom okruženju*, *I.7. Autorsko pravo i društveni mediji u knjižnicama*, *III.6. Digitalna glazbena građa u knjižnici – kako do nje i kako s njom* i *VIII.3. Trajna pohrana i dostupnost digitalne građe u knjižnicama*.

E-pošta: rpetrusic@nsk.hr

Mr. sc. Sonja Pigac, knjižničarska savjetnica, koordinatorica procesa Obrade neomeđene građe u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *IV.7. Pravilnik KAM i serijska građa*.

E-pošta: spigac@nsk.hr

Dr. sc. Aleksandra Pikić Jugović, knjižničarska savjetnica i znanstvena suradnica, zaposlena kao savjetnica za visokoškolske i specijalne knjižnice u Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *V.2. Primjena ISO standarda u knjižničnoj statistici*, tečaj i webinar *V.1. Metodologija anketnog istraživanja* te webinare *V.3. Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – najčešće pogreške*, *V.5. Osnove deskriptivne statistike za knjižničare s praktičnom primjenom u MS Excelu* i *IX.7. Knjižničarska početnica*.

E-pošta: apikic@nsk.hr

Mr. sc. Davorka Pšenica, knjižničarska savjetnica. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *IX.1. Kako uspješno komunicirati: učinkovito pregovaranje i vještine govorništva*.

E-pošta: dpšenica1@gmail.com

Dr. sc. Kristina Posavec, znanstveni suradnik, IT voditelj projekata u Sveučilišnom računskom centru Sveučilišta u Zagrebu (Srce) u Sektoru za posredničke sustave i podatkovne usluge. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži e-tečaj *IX.8. Izrada animacija i prezentacija korištenjem mrežnog alata Powtoon*.

E-pošta: kristina.posavec@srce.hr

Mr. sc. Branka Purgarić-Kužić, knjižničarska savjetnica u Odjelu obrada u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *IV.14. Načela izgradnje žanrovskog sustava*.

E-pošta: bpurgaric-kuzic@nsk.hr

Dr. sc. Kristina Romić, viši knjižničar za školske knjižnice u Centru za razvoj knjižnica i knjižničarstva Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *V.2. Primjena ISO standarda u knjižničnoj statistici* i webinare *V.3. Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – najčešće pogreške*, *V.4. Upisnik knjižnica: pomoć pri upisu školskim knjižnicama*, i *IX.7. Knjižničarska početnica*.

E-pošta: kromic@nsk.hr

Ingeborg Rudomino, knjižničarska savjetnica u Odjelu obrade omeđene građe Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj VI.8. *Arhiviranje weba: identifikacija, obrada, arhiviranje i korištenje u Hrvatskom arhivu weba* te webinar VI.9. *Arhiviranje weba : identifikacija, odabir, obrada i arhiviranje u Hrvatskom arhivu weba.*

E-pošta: irudomino@nsk.hr

Dr. sc. Ljiljana Sabljak, knjižničarska savjetnica. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj II.17. *Posebni programi poticanja čitanja: biblioterapijskim i logobiblioterapijskim pristupom za osobe s problemima čitanja i osobe treće životne dobi.*

E-pošta: lili.sabljak@gmail.com

Jelena Sekulić, dipl. pravnica, viša upravna savjetnica za autorsko pravo i srodna prava u Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj I.5. *Autorskopравни aspekti digitalizacije i objave digitalizirane građe.*

E-pošta: jsekulic@dziv.hr

Duro Singer, knjižničar na Odjelu Zaštita i pohrana u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj III.11. *Izazovi posudbe i izlaganja baštinske građe s gledišta zaštite.*

E-pošta: djsinger@nsk.hr

Dr. sc. Jadranka Stojanovski, viša knjižničarka, suradnica u Centru za znanstvene informacije Instituta „Ruđer Bošković“ te izv. prof. na Odjelu za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve VIII.4. *Digitalne zbirke: temelj izgradnje digitalne knjižnice* i VI.7 *Otvorena znanost i uloga knjižnica.*

E-pošta: jadranka.stojanovski@irb.hr

Mr. sc. Alka Stropnik, knjižničarska savjetnica, stručna suradnica za školske knjižnice u Matičnoj službi Knjižnica grada Zagreba. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar III.1. *Revizija i otpis u školskim knjižnicama.*

E-pošta: alka.stropnik@kgz.hr

Ana Sudarević, prof., knjižničarka u Osnovnoj školi Dubovac u Karlovcu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinare VI.6. *Struktura i sadržaj mrežnih stranica - smjernice i preporuke za školske knjižnice i dječje odjele narodnih knjižnica*, II.12. *Flippity – učenje kao igra: mrežni alat za oblikovanje igara* i II.23. *Korak u proširenu stvarnost: knjižnična izložba uz alat Artsteps.*

E-pošta: ana.sudarevic@yahoo.ca

Ivana Sudarević, povjesničarka umjetnosti i muzeologinja. Voditeljica Ureda za kvalitetu na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži

webinar *II.23. Korak u proširenu stvarnost: knjižnična izložba uz alat Artsteps.*

E-pošta: isudarevic@ffzg.hr

Iva Sudec Andreis, viša kustosica Galerije Klovićevi dvori. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *III.11. Izazovi posudbe i izlaganja baštinske građe s gledišta zaštite.*

E-pošta: iva.suddec@gkd.hr

Silvana Šehić, mag. informatol. djelatnica Hrvatskog ureda za DOI u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *VII.2. Članstvo u Crossrefu posredništvom Hrvatskog ureda za DOI.*

E-pošta: ssehic@nsk.hr

Marija Šimunović, viša knjižničarka, zaposlena u Knjižnično-dokumentacijskom centru Ekonomskog fakulteta u Zagrebu kao koordinatorica Europskog dokumentacijskog centra.

U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *VI.1. Izvori podataka Europske unije* te webinare *X.3. Canva – internetski alat za grafički dizajn* i *IX.10. Canva 2 – internetski alat za grafički dizajn.*

E-pošta: msimunov4@efzg.hr

Ana Škvarić, prof., viša knjižničarka, zaposlena na Odjelu nabave građe u Knjižnici i čitaonici „Fran Galović“ u Koprivnici. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.3. Kako pokrenuti TEDx programe u vlastitoj knjižnici.*

E-pošta: ana@knjiznica-koprivnica.hr

Annemari Štimac, viša knjižničarka, zaposlena u Knjižnici Vladimira Nazora (Knjižnice grada Zagreba) u informativno-posudbenom odjelu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *I.5. Autorskopravni aspekti digitalizacije i objave digitalizirane građe* te webinar *I.7. Autorsko pravo i društveni mediji u knjižnicama.*

E-pošta: annemari.stimac@kgz.hr

Aleksandra Šutalo, dipl. novinarka i dipl. bibliotekarka, ravnateljica Gradske knjižnice Požega od 2013. godine. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži predavanje *II.9. Vizualni identitet knjižnice ili kako učiniti knjižnicu prepoznatljivom.*

E-pošta: ravnatelj@gkpz.hr

Saša Tkalec, konzultant-specijalist u području sigurnosno-baštinskog kompleksa sa stručnim fokusom na procjenu socijalnih/antropogenih, tehničkih i prirodnih rizika za kulturnu građu i zajednice te uspostavljanje i unapređenje sustava zaštite građe u kriznim uvjetima. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *III.9. Procjena rizika od katastrofa za knjižničnu građu.*

E-mail: stkalec@yahoo.com

Dr. sc. Ksenija Tokić, znanstvena suradnica, voditeljica knjižnice Instituta za turizam. U Centru

za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.6. Knjižnice i turizam*.

E-pošta: Ksenija.Tokic@iztztg.hr

Lucija Martina Vežić, bacc. knjižničarstva, knjižničarka u Odjelu obrada u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, radni proces Normativni nadzor i sadržajna obrada. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *IV.9. Načela izgradnje žanrovskog sustava*.

E-pošta: lvezic@nsk.hr

Ivana Vinko, knjižničarka u Hrvatskoj knjižnici za slijepu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.7. Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja standardnog tiska*.

E-pošta: ivana.vinko@hkzasl.hr

Dr. sc. Radovan Vrana, redoviti profesor na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *VIII.4. Digitalne zbirke: temelj izgradnje digitalne knjižnice*, *VI.4. Uporabljivost – temelj izgradnje mrežnih mjesta*, *VI.3. Digitalni repozitoriji* te webinar *VIII.5. Uspostava digitalne zbirke na temelju softverskog rješenja otvorenog koda*.

E-pošta: rvrana@ffzg.hr

Dr. sc. Ana Vukadin, knjižničarska savjetnica, urednica Univerzalne decimalne klasifikacije u Konzorciju UDK. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži e-tečaj *IV.5. Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: identifikacija i opis agenata*.

E-pošta: vukadin.ana23@gmail.com

Dr. sc. Mirna Willer, red. prof. u trajnom zvanju u miru. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *IV.4. Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima*.

E-pošta: willer.mirna@gmail.com

Karolina Zlatar Radigović, knjižničarka, ravnateljica Hrvatske knjižnice za slijepu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *II.7. Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja standardnog tiska*.

E-pošta: ravnateljica@hkzasl.hr

Dr. sc. Goran Zlodi, izv. prof. na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži webinar *IV.4. Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u arhivima, knjižnicama i muzejima*.

E-pošta: gzlodi@ffzg.hr

Mira Zovko, viša stručna savjetnica za školske knjižnice u Ministarstvu znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečaj *II.13. Uloga školske knjižnice u programskoj diferenciranosti koja se odnosi na darovite učenike*.

E-pošta: mira.zovko@mzos.hr i mira.zovko1@gmail.com

Dr. sc. Daniela Živković, red. prof. u miru. U Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara drži tečajeve *I.2. Zaštita prava autora i korisnika* i *VII.1. Elektroničko nakladništvo s posebnim naglaskom na e-knjigu*.

E-pošta: daniela.zivkovic1@zg.htnet.hr

ADRESE MJESTA ODRŽAVANJA TEČAJEVA

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU

Hrvatske bratske zajednice 4

10000 ZAGREB

E-pošta: cssu@nsk.hr

URL <https://www.nsk.hr/>

KNJIŽNICE GRADA ZAGREBA

Starčevićev trg 4

10000 ZAGREB

E-pošta: kgz@kgz.hr

URL <http://www.kgz.hr/hr>

SVEUČILIŠNI RAČUNSKI CENTAR

J. Marohnića 5

10000 ZAGREB

E-pošta: ured@srce.hr

URL <https://www.srce.unizg.hr/>

NARODNA KNJIŽNICA „PETAR PRERADOVIĆ“ BJELOVAR

Trg Eugena Kvaternika 11

43000 BJELOVAR

E-pošta: matichna-sluzba@knjiznica-bjelovar.hr

URL <https://knjiznica-bjelovar.hr/>

KNJIŽNICA „NIKOLA ZRINSKI“ ČAKOVEC

Trg Republike 4

40000 ČAKOVEC

E-pošta: matichna@kcc.hr

URL <http://www.kcc.hr/>

DUBROVAČKE KNJIŽNICE

Cvijete Zuzorić 4

20000 DUBROVNIK

E-pošta: dubrovacke-knjiznice@dkd.hr

URL <https://www.dkd.hr/>

SAMOSTALNA NARODNA KNJIŽNICA GOSPIĆ

Franje Tuđmana 5

53000 GOSPIĆ

E-pošta: knjiznica.gospic@gs.t-com.hr

URL <https://snk-gospic.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA „IVAN GORAN KOVAČIĆ“

Ljudevita Šestića 1

47000 KARLOVAC

E-pošta: maticna@gkka.hr

URL <http://www.gkka.hr/>

KNJIŽNICA I ČITAONICA „FRAN GALOVIĆ“

Zrinski trg 6

48000 KOPRIVNICA

E-pošta: maticna_sluzba@knjiznica-koprivnica.hr

URL <https://www.knjiznica-koprivnica.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA KRAPINA

49000 KRAPINA

Šetalište Hrvatskoga narodnog preporoda 13

E-pošta: info@gkkr.hr

URL <https://www.gkkr.hr/>

GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA OSIJEK

Europska avenija 24

31000 OSIJEK

E-pošta: maticna.sluzba@gskos.hr

URL <https://www.gskos.unios.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA POŽEGA

Antuna Kanižlića 1

34000 POŽEGA

E-pošta: info@gkpz.hr

URL <https://gkpz.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA I ČITAONICA PULA
Svetog Ivana 1/A
52100 PULA
E-pošta: knjiznica.pula@gkc-pula.hr
URL <https://www.gkc-pula.hr/hr/>

SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA PULA
Herkulov prolaz 1
52100 PULA
E-pošta: skpu@unipu.hr
URL <http://www.skpu.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA RIJEKA
Matije Gupca 23
51000 RIJEKA
E-pošta: gkri@gkri.hr
URL <https://gkr.hr/>

SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA RIJEKA
Dolac 1
51000 RIJEKA
E-pošta: maticna@svkri.uniri.hr
URL <https://svkri.uniri.hr/hr/>

NARODNA KNJIŽNICA I ČITAONICA „VLADO GOTOVAC“
Rimska bb
44000 SISAK
E-pošta: nkc-sisak@nkc-sisak.hr
URL <https://www.nkc-sisak.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA SLAVONSKI BROD
Trg Stjepana Miletića 12
35000 SLAVONSKI BROD
E-pošta: gksb@gksb.hr
URL <http://www.gksb.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA MARKA MARULIĆA
Ulica slobode 2

21000 SPLIT

E-pošta: maticna@gkmm.hr

URL <http://www.gkmm.hr/>

SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U SPLITU

21000 SPLIT

Ruđera Boškovića 31

E-pošta: info@svkst.hr

URL <https://www.svkst.unist.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA "JURAJ ŠIŽGORIĆ" ŠIBENIK

Poljana 1

22000 ŠIBENIK

E-pošta: gks@knjiznica-sibenik.hr

URL <http://www.knjiznica-sibenik.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA I ČITAONICA „METEL OŽEGOVIĆ“

Trg slobode 8a

42000 VARAŽDIN

E-pošta: info@knjiznica-vz.hr

URL <http://www.knjiznica-vz.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA I ČITAONICA VINKOVCI

Gundulićeva 6

32100 VINKOVCI

E-pošta: njiznica@gkvk.hr

URL <https://gkvk.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA I ČITAONICA VIROVITICA

Trg bana J. Jelačića 5

33000 VIROVITICA

E-pošta: gkc@vt.htnet.hr

URL <https://www.knjiznicavirovitica.hr/>

GRADSKA KNJIŽNICA ZADAR

Stjepana Radića 11b

23000 ZADAR

E-pošta: gkzd@gkzd.hr

URL <https://www.gkzd.hr/>